का.जि.प्र.का.द.नं. १००/०५९/६०

११ साउन २०८२,
आइतबार
27 July, 2025
Sunday

मूल्य रु. ५/-

मध्यान्ह
राष्ट्रिय दैनिक

ईपेपर हेर्न

वर्ष २३, अंक १७५ । पृष्ठ ८ | Madhyanha National Daily | www.madhyanhadaily.com

'नो भोट' प्रस्ताव गृहमा अलपत्र

सर्वोच्च अदालतले कानुन बनाउन दिएको आदेश १२ वर्षसम्म भएन कार्यान्वयन

'नो भोट' र विदेशमा रहेका नेपालीहरूले भोट हाल्न पाउनुपर्छ भनेर निरन्तर दबाब सिर्जना गरिरहेकै छौं । थप दबाब अभियान सुरु गर्ने तयारीमा पनि छौं ।

■ **शिशिर खनाल**
केन्द्रीय सदस्य, रास्वपा

दिवाकर अधिकारी/मध्यान्ह
काठमाडौं, १० साउन ।

'नो भोट'को प्रावधानसहितका विषय समेटिएको निर्वाचन व्यवस्थापन विधेयक गृह मन्त्रालय पुगेको दुई वर्ष नाघ्यो । १८ असार २०८० मा निर्वाचन आयोगले विधेयकको मस्यौदा गृह मन्त्रालय पठाएको थियो । तर १३ महिनासम्म यो विधेयक अगाडि बढ्न सकेको छैन ।

'नो भोट' भनेको मतदान गर्दा कायम रहेका उम्मेदवारहरूमध्ये कोही पनि उम्मेदवार स्वीकार्य छैन भनेर मतदाताले अस्वीकार गर्न पाउने अधिकार हो । यससम्बन्धी ब्याख्या सर्वोच्च अदालतले २१ पुस २०७० मै गरेको छ । त्यसबेला तत्कालीन न्यायाधीश कल्याण श्रेष्ठ र प्रकाश वस्तीको संयुक्त इजलासले निर्वाचनमा 'नो भोट'को व्यवस्था गर्न आदेश दिएको हो ।

उक्त आदेशमा भनिएको छ, '...मतदान गर्दा कायम रहेका उम्मेदवारहरू कोही पनि स्वीकार्य नदेखिएमा मतदाताले त्यस्तो मत पनि व्यक्त गर्ने ठाउँ दिएर उम्मेदवारहरूको सर्वोत्तम प्रतिस्पर्धात्मक अवस्था सिर्जना गर्ने व्यवस्था गर्नू ।'

कार्यपालिकालाई यस्तो आदेश दिँदा सर्वोच्च अदालतले 'नो भोट'को आवश्यकताबारे पनि ब्याख्या गरेको छ । 'आफ्नो चयन वा रोजाइ व्यक्त गर्ने कुनै प्रयोजनका लागि कुनै प्रक्रिया गरिन्छ भने सो स्वीकार वा इन्कार गर्ने अधिकार पनि व्यक्तिको हुन्छ । यही विचार अभिव्यक्तिको सार्वभौम मान्यताभित्र प्रजातन्त्रको पनि गुणस्तर र औचित्य अनुप्राणित भइरहेको हुन्छ' सर्वोच्चको आदेशमा भनिएको छ । तर सर्वोच्च अदालतले »» पृष्ठ २ मा

हैरान अख्तियार !

एक वर्षमा २५१ फैसलामा पुनरावेदन

जानकी पाठक/मध्यान्ह
काठमाडौं, १० साउन ।

अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग आफैंले दायर गरेका धेरै मुद्दा हारेर हैरानीमा परेको छ । विशेष अदालतमा दायर गरेका प्रायः मुद्दाहरूमा सफाइको फैसला आएपछि ती फैसलाउपर अख्तियार सर्वोच्च अदालत धाउने गरेको तथ्यांकले देखाएको छ ।

गत आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ मा २ सय ५१ मुद्दामा आयोग पुनरावेदन गर्न सर्वोच्च गएको हो । त्यस्तै ५ वटा मुद्दा सर्वोच्चबाट पनि हारेपछि पुनरावलोकन दर्ता गरेको आयोगले जनाएको छ ।

भ्रष्टाचार न्यूनीकरण र सुशासन प्रवर्द्धनका लागि काम गर्न बनाइएको आयोगले अदालतमा लैजाने मुद्दाका विषयमा २ निकायबीच विवाद भइरहेका छन् । आयोगले दर्ता गरेका अधिकांश मुद्दामा अदालतले प्रमाण नपुग्ने भन्दै छुट दिँदै आएको छ ।

अख्तियारले ठूला मुद्दा भन्दा पनि सानातिना मुद्दा हालेर संख्या बढाउने गरेको विशेष अदालतका अधिकारीहरूले बताएका छन् । आयोगले शुक्रबार गत आर्थिक वर्षको वार्षिक प्रतिवेदन सार्वजनिक गरेको »» पृष्ठ २ मा

वैदेशिक रोजगार विशेष

जिट्को नवीकरणका लागि मागियो आवेदन

मध्यान्ह संवाददाता
काठमाडौं, १० साउन

वैदेशिक रोजगार विभागले जापानमा कामदार पठाउन जापान इन्टरनेसनल ट्रेनिङ कोअपरेसन अर्गनाइजेसन (जिट्को)मा सूचीकरण भएका म्यानपावर कम्पनीहरूलाई नवीकरण हुन एक हप्ताभन्दा केही बढी समय दिएको छ ।

विभागले जुलाई ३१ अर्थात आगामी साउन १५ गतेभित्र नेपाली श्रमिक जापान पठाउन सूचीकृत संस्थाहरूलाई वैदेशिक रोजगार ऐन, २०६४, वैदेशिक रोजगार नियमावली, २०६४ एवं नेपाली प्राविधिक अभ्यासार्थी जापान पठाउने निर्देशिका, २०६६ बमोजिम नवीकरणका लागि निवेदन दिनुपर्ने बताएको छ । त्यसका लागि जुलाई ३१ भित्र सम्बन्धित कानुनमा उल्लेख भएबमोजिमको नवीरकण दस्तुर र तोकिएका कागजातहरू संलग्न गरी निवेदन दिनुपर्ने विभागले बताएको छ ।

विभागले नवीकरणको निवेदनका साथमा नवीकरण दस्तुर १० हजार रुपैयाँ बुझाएको सक्कलै रसिद, अघिल्लो नवीकरणको मिति खुलेको सूचीकृत प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि, जिट्को मार्फत आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा पठाएका कामदारको संख्या, सोही आर्थिक वर्षको कर चुक्ता प्रमाण पत्र, कम्पनी अद्यावधिक पत्र र इजाजत प्राप्त संस्थाको दर्ता प्रमाणपत्र पेश गर्न भनेको छ ।

जिट्को अन्तर्गत हाल ४८२ संस्थाहरू विभागमा सूचीकृत भएका छन् । गत वर्ष १ अगष्टमा नवीकरण प्रमाणपत्र पाएका उनीहरूको आगामी १६ अगष्टसम्म नवीकरणको अवधि रहेको छ ।

जिट्कोमा विगतमा सूचीकरण भइ नवीकरण भएका कतिपय म्यानपावर कम्पनीको गत आर्थिक वर्ष सय जना कामदार पठाउन नपाएर मूल लाइसेन्स नवीकरण हुन सकेको छैन ।

हाल राष्ट्रपति कार्यालयमा अध्ययनको चरणमा रहेको संख्या सय खारेज गर्ने केही नेपाल ऐनलाई संशोन गर्ने विधेयक सकेसम्म छिटो प्रमाणीकरण भइ व्यवसायीका समस्या समाधान हुने नेपाल वैदेशिक रोजगार व्यवसायी »» पृष्ठ २ मा

अब वर्षमा एक पटकमात्रै जिट्को नवीकरण

काठमाडौं/मस- वैदेशिक रोजगार विभागले माघ र साउन महिनामा गरी वर्षको दुई पटक जिट्को लाइसेन्स नवीकरण गर्ने प्रणाली परिवर्तन गरेको छ । एक आर्थिक वर्षभित्र दुई पटक इजाजत नवीकरण गर्ने कार्यले अन्योल र कतिपय अवस्थामा दोहोरो परेकाले जिट्कोमा सूचीकृत सबैले साउन मसान्तभित्र नवीकरण गर्नुपर्ने विभागले जनाएको छ ।

जापानले जिट्को अन्तर्गत नेपालसहित भारत, चीन, पाकिस्तान, श्रीलंका, फिलिपिन्स, म्यानमार, भियतनामलगायत १६ मुलुकबाट प्रशिक्षार्थी कामदार लैजाने गरेको छ ।

वृद्धकै कब्जामा दलहरू

नयाँ दलहरूमा युवा पुस्ताले नेतृत्व गरिरहेका छन् । यो अवस्थामा नेपाली कांग्रेसले पनि पार्टी र देशको नेतृत्व युवालाई हस्तान्तरण गर्नुपर्दछ ।

● **प्रतिमा गौतम**
केन्द्रीय सदस्य, नेपाली कांग्रेस

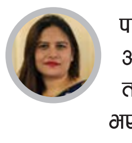

पार्टीमा नयाँ व्यक्ति आउँदा स्वागत गर्नुपर्ने, तर वैरीको व्यवहार भएको छ ।

● **उषाकिरण तिमल्सिना**
केन्द्रीय सदस्य, नेकपा एमाले

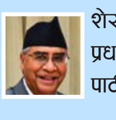
शेरबहादुर देउवा - ७९ वर्ष, ५ पटक प्रधानमन्त्री, २ कार्यकाल कांग्रेस पार्टी सभापति

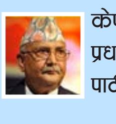
केपी शर्मा ओली- ७४ वर्ष, ३ पटक प्रधानमन्त्री, २ कार्यकाल एमाले पार्टी अध्यक्ष

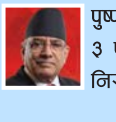
पुष्पकमल दाहाल 'प्रचण्ड'- ७१ वर्ष, ३ पटक प्रधानमन्त्री, ३५ वर्षदेखि निरन्तर माओवादीको नेतृत्वमा

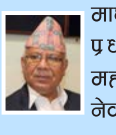
माधव नेपाल- ७३ वर्ष, १ पटक प्रधानमन्त्री, १५ वर्ष एमाले महासचिव हुँदै दास्रो कार्यकाल नेकपा-एस पार्टीको अध्यक्ष

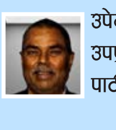
उपेन्द्र यादव- ६७ वर्ष, पकट-पटक उपप्रधानसहित मन्त्री, २८ वर्षदेखि पार्टी नेतृत्वमा

संविधानतः वृद्ध भनेका ६० वर्षका नागरिक हुन् । नेपालको वर्तमान राजनीतिमा यही परिभाषाभित्र पर्नेले नेतृत्व लिइरहेका छन् । जसमाथि युवा पुस्ताले चुनौती दिन खोजिरहेको देखिन्छ ।

जीवन शर्मा/मध्यान्ह
काठमाडौं, १० साउन ।

नेपालको कानुनले ६० वर्षमाथिको उमेरलाई ज्येष्ठ नागरिकको परिभाषाभित्र राखेको छ । तर ज्येष्ठ नागरिक भत्ता पाउने उमेर समुदाय र भूगोलअनुसार फरक छ । सामान्यतया ७० वर्षमाथिका सबै नागरिकले राज्यबाट ज्येष्ठ नागरिक भत्ता खाँदै आएका छन् ।

सरकारको नीतिअनुसार ज्येष्ठ भनेपछि सामान्य काम गर्नभन्दा बढी आराम गर्ने उमेरका व्यक्तिलाई जनाउँछ । तर नेपालको राजनीतिमा त्यस्तो छैन । प्रायः सबै पार्टी ७० वर्ष माथिकै नेताहरूले हाँकेका छन् । यसबाट कस्तो परिणाम आउला भन्ने प्रश्न अहिले नेपाली राजनीतिक बजारमा चर्चाको विषय छ ।

जेनजी पुस्ताले पुराना नेताहरूलाई आमरूपमा अस्वीकार गरेका छन् । यद्यपि, पार्टी राजनीतिमा उनीहरूकै वर्चश्व कायमै छ भने युवा पुस्ताका नेताहरूलाई नेतृत्व तहमा पुग्नका लागि उनीहरूबाटै घेराबन्दी गर्ने काम भइरहेको छ ।

नेपालका प्रायः सबै राजनीतिक दलहरू पाका पुस्ताका नेताको कब्जामा छन् । पार्टीमा नयाँ पुस्ता आएपनि पुराना नेताहरूले नेतृत्व हस्तान्तरणमा अवरोध गर्दै पार्टी र मुलुकको प्रशासनिक संयन्त्रलाई आफ्नै वरिपरि घुमाइरहने प्रवृत्तिको अन्त्य नहुँदा नयाँ पुस्ताका सशक्त नेताहरूले पार्टी र देशको नेतृत्व गर्ने अवसर पाउन नसकेको युवा नेताहरूको भनाइ छ ।

राजनीतिमा नयाँपनसहित बदलिँदो राजनीतिक परिवेशअनुसार नागरिकलाई आश्वस्त पार्दै देश हाँक्न सक्ने नेतृत्वको खोजी भएपनि पुराना दलका पुराना नेताहरू उनीहरूलाई पार्टीको मुख्य जिम्मेवारीमा आउन रोक लगाउँदै आएका छन् ।

नेपाली कांग्रेसमा दोस्रो पटक सभापति बनेका पूर्वप्रधानमन्त्री शेरबहादुर देउवा छैटौं पटक पार्टी संसदीय »» पृष्ठ २ मा

मध्यान्ह
राष्ट्रिय दैनिक
www.madhyanhadaily.com
११ साउन २०८२ आइतबार
27 July 2025, Sunday

खानेपानी र सिँचाइ अभाव भएको स्थानमा छिटो बोरिङ गर्ने वातावरण मिलाउन निर्देशन

काठमाडौं/मस- गृहमन्त्री रमेश लेखकले खानेपानी र सिंचाईको समस्या भएको स्थानहरुको पहिचान गर्न प्रमुख जिल्ला अधिकारीहरुलाई निर्देशन दिएका छन्। शनिबार सिंहदरबारमा राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरणको समन्वयात्मक बैठकलाई सम्बोधन गर्दै उनले यस्तो निर्देशन दिएका हुन् । तराईका विभिन्न जिल्लाहरुमा खानेपानी र सिंचाईको समस्या विकराल बनिरहेको छ । यसै सम्बन्धमा गृहमन्त्री लेखकले तराईका जिल्लाका प्रमुख जिल्ला अधिकारी र स्थानीय प्रतिनिधिहरुसँग छलफल गरेका हुन्। छलफलपछि उनले खानेपानी र सिँचाइको समस्या भएको स्थानहरुको पहिचान गर्न र पहिचान भइसकेका स्थानहरु सरकारलाई उपलब्ध गराउन निर्देशन दिए ।

उक्त स्थानहरुको पहिचान गरी वैकल्पिक श्रोत र वैकल्पिक श्रोतहरुको पहिचान, वैज्ञानिक वितरणको व्यवस्था मिलाउन पनि निर्देशन दिए ।

कुन-कुन ठाउँमा डिप बोरिङ गर्ने भन्ने स्थानहरु पनि पहिचान गर्न र आवश्यकतालाई प्राथमिकीकरण गरी छिटो प्रक्रियाबाट डिप बोरिङ ट्युबेल जडान गर्नेकुरामा ध्यान दिन निर्देशन दिए । गृहमन्त्री लेखकले भने,' पहिलो कुरा खानेपानी र सिँचाइको समस्या भएको स्थानहरुको पहिचान गर्नुपर्‍यो। कतिपयको तपाईंहरुले पहिचान गरिसक्नुभएको छ होला । चापाकलहरु सुकेको, बोरिङहरु सुकेको, ट्युबेलहरु सुकेको कुरा, ड्युब ट्युबेलहरु सुकेको कुरा पनि आइसकेको छ । नदीहरु सुकेको कुरा पनि राख्नुभएको छ । खानेपानी र सिंचाईको समस्या भएको ठाउँको पहिचान गर्नुपर्‍यो । अहिलेसम्म जति पहिचान भएका छन्, थपलाई पनि पहिचान गरेर राख्नुपर्छ। वैकल्पिक श्रोत र वैकल्पिक श्रोतहरुको पहिचान, वैज्ञानिक वितरणको व्यवस्था मिलाउनुपर्छ। प्रमुख जिल्ला अधिकारीहरुले यसको व्यवस्था मिलाउनु होला। हिजो मात्रै सम्माननीय प्रधानमन्त्रीज्युले बोरिङ गर्ने भनेर घोषणा गर्नुभएको छ। कुनकुन ठाउँमा गर्ने त्यो ठाउँको पहिचान गर्नुपर्छ । आवश्यकतालाई प्राथमिकीकरण गर्नुपर्छ। छिटो प्रक्रियाबाट डिप बोरिङ ट्युबेल जडान गर्नेकुरामा ध्यान दिनुहोला ।'

गृहमन्त्री लेखकले प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीले शुक्रबार महोत्तरीको एक कार्यक्रममा ५ सय वटा डिप बोरिङ गरेर मधेश प्रदेशमा पानीको समस्या तत्कालका लागि समाधान गर्ने घोषणा गरेका थिए ।

नो...

'नो भोट'बारे कानुन बनाउन दिएको आदेश १२ वर्षसम्म कार्यान्वयन हुन सकेको छैन ।

राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी (रास्वपा)का केन्द्रीय सदस्य शिशिर खनाल आफूहरू ' नो भोट'को प्रावधानसहित ऐन बनाउने कार्यका लागि निरन्तर लागिरहेको बताउँछन् । उनी भन्छन्, 'नो भोट र विदेशमा रहेका नेपालीहरूले भोट हाल्न पाउनुपर्छ भनेर निरन्तर दबाब सिर्जना गरिरहेकै छौं । थप दबाब अभियान सुरु गर्ने तयारीमा पनि छौं ।'

सर्वोच्च अदालतको आदेशअनुसार ऐन बनेको भए २०७४ र २०७९ को चुनावमै 'नो भोट'को प्रावधान कार्यान्वयन हुन सक्दथ्यो । तर ऐन नबन्दा सम्भव भएन । अब २०८४ को चुनाव आउन साढे दुई वर्ष बाँकी छ ।

यो अवधिमा फेरि पनि 'नो भोट'को प्रावधानसहित ऐन बन्नेमा कतिपयले शंका गरिरहेका बेला यससम्बन्धी विधेयक गृह मन्त्रालयमा अलपत्र परेको हो ।

गृह मन्त्रालयले विधेयक अगाडि बढाउनु अगाडि कानुन, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय र अर्थ मन्त्रालयको स्वीकृति लिनुपर्छ । कानुन मन्त्रालयले कानुनी दृष्टिकोणबाट विधेयक केलाउँछ भने अर्थ मन्त्रालयले राज्यलाई आर्थिक भार के कसो पर्छ भनेर हेर्छ । यी दुई मन्त्रालयले विधेयक अगाडि बढाउन स्वीकृति दिएपछि गृह मन्त्रालयले विधेयक मन्त्रिपरिषद्मा पठाउँछ । मन्त्रिपरिषद्ले विधेयक दर्ताका लागि स्वीकृति दिएपछि बल्ल संसद्मा दर्ता हुन सक्दछ ।

प्रतिनिधि सभा र राष्ट्रिय सभा जहाँ दर्ता भएपनि त्यसभित्रको पक्रिया पूरा गर्नुपर्ने हुन्छ । विधेयक दर्ता भएपछि परिपक्व हुन पाँच दिन लाग्छ । विधेयक परिपक्व भएपछि सभामा प्रस्तुत हुन्छ । प्रस्तुत भएपछि सांसदहरूले विधेयक अगाडि बढाउन उपयुक्त छ वा छैन भनेर हेर्छन् । अगाडि बढाउन उपयुक्त नलागे विरोधको सूचना दर्ता गर्छन् । त्यस्तो विरोधको सूचनाउपर सभामा छलफल हुन्छ । विरोधको सूचना पास भए विधेयक रोकिन्छ । विरोधको सूचना फेल भए विधेयक अगाडि बढ्छ ।

विरोधको सूचना फेल भएको अवस्थामा त्यसपछि अर्को बैठकमा सैद्धान्तिक छलफल हुन्छ । सैद्धान्तिक छलफलपछि विधेयकमाथि विचार गरियोस् भन्ने प्रस्ताव प्रस्तुत हुन्छ । जहाँ विधेयक ल्याउनेले के कारणले विधेयक ल्याएको र ऐनमा रुपान्तरित भएपछि के हुन्छ भनेर ब्याख्या गर्दछन् । त्यसमा सांसदहरू सहमत भए विधेयक अगाडि बढ्छ । अन्यथा यहीं विधेयक रोकिन पनि सक्दछ ।

सैद्धान्तिक छलफलपछि सभामा विधेयकमाथि विचार गरियोस् भन्ने प्रस्ताव प्रस्तुत हुन्छ । यो प्रस्ताव पास भए विधेयक अगाडि बढ्छ । जसअन्तर्गत सांसदहरूलाई ७२ घण्टाभित्र संशोधन हाल्न समय दिइन्छ । सांसदहरूको संशोधनसहित विधेयक दफावार छलफलमा जान्छ । दफावार छलफलसहित विधेयक पारित भएपछि अर्को सभामा जान्छ । यो प्रक्रिया दुवै सभामा चल्छ । एक सभाले गरेको निर्णय अर्को सभाले स्वीकार गरे विधेयक सहजै अगाडि बढ्छ । अन्यथा, संयुक्त सदन बस्नेसम्मको अवस्था आउन सक्दछ ।

संघीय संसदमा कानुन निर्माणको यो प्रक्रिया पूरा गरेर विधेयक पारित गर्दा लामो समय लागेको भनेर आलोचना समेत हुने गरेको छ । यही प्रक्रिया पूरा गर्दै 'नो भोट'को प्रावधानहितको विधेयक पारित गरेर २०८४ को चुनावमा लागू गर्नका लागि समय अभाव हुन सक्दछ । कानुन निर्माणको यस्तो दबाबमा रहेको सरकारले फेरि पनि 'नो भोट'को प्रावधानसहितको विधेयक अगाडि बढाएको छैन । यसकारण २०८४ को चुनावमा समेत 'नो भोट'को प्रावधान लागू हुनेमा कतिपयले आशंका गरेका छन् ।

हैरान...

थियो । एक वर्षमा २८ हजार ५९७ उजुरी आयोगमा प्राप्त भएका थिए । अघिल्लो वर्षबाट सरुवा भएर आएका ८ हजार ४२९ उजुरीसहित जम्मा ३७ हजार २६ उजुरी आयोगमा दर्ता भएको वार्षिक प्रतिवेदनमा उल्लेख छ ।

विशेष अदालतमा दर्ता गरिएका १ सय ३७ मुद्दाका ७ सय ५३ जना प्रतिवादीहरूलाई ५ अर्ब ९७ करोड ७३ लाख ८ हजार ८३८ रुपैयाँ बिगो दाबी गरिएको आयोगले सार्वजनिक गरेको प्रतिवेदनमा उल्लेख छ ।

प्रतिवेदनअनुसार संघीय सरकारसम्बन्धी १२ हजार ४७५ उजुरी (३३.६९ प्रतिशत), प्रदेश सरकारसम्बन्धी ४ हजार ६१८ उजुरी (१२.४७ प्रतिशत) र स्थानीय तहसम्बन्धी १९ हजार ९३३ उजुरी (५३.८४ प्रतिशत) रहेका छन् ।

वेबपोर्टलबाट सबैभन्दा बढी १० हजार २४५ उजुरी प्राप्त भएको छ भने लिखित निवेदनबाट १० हजार १८०, इमेलबाट ८ हजार ४८८, हुलाक सेवाबाट ५ हजार ५५५ र अन्य माध्यम (टेलिफोन, भाइबर, फेसबुक, मोबाइल एप, समाचार, राष्ट्रिय सतर्कता केन्द्र, हेलो सरकार आदि) बाट २ हजार ५५८ उजुरीहरू प्राप्त भएका छन् ।

जम्मा उजुरीमध्ये २९ हजार ७०३ (८०.२२ प्रतिशत) उजुरीको छानबिन तथा अनुसन्धान गरी फछ्र्यौट गरिएको अख्तियारले जनाएको छ । बाँकी रहेका ७ हजार ३२३ उजुरी चालु आर्थिक वर्षका लागि जिम्मेवारी सारिएको छ । छानबिनपछि ६ हजार ७१५ उजुरी सम्बन्धित निकायमा कारबाहीका लागि पठाइएको छ भने ५८६ उजुरी सुझावसहित कार्यान्वयनका लागि लेखिएको छ ।

विशेष अदालतबाट ३ सय ९५ मुद्दाको फैसला भएको छ, जसमा १ सय १९ मुद्दा सोही वर्षका हुन् । तीमध्ये ६७.२३ प्रतिशतमा दोष प्रमाणित भएको छ । प्रतिवेदनअनुसार दायर गरिएका मुद्दामध्ये घुस तथा रिश्वतसम्बन्धी ३७, गैरकानुनी लाभ ३६, नक्कली शैक्षिक प्रमाणपत्र २७, सार्वजनिक सम्पत्तिको हानि २३, गैरकानुनी सम्पत्ति आर्जन ८, सम्पत्ति शुद्धीकरण २ तथा विविध ४ मुद्दा रहेका छन् ।

स्टिङ अपरेसन (रंगेहात पक्राउ) अन्तर्गत २२ कारबाहीमा ३३ जना पक्राउ परेका छन् र तिनीहरूबाट ५५ लाख १० हजार रुपैयाँ बरामद गरिएको छ । अघिल्लो आ.व.मा ८१ वटा बैठक बसी १ हजार ४११ निर्णयहरू गरिएको प्रमुख आयुक्त प्रेमकुमार राईले जानकारी दिए । प्रतिवेदन समीक्षामा प्रमुख आयुक्त र आयुक्तहरूले उजुरी व्यवस्थापन, अनुसन्धान, अभियोजन, नीतिगत तथा कानुनी सुधारमार्फत भ्रष्टाचार न्यूनीकरण गर्ने कार्यदिशामा आयोग अगाडि बढ्ने प्रतिबद्धता जनाएका छन् ।

वृद्धकै...

दलको नेता बने । यसअघि उनी विसं २०५१, २०५८, २०६३, २०७२ र २०७४ मा दलको नेता भएर संसदीय फाँट चलाएका थिए । उनी पहिलो पटक संसदीय दलको नेता बन्दा ४८ वर्षका मात्रै थिए । देउवा ५ पटक त प्रधानमन्त्री नै भइसकेका छन् ।

६ दशकदेखि राजनीतिमा निरन्तर क्रियाशील देउवा पार्टीको १३औं र १४औं महाधिवेशनबाट सभापति निर्वाचित हुन् । कांग्रेसका संस्थापक नेता बीपी कोइरालाको प्रेरणाबाट राजनीतिमा होमिएका देउवा ३१ जेठ २००३ मा डडेल्धुराको असिग्राम-५ रुवाखोलामा जन्मिएका हुन् । नेपालकै पुरानो लोकतान्त्रिक दल कांग्रेसमा २०६२/०६३ को जनआन्दोलनबाट उदाएका नेताहरू पार्टी र सरकार हाँक्न सक्ने हिम्मतकासाथ आएपनि ७९ वर्षीय देउवाले हाँकिरहेका छन् ।

नयाँ पुस्ताका नेताहरूलाई पुरानाले घेराबन्दी गरेर अघि बढ्न नदिने परम्परा कांग्रेसमा अझै नहटेको नेपाली कांग्रेसकी केन्द्रीय सदस्य प्रतिमा गौतमले बताइन् ।

'राजनीतिमा नयाँ प्रयोग भइरहेको छ', उनले मध्यान्हसँग भनिन्, 'नयाँ-नयाँ दलहरू आएर युवा पुस्ताको प्रतिनिधित्व गरिसकेको अवस्थामा कांग्रेसले पनि पार्टी र देशको नेतृत्व गर्न युवाहरूलाई नै अघि सार्ने र आफुले अभिभावकको भूमिकामा सहयोग गर्नुपर्ने नेताहरूले नै पुस्तान्तरण चाहँदैनन ।' यसले पार्टीमा नेतृत्व विकाससँगै नयाँ योजनासहित जनताको प्रतिनिधित्वि हुन नसक्ने उनको तर्क छ । पार्टीमा पुराना नेताहरूको योदान र लगानी भएपनि अव उहाँहरू अभिभावको भूमिकामा रहेर नयाँलाई जिम्मेवारी दिदै लगियो भनेमात्रै युवा मतदाताको प्रतिनिधित्व हुन सने उनको दाबी छ ।

नेपाली कांग्रेस मात्रै होइन नेकपा एमाले, माओवादी केन्द्र, जनता समाजवादी पार्टी, नेकपा एकिकृत समाजवादीलगायत अधिकांश दलहरूमा एउटै व्यक्तिले पार्टीलाई प्राइभेट कम्पनी जस्तै गरी चलाएको पछिल्लो पुस्ताका नेताहरूको टिप्पणी छ ।

नेकपा एमालेलाई व्यक्तिगत कम्पनी जस्तै चलाएका पार्टी अध्यक्ष केपी शर्मा ओलीले नयाँ व्यक्तिलाई नेतृत्वमा आउने कल्पना समेत गर्न दिएका छैनन् । एमाले राजनीतिमा पछिल्लो पटक ओलीको विकल्प दिने उद्घोषकासाथ सक्रिय राजनीतिमा प्रवेशको घोषणा गरेकी पूर्वराष्ट्रपति विद्यादेवी भण्डारीलाई सदस्यता नवीकरणमासमेत रोकेर राजनीतिक यात्रा नै बन्द गरिदिए ।

१५ वर्षको उमेर २०२३ सालमा मार्क्सवादी अध्ययन दलको सदस्य भएर राजनीतिक यात्रा सुरूगरेका ओली यतिवेला ७४ वर्ष पुगिसकेका छन् । तर पार्टी राजनीतिमा नयाँलाई नेतृत्वमा ल्याउने र जिम्मेवारी दिने भन्ने विषय उनको नीतिभित्र नपर्ने नेकपा एमालेका एक पोलिट्व्यूरो सदस्यले मध्यान्हलाई बताए । उनले भने 'केपी कमरेडको अगाडि नेतृत्वको दाबी गर्ने हिम्मतै कुनै नेताले गर्दैनन् ।' एमालेमा ओली हावी भएयता पार्टीभित्र फरक मत राख्ने प्रचलन नै हराएको नेता उषाकिरण तिमल्सिनाले बताईन् । 'पार्टीमा नयाँ व्यक्ति आउँदा स्वागत गर्नुपर्ने तर, बैरिको व्यवहार गरिदै आएको छ', उनले भनेकी छन् । अझै एक कार्यकाल आफ्नै नेतृत्वमा पार्टी चलाउने ओलीको सोचलाई नयाँ पुस्ताका नेताहरूले विकल्प दिन सकेका छैनन् । पार्टीमा उपाध्यक्ष युवराज ज्ञवाली, नेताहरू सुरेन्द्र पाण्डे, कर्ण थापा, उषाकिरण तिमल्सिनालगायत नेताहरुले ओलीले फेरि अध्यक्ष बन्नकै लागि नेतृत्वको लागी २ कार्याकाल र ७० वर्ष उमेरहद हटाएको टिप्पणी गरेका छन् । उनि ३ पटक प्रधानमन्त्रन्त्री भइसकेका छन भने २ कार्यकाल देखि पार्टी नेतृत्वमा छन् ।

त्यस्तै संसदको तेस्रो ठूलो दल नेकपा माओवादी केन्द्रमा समेत अध्यक्ष पुष्पकमल दाहाल प्रचण्डले हाकेका छन् । उनको विपक्षमा जनार्दन शर्माले बेलाबखत आवाज उठाएपनि अरू कोही नेताहरू नेतत्त्वको बारेमा प्रचण्डासामु बोल्न सक्ने अवस्थामा छैनन् । पार्टीको नेतृत्व करिव ३५ वर्ष बसेका दाहाल अहिलेनै पद हस्तान्तरण गर्ने अवस्थामा पुगेका छैनन् । तीन पटक प्रधानमन्त्री भइसकेका उनी ७१ वर्ष भइसकेका छन् ।

एमाले परित्याग गरी नेकपा एकीकृत समाजवादी पार्टी निर्माण गरेका माधव नेपालको दलमा पनि नयाँ थुप्रै नेताहरू छन् । यद्यपि युवा पुस्ताका नेताहरूलाई पार्टी नेतृत्वमा जानबाट रोक लगाउने नेताहरू मध्य उनिपनि एक हुन् । पार्टीमा घनश्याम भुसाल, रामकुमारी झाँक्रीलगायत नेताहरू आउँदा आफ्नो राजनीतिक सिद्धिने त्रास उनमा रहेको नेकपा एसका केन्द्रीय सदस्यहरूले नै बताउने गरेका छन् । ७३ वर्षीय नेपाल

२०३२ सालमा कोअर्डिनेसन केन्द्र हुँदै २०६४ सालसम्मको एमाले राजनीतिमा एकछत्र नेतृत्व गर्दै आएका थिए । एमालेले निलम्बन गरेपछि १६ चैत २०७७ मा एमालेसँगको यात्रा औपचारिक रूपमा टुंगिएका उनले जिवन उत्तरार्धमा नयाँ पार्टी खोलेर नेतृत्व गरिनै रहेका छन् ।

त्यस्तै सामाजिक संस्थाको रूपमा गठन भएको मधेसी जनअधिकार फोरम नेपालको अध्यक्षमा उपेन्द्र यादव २०५४ मै चयन भएका थिए । २०६३ मा मधेसी जनअधिकार फोरम नेपाल दर्ता गराएपछि निरन्तर अध्यक्ष बनेका उनले नेतृत्वको विकल्प खोज्ने नेताहरु पाखा लगाइसकेका छन् । ६७ वर्षका उनि २८ वर्षदेखि पार्टी नेतृत्वको भूमिकामा रहेका छन् । '२०३२ सालबाटै मुलधारको राजनीतिमा आएका उनले पनि पार्टी नेतृत्वमा नयाँ व्यक्तिहरू आएको रूचाउँदैनन्', जसपाकाबाट फुटेर गएका अधिकांश नेताहरूले उनीमाथि आरोप लगाउँदै आएका छन् ।

जिट्को...

संघका अध्यक्ष भुवनसिंह गुरुङले बताएका छन् । प्रगतिशील वैदेशिक रोजगार व्यवसायी मञ्च नेपालले भने विधेयक पारित भइ कार्यान्वयनमा आउन समय लाग्ने भन्दै तत्काल बाधा अड्काउ फुकाउ आदेशमार्फत वैदेशिक रोजगार व्यवसायीहरूलाई अन्तरिम राहत उपलब्ध गराउन श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षामन्त्री शरतसिंह भण्डारीसमक्ष माग गरेको छ ।

स्वास्थ्य बीमाप्रति नागरिकको आकर्षण बढ्दो

बालाराम शेर्पाली/मध्यान्ह
रुकुमपूर्व, १० साउन

पछिल्लो समय रुकुमपूर्वका नागरिकहरुमा स्वास्थ्य बीमा प्रतिको आकर्षण तीव्र रूपमा बढ्दै गएको छ । उपचार खर्च आफै तिर्नु नपर्ने, न्यून शुल्कमा एक लाख रुपैयाँसम्मको औषधि र उपचार सुविधा पाउने भएपछि नागरिकहरू स्वास्थ्य बीमातर्फ आकर्षित हुन थालेका हुन् । स्वास्थ्य बीमा नहुँदा सामान्य औषधि सिटामोल किन्ने पैसा समेत तिर्नुपर्थ्यो । तर, बीमा गरेपछि नाम दर्ता गर्दा मात्र शुल्क लाग्ने र त्यसपछि विभिन्न स्वास्थ्य सेवा निःशुल्क प्राप्त हुने भएपछि नागरिकहरू स्वेच्छिक रूपमा बीमा गर्न थालेका छन् ।

२०७४ सालदेखि जिल्लामा स्वास्थ्य बीमा कार्यक्रम लागू भएको हो । त्यसयता हालसम्म ११ हजार ८ सय ८१ जनाले स्वास्थ्य बीमा गराएका छन् । सुरुमा अनाकर्षण देखिएपनि पछिल्लो समय धेरै नागरिक बीमा गरिरहेका छन् । स्वास्थ्य बीमा बोर्ड सम्पर्क कार्यालय रुकुमपूर्वका दर्ता अधिकृत सपना पुनले जानकारी दिए ।

भूमे गाउँपालिकाले अपाङ्ग, दीर्घरोगी र जेष्ठ नागरिक गरी २ हजार ५० जनाको निःशुल्क बीमा गराएको छ । त्यस्तै, ३ हजार १ सय ३ जनाले शुल्क तिरेर स्वास्थ्य बीमा गरेका छन् । सिस्ने गाउँपालिकामा १ हजार ५ सय ९० जनाको निःशुल्क तथा २ हजार २३६ जनाको शुल्क तिरेर बीमा गरेका छन् । पुथा उत्तरगंगा गाउँपालिकामा १ हजार १ सय ९० जना अशक्त नागरिकको निःशुल्क र १ हजार ६ सय २७ जनाको शुल्क तिरेर बीमा गरेका छन् ।

दर्ता अधिकृत पुनका अनुसार पाँच सदस्यीय परिवारले बीमा गर्दा वा नवीकरण गर्दा ३ हजार ५ सय रुपैयाँ शुल्क लाग्छ । पाँचभन्दा बढी सदस्य भएको परिवारको हकमा अतिरिक्त सदस्यका लागि प्रतिव्यक्ति ७ सय रुपैयाँ थप्नुपर्छ । एक घरपरिवारलाई वर्षभरि १ लाख रुपैयाँ बराबरको स्वास्थ्य सेवा सुविधा प्राप्त हुन्छ। पाँचभन्दा बढी सदस्य भएको परिवारले प्रतिसदस्य थप २० हजार रुपैयाँको सुविधा प्राप्त गर्ने प्रावधान रहेको छ ।

लक्षित वर्गका लागि निःशुल्क बीमा

'क'वर्गका अपाङ्ग, ७० वर्षभन्दा माथिका ज्येष्ठ नागरिक, कुष्ठरोग, क्षयरोग, एचआइभी संक्रमित बिरामी तथा महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका र उनीहरूको परिवारलाई बीमा शुल्कमा छुट वा निःशुल्क सुविधा दिने व्यवस्था छ । 'सरकारले लक्षित वर्गलाई निःशुल्क बीमा गरिदिने, औषधि र उपचारमा सहज पहुँच सुनिश्चित गर्ने नीति लिएपछि नागरिकहरू बीमाप्रति आशावादी बनेका छन्', पुनले भने ।

सडक दुर्घटना कम गर्न सडक संकेत राख्दै कामपा

काठमाडौं/मस- काठमाडौं महानगरपालिकाले यही साउनदेखि सडक सुरक्षाका लागि आफ्नो मातहतका सडकमा सडक संकेत राख्ने तयारी गरेको छ ।

यसअघि राखिएका उक्त चिह्न अहिले धेरै स्थानमा सडक संकेतहरू मेटिएका छन्, यसरी सडकमा राखिने चिह्न नहुँदा दुर्घटना र ट्राफिक व्यवस्थापनमा समेत समस्या भएकाले कामपाले सडक विभागसँगको सहकार्यमा त्यस्ता चिह्न राख्न लागेको कामपाको ट्राफिक व्यवस्थापन सल्लाहकार जगतमान श्रेष्ठले जानकारी दिए ।

सल्लाहकार श्रेष्ठका अनुसार उक्त चिह्न राख्नका लागि आवश्यक पर्ने सम्पूर्ण सामग्री ल्याइसकेको र यही साउन महिनादेखि काम सुरू गरिने छ । उनका अनुसार विभागसँगको सहकार्यमा मुख्य राजमार्गबाहेक अन्य सबै सडकमा कामपाले नै सडक संकेत राख्ने तयारी पूरा भएको छ ।

योसँगै कामपाले पैदलयात्री र सवारी चालकलाई सडक प्रयोग कसरी गर्ने भन्नेबारे जनचेतनाको काम गर्ने तयारी पनि रहेको श्रेष्ठले जानकारी दिए । सडक संकेत भएको स्थानमा र नभएको स्थानमा सडकको प्रयोग कसरी गर्ने भन्नेबारे चालक र यात्रु धेरैलाई ज्ञान छै जसको कारण पनि सडकमा पछिल्लो समय सामान्य गल्तीले गर्दा पनि दुर्घटनाको घटना बढिरहेको यसलाई कम गर्न सडकमा नै प्रयोकर्तालाई जनचेतना दिने हो ।

यसै आर्थिक वर्षमा नै कामपाले सडकमा आवश्यक पर्ने सामग्री पनि थप्ने तयारी गरेको छ । ट्राफिक कोन, डिभाइडर, सडक टल्कने संकेत समेत राखेर सुरक्षालाई थप मनबुत बनाउने विश्वास कामपाको छ ।

कामपाले सामुदायिक विद्यालयका विद्यार्थीलाई ट्राफिक शिक्षा दिने मुख्य उद्देश्यसहित ट्राफिक क्लब गठनको काम पनि जारी राखेको छ । कामपाका प्रत्येक विद्यालयका १० देखि १५ विद्यार्थीलाई सहभागी गराएर ट्राफिक क्लब गठन गर्ने र छनोटमा परेका विद्यार्थीलाई ट्राफिक प्रहरीमार्फत तालिम दिएर क्लब गठन गरिएको श्रेष्ठले जानकारी दिए ।

सल्लाहकार श्रेष्ठका अनुसार छनोटमा परेको विद्यार्थीले विद्यालयमा बालबालिका आउने जाने समय (बिहान ९ देखि १० बजे र अपराह्न ३ देखि ४ बजेसम्म) उक्त तालिमप्राप्त विद्यार्थीले सडक पार गर्नका लागि सहयोग गर्ने गरेका छन् ।

बालकुमारीमा ट्रकको ठक्करबाट पैदलयात्रीको मृत्यु

काठमाडौं/मस- ललितपुरको बालकुमारीमा ट्रकको ठक्करबाट एक पैदल यात्रीको मृत्यु भएको छ । नेपाल प्रहरीका केन्द्रीय प्रवक्ता प्रहरी नायब महानिरीक्षक विनोद घिमिरेका अनुसार ललितपुर महानगरपालिका-१९ बालकुमारीस्थित सडकमा ग्वार्कोबाट कोटेश्वरतर्फ आउँदै गरेको बा४ ख २४७७ नं को मिनी ट्रकको ठक्करबाट शनिबार दिउँसो पैदल यात्री अन्दाजी २३ वर्षीया महिलाको मृत्यु भएको हो । मृतकको परिचय खुलेको छैन । ठक्करबाट गम्भीर घाइते भएकी उनको बिएन्डबी अस्पतालमा उपचारका क्रममा मृत्यु भएको र चालकलाई नियन्त्रणमा लिइएको प्रवक्ता घिमिरेले बताए ।

यता काठमाडौं महानगरपालिका-२९ भद्रकालीस्थित सडकमा बा ७५प १९४४ नं को स्कुटरलाई मोटरसाइकलले ठक्कर दिँदा स्कुटर चालक ललितपुर महानगरपालिका-१५ सातदोबाटो डेरा गरी बस्ने मकवानपुर बकैया गाउँपालिका-४ का ३८ वर्षीय रामकृष्ण बजगाईंको मृत्यु भएको छ । शुक्रबार मोटरसाइकलको ठक्करबाट गम्भीर घाइते भएका उनको पाटन अस्पताल ललितपुरमा उपचारका क्रममा मृत्यु भएको प्रहरीले जनाएको छ । मोटरसाइकलको नम्बर खुलेको छैन । चालकको खोजी जारी छ ।

झौखेलका ५ खानेपानी उद्योगलाई प्रतिबन्ध

भक्तपुर/मस- भक्तपुरकोचाँगुनारायणनगरपालिकाले झौखेलमा सञ्चालित ५ वटा खानेपानी उद्योगमाथि प्रतिबन्ध लगाएको छ ।

नगरपालिकाको अनुगमन समितिको बैठकले झौखेलमा सञ्चालनमा रहेका पाँच खानेपानी उद्योगलाई पानी बिक्री वितरणमा प्रतिबन्ध लगाएको हो । नगरपालिकाका उपप्रमुख एवं अनुगमन समितिका संयोजक रमेश बुढाथोकीका अनुसार ती उद्योगमाथि कारबाही प्रक्रिया अगाडि बढाइएको छ ।

चाँगुनारायण नगरपालिका-३ झौखेलमा सञ्चालित ती उद्योगले बिक्री गर्दै आएको खानेपानीमा मानव स्वास्थ्यका लागि हानिकारक इकोली, कोलिफार्म, एमोनियालगायतका तत्व पाइएको नगरपालिकाका उपप्रमुख बुढाथोकीले जानकारी दिए ।

प्रतिबन्ध लगाइएका उद्योगहरुमा जय छुमा गणेश खानेपानी, ओके मिनिरल वाटर, झौखेल खानेपानी, कर्णाली खानेपानी र भक्तपुर खानेपानी उद्योग छन् ।

गत सोमबार नगरपालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत मोहनकृष्ण श्रेष्ठसहित अनुगमन समितिका सदस्य सन्तोषी नेपाली, वडा नं. ३ का वडाध्यक्ष श्यामसुन्दर धिमाल, निलाकुमारी घिमिरे, वास संयोजक सुरेन्द्र लामिछाने, विभिन्न विषयगत समितिका प्रतिनिधिलगायतले पानी उद्योगहरूको उत्पादन प्रक्रिया, सरसफाइको अवस्था, दर्ता तथा नवीकरणको अवस्थालगायतको स्थलगत निरीक्षण गरेको थियो ।

अनुगमनका क्रममा खानेपानीको उत्पादनमा समस्या देखिएको, गुणस्तरमा कैफियत भेटिएको र पानीको शुद्धतामा ध्यान नदिएको पाइएपछि पानीको नमूना संकलन गरी परीक्षणका लागि पठाएको थियो ।

नेपालका लागि एआई विलासिता होइन, समानता, रूपान्तरण र न्यायको साधन हो : सञ्चारमन्त्री

काठमाडौं/मस– सञ्चार तथा सूचना प्रविधिमन्त्री पृथ्वीसुब्बा गुरुङले कृत्रिम बौद्धिकता (एआई)लाई नेपालका लागि विलासिता नभइ समानता, रूपान्तरण र न्यायको साधनका रूपमा चित्रित गरेका छन् ।

चीनको सांघाई वर्ड आर्टिफिसियल इन्टेलिजेन्स (एआई) सम्मेलन २०२५ लाई शनिबार सम्बोधन गर्दै उनले एआईका उपलब्धिको पहुँच र समानताको वकालत गरे । सञ्चारमन्त्री गुरुङले भने, 'एआईका उपलब्धिहरूमा सबैलाई लाभ दिनुपर्छ। हामी विकासशील राष्ट्रहरूका लागि कम्प्युटिङ शक्ति, ओपन मोडल र डेटा सेटहरूको आवश्यकता छ । यसमा अन्तरराष्ट्रिय सहयोगको अपेक्षा छ ।' सम्मेलनअन्तर्गत विश्वव्यापी एआई शासनसम्बन्धी उच्चस्तरीय बैठकमा उनले पारदर्शीता, समावेशिता, जवाफदेहिता र एआईको गैर-सैनिकरणलाई प्रवर्द्धन गर्ने संयुक्त राष्ट्रसंघ नेतृत्वको चार्टर्डलाई समर्थन गर्ने बताए ।

'एआईले हाम्रो अर्को पुस्तालाई सशक्त बनाउनुपर्छ । हामी विश्वव्यापी रूपमा एआई साक्षरता र नैतिक नवप्रवर्तन प्रवर्द्धन गर्न विश्व एआई शिक्षा कोषका लागि आह्वान गर्दछौं',

उनले भने ।

मन्त्री गुरुङले एआईको विकासका लागि नेपालको दृष्टिकोण, समावेशी तथा मानव-केन्द्रित रहेको बताए । उनले नेपाल डिजिटल छलाङको सीमामा उभिएको र यससम्बन्धी नीति अन्तरम चरणमा रहेको उल्लेख गर्दै उक्त नीतिले राष्ट्रिय प्राथमिकतासँग तारतम्य मिलेको समावेशी र नैतिक 'एआई इकोसिस्टम'को परिकल्पना गरेको बताए । मन्त्री गुरुङले नेपालको एआई लक्ष्यका बारेमा स्पष्ट पार्दै भने,'नेपालले अन्तर्राष्ट्रिय सहकार्यका लागि राष्ट्रिय एआई केन्द्र स्थापना गर्ने, अग्रणी विश्वविद्यालयमा एआई उत्कृष्टता केन्द्रहरू र सबै प्रदेशमा नवप्रवर्तन हबहरू सुरु गर्नेछ । शासन, सार्वजनिक सेवा, विपद् प्रतिकार्य, कृषि, शिक्षा र स्वास्थ्यमा एआईलाई प्रवर्द्धन गर्ने र विद्यालयदेखि विश्वविद्यालय तहसम्म एआई र डिजिटल साक्षरतालाई अनिवार्य बनाएर हाम्रा युवालाई एआई युगका लागि तयार गर्ने हाम्रो लक्ष्य छ ।'

यसैगरी उनले नेपालले एआई विलासिता नभई रुपान्तरणका लागि प्रयोग गर्ने प्रतिबद्धता व्यक्त गरे । 'हाम्रा लागि एआई विलासिता होइन, बरु समानता, रूपान्तरण र दुर्गम क्षेत्रमा टेलिमेडिसिनदेखि नागरिक एपमार्फत रियल टाइममा नागरिक सेवा दिनेसम्मको न्यायको साधन हो । हामी साझेदारी, डेटा पूर्वाधार र एआई सीपहरू निर्माण गरिरहेका छौं, ताकि परम्परागत विकासका अवरोधलाई नाघेर अगाडि बढ्न सकियोस् । प्रविधिमार्फत सबैको सेवा गर्न सुनिश्चित गर्न सकियोस्', मन्त्री गुरुङले भने, 'मानवताबिना प्रविधि अराजकता हो, नैतिकताबिना नवप्रवर्तन जोखिम हो भन्ने हामीले मनन गर्नुपर्छ। नेपालले खुला सहकार्य, एआईको जिम्मेवार विकास र नैतिक शासनप्रति आफ्नो प्रतिबद्धतालाई पुनः दोहोर्‍याउँछ । हामी सबै राष्ट्रहरूलाई निष्पक्ष, सुरक्षित र रूपान्तरणकारी एआई भविष्यको निर्माणमा सहभागी हुन आह्वान गर्छौं ।'

उनले विशेषाधिकार प्राप्त केहीलाई होइन सम्पूर्ण मानवजातिको उत्थानमा एआईको प्रयोग सुनिश्चित गर्नु साझा चुनौती भएको उल्लेख गर्दै यसमा सबै जिम्मेवार बन्नुपर्नेमा जोड दिए ।

कुलिङ अफ पिरियड छेडखानीमा ओलीलाई छानबिनको दायरामा ल्याउन प्रचण्डको माग

काठमाडौं/मस– नेकपा (माओवादी केन्द्र)का अध्यक्ष पुष्पकमल दाहालले कुलिङ अफ पिरियडसम्बन्धी छेडखानीमा प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीलाई छानविनको दायराभित्र ल्याउनुपर्ने माग गरेकाअ छन् ।

शनिबार काठमाडौंमा आयोजित एक कार्यक्रमलाई सम्बोधन गर्दै उनले यस्तो माग गरेका हुन् । उनले संघीय निजामति ऐनमा कुलिङ अफ पिरियडबारे भएको छेडखानी आफूलाई पहिला नै प्रधानमन्त्रीकै मिलेमतोमा भएको हुनसक्ने आशंका रहेपनि आधार नरहेको तर अहिले राष्ट्रिय सभामा नेकपा एमालेका सांसदहरुको क्रियाकलपाका कारण प्रधानमन्त्री नै संलग्न भएको आधार पुष्टि भएको जिकिर गरे । उनले यसको सम्पूर्ण जिम्मेवारी प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीले लिनुपर्ने बताए। एमाले पार्टीको नेतृत्वकै कारण कुलिङ अफ पिरियडमा छेडखानी भएको जिकिर गरे ।

अध्यक्ष दाहालले भने, 'तपाईंहरुले देख्नुभएको छ । अहिले जालझेल, ठगी, भ्रष्टाचार, बेइमानी सरकारको परिभाषा जस्तो भएको

छ। अहिलेको सरकार भनेकै त्यस्तै हो । जसरी संघीय निजामति ऐन सुन्नुभएको छ । कुलिङ अफ पिरियड दुई वर्ष सर्वसम्मत भएको हो । सरकारको नेतृत्व गर्ने पार्टीले राष्ट्रिय सभामा पहिला भन्दा त सबैले संशोधन राख्ने दुई वर्षे कुलिङ अफ पिरियडको पक्षमा भन्ने थियो। तर अहिले त्यो राख्न हुँदैन भनेर लास्टमा गएपछि चिज के रहेछ भन्नेकुरा बिरालोले अन्तिममा म्याउँ गरिछोड्यो भन्नेकुरा जस्तो एमालेले म्याउँ गरि नै हाल्यो । उसको नै रहेछ नियत, षड्यन्त्र गर्ने, यसका निम्ति जिम्मेवारी प्रधानमन्त्री केपी ओलीले लिनुपर्छ । संसदीय छानविन समितिलाई भनेको छु, संकाको सुई त पहिला पनि प्रधानमन्त्रीतिर सोझिएकै थियो । तर ठोस रुपमा भन्ने आधार थिएन, अहिले एमालेका सांसदहरुले गरेको गतिविधि र संशोधनबाट यो एमाले पार्टी र त्यसको नेतृत्वको नियतकै कारणले भएको हो । छानविनको दायरामा प्रधानमन्त्री स्वयं पनि पारिनुपर्छ हामीले भनेका छौं। हाम्रा माननीय सदस्यहरुले सदनमा पनि उठाउनुभएको छ ।'

अध्यक्ष दाहालले अहिले जालझेल, ठगी, बेइमानी र भ्रष्टाचारको परिभाषा सरकार भएको आरोप लगाए ।

'नेपालले भारत र चीनसँग सन्तुलन कायम गर्न सक्नुपर्छ'

लेखनाथ सिकारू/मध्यान्ह
काठमाडौं, १० साउन

पूर्वप्रधानमन्त्री तथा नेकपा (एकीकृत समाजवादी) का सम्मानित नेता झलनाथ खनालले नेपालको राष्ट्रिय हितविपरित सरकारले तीनवटा सन्धी सम्झौता गर्न लागेको भन्दै विपक्षी दलका नेता प्रचण्डको ध्यानाकर्षण गराएका छन् ।

पुष्पलालको जन्मजयन्तीका अवसरमा शनिबार लोककृष्ण भट्टराईद्वारा लिखित निर्वासन पुस्तक विमोचन कार्यक्रममा सम्बोधन गर्दै पूर्व प्रधानमन्त्री खनालले नेपाल र भारतबीच हुन लागेको भनिएको सुपुर्दगी सन्धि, कोशी उच्च बाँध र नागरिकता विधेयकबारे प्रचण्डको ध्यानाकर्षण गराएका हुन् ।

उनले यो सन्धि गर्दा नेपालले भारत र चीनसँग सन्तुलन कायम गर्न नसके राष्ट्रियतामाथि हमला हुने बताउँदै यसबारे सरकारसँग जबाफ मागेका हुन् ।

उनले भने,'मैले सुने अनुसार नेपाल र भारतबीच सुपुर्दगी सन्धिको तयारी भइरहेको छ । यदि यो सन्धिमा नेपालले भारत र चीनसँग सन्तुलन मिलाउन सकेन भने हाम्रो राष्ट्रियतामाथि ठूलो आघात पुग्नेछ ।'

पूर्वप्रधानमन्त्री खनालले यो कुरा

आफूभन्दा अगाडी नै बोलेर हिंडिसकेका नेकपा (माओवादी केन्द्र)का अध्यक्ष पुष्पकमल दाहाल 'प्रचण्ड' लाई सुनाउन चाहेको बताए ।

प्रतिपक्षी दलको नेताको हैसियतमा माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष प्रचण्डलाई सतर्क गराउँदै पूर्वप्रधानमन्त्री समेत रेहका खनालले यस्ता विषयमा ध्यान दिन र सरकारलाई झकझक्याउन आग्रह गरेका छन् ।

उनको अनुपस्थितिमा खनालले सञ्चारमाध्यममार्फत यो सन्देश प्रतिपक्षी दलका नेतालाई पुगोस् भन्ने आग्रह गरे ।

यसैगरी, कोशी उच्च बाँध निर्माणको विषय पनि उठिरहेको उल्लेख गर्दै खनालले यस्ता विषयमा नेपाली जनता र राजनीतिक दलका नेताहरूलाई पूर्ण जानकारी हुनुपर्ने बताए ।

'कोशी उच्च बाँधको कुरा कसरी अगाडि बढिरहेको छ, नेपाली जनताले थाहा पाउनुपर्छ । यो नेपालको राष्ट्रिय हितमा छ कि छैन, त्यो बुझ्न आवश्यक छ,' उनले भने । यसअघि भएका कोशी, गण्डक र टनकपुर सम्झौता कुनै पनि नेपालको हितका लागि नभएको जिकिर गर्दै यो सम्झौता पनि कसरी हुँदैछ भन्ने विषयमा सतर्क रहनुपर्ने खनालले बताएका छन् ।

'उत्तरतर्फबाट नेपालमा प्रवेश गरेर लामो समयदेखि बसोवास गरेका करिब ४० हजार मानिसहरू नागरिकता उद्देश्य छ भन्ने सुनिरहेको छु। नेपालका देशभक्तहरूले यो कुरालाई पनि ध्यानमा राख्नुपर्‍यो,' खनालले भने ।

'कम्युनिस्ट आन्दोलन विभाजित र विखण्डित भएको हुनाले हाम्रो देशको समग्र स्थिति संकटपूर्ण छ । राजनीतिक संकट बढिरहेको छ। सामाजिक सांस्कृतिक संकट पनि बढिरहेको छ,' उनले भने ।

तर, यी विषयमा सरकारले केही काम गर्न नसकेको उनको आरोप छ । नेपाली कांग्रेस र नेकपा एमाले मिलेर हात्तीजस्तै सरकार बनाए पनि कमिलाले जति पनि काम गर्न नसकेको खनालले आरोप लगाए ।

'देशमा दुईवटा हात्तीजस्तै पार्टीको सरकार छ । तर यसले राष्ट्रिय हितमा कमिलो पनि मार्न सकेन । यो सरकारले जे जस्ता यस्ता काम गर्न खोजेको छ, यसमा आम जनताले सतर्कता लिनुपर्ने र खबरदारी गर्नुपर्ने आवश्यकता छ,' उनले भने ।

कानुनको अभावमा विद्युतीय फोहोर व्यवस्थापनमा समस्या

काठमाडौं/मस– विद्युत् र इन्धन प्रयोग गरी सञ्चालन गरिने उपकरणबाट निस्कने फोहोर व्यवस्थापनमा कानुनी व्यवस्थाको खाँचो औंल्याइएको छ ।

विद्युतीय सामग्री उत्पादक कम्पनी र आयातकर्तालाई नै त्यस्ता सामग्री बिग्रिएपछि उत्पादन हुने फोहर व्यवस्थापनमा जिम्मेवार बनाउने कानुनी प्रावधान आवश्यक रहेको डोको रिसाइक्लर्स प्रालिका प्रमुख कार्यकारी निर्देशक पंकज पञ्जियारको तर्क छ । उत्पादककर्ताले बजारमा आफ्ना उत्पादन पठाएपछि निस्कने फोहर व्यवस्थापनको जिम्मेवारी सिद्धान्ततः सोही कम्पनीकै भएकाले बाध्यात्मक कानुनी व्यवस्थासहित उचित प्रबन्ध मिलाउन सरकारलाई डोको प्रालिको सुझाव छ । विद्युतीय मात्र नभई प्लास्टिकजन्य फोहर मानव स्वास्थ्य र वातावरणका हिसाबले हानिकारक मानिन्छ ।

कुनै प्लास्टिक उद्योगले नेपालमा पाँच हजार टन उत्पादन गरेमा त्यसको पुनःप्रशोधन वा नष्ट गर्नेसम्मको जिम्मेवारी सोही कम्पनीको दायित्व रहने कानुनी प्रावधान हुनुपर्ने वातावरण संरक्षणकर्मीको धारणा छ । उचित व्यवस्थापनको जिम्मा उत्पादक कम्पनीलाई दिँदा ठूलो दायित्व नपर्ने उनीहरूको भनाइ छ ।

विद्युतीय फोहरबाट वातावरण संरक्षणमा प्रत्यक्ष असर परिरहेको अवस्थामा कानुनी प्रावधानसहित व्यवस्थापनसम्बन्धी कानुनी व्यवस्था गर्न सकिएमा वातावरण संरक्षणमा सहयोग पुग्ने विश्वास गरिएको छ । डोको रिसाइक्लर्सलगायत कम्पनीले 'नयाँ धारणा, स्वच्छ सपनाः फोहर छुट्याउने हाम्रो चाहना' नाराका साथ फोहर व्यवस्थापन अभियान सञ्चालन गर्दै आएका छन् ।

नेपालमा यस विषयमा बहस सुरु भए पनि त्यसले कानुनी स्वरुप पाउन नसकेकाले अझै चुनौतीपूर्ण रहेको डोकोका निर्देशक पञ्जियारले बताए । हालसम्म आफूखुसी यस्ता कार्यक्रम गरिए पनि कानुनी प्रावधानसहितको आवश्यक प्रबन्ध मिलाउने

दायित्व सरकारको भएको उनको भनाइ छ ।

संस्थाले पोखरामासमेत अभियान सञ्चालन गरेको छ । डोकोले फोहर संकलन गरी भक्तपुरको सानो ठिमी र सल्लाघारीस्थित प्रशोधन केन्द्रबाट विद्युतीय फोहर छुट्याएर व्यवस्थापन गर्दै आएको छ । ती फोहरबाट आम्दानीसमेत गरिएको छ ।

विसं २०७४ देखि विद्युतीय फोहर संकलन गर्दै आएको उक्त संस्थाले वातावरण संरक्षणमा हानि नोक्सानी नपुग्ने गरी फोहर विसर्जन गर्दै आएको छ । विद्युतीय फोहर प्रतिकिलो रु. १५ का दरले संकलन गरी पुनःप्रयोग गर्न सकिनेलाई उद्योगमै पठाउने गरिएको छ । सो संस्थाले सन् २०१३ मा काठमाडौं उपत्यकाबाट ३५० टन विद्युतीय फोहर संकलन र प्रशोधन तथा एक हजार ६०० टन कागज, सिसा, फलामजस्ता फोहर व्यवस्थापन गरेको जनाएको छ । त्यसबाट ८० जनाले प्रत्यक्ष रोजगारी पाएका छन् । नेपालमा १० वर्षअघि १३ हजार टन विद्युतीय फोहर रहेकामा हाल वृद्धि भइ ४२ हजार टनसम्म पुगेको संस्थाको अनुमान छ ।

'यो औपचारिक रेकर्डसहितको तथ्यांक हो । दश वर्षमा तीन गुणासम्म फोहर बढिरहेको छ । अहिले मूल्यवान कबाडीजन्य सामग्री मात्र संकलन गरी लैजाने गरिएकामा सबै फोहर उत्पादन कम्पनीले लैजाने व्यवस्था मिलाउनुपर्छ', निर्देशक पञ्जियारले भने ।

डोकोबाहेक अन्य कम्पनीले हेटौंडा र विराटनगरमा विद्युतीय फोहर संकलन सुरु गरेको छ । प्राक्टिकल एक्सन नेपाल प्रोजेक्ट म्यानेजर रवीन श्रेष्ठका अनुसार विद्युतीय चुलोको प्रयोग अवधि सकिएपछि त्यसको व्यवस्थापनका लागि डोको रिसाई कल र हिम इलेक्ट्रोनिक्ससँगको सहकार्यमा वातावरणमैत्री फोहर विसर्जन र पुनःप्रयोग अघि बढाइएको छ । 'सरकारले प्रभावकारी कानुनी प्रबन्ध गरी वातावरणमैत्री फोहर विसर्जन आवश्यक छ', उनले भने ।

नेपाल फूलबारी वेष्ट थ्रि आर सोलुसन कन्ट्रोल सर्भिस प्रालिका सूचना अधिकृत अर्जुन खत्रीले प्रत्येक घरबाट संकलित फोहरबाट जैविक र अजैविक छुट्याएर व्यवस्थापन गर्ने गरिएको जानकारी दिए । संकलित फोहरमध्ये ६० प्रतिशत जैविक र त्यसमध्ये पनि ३५ फोहर पशुजन्य आहारका रूपमा प्रयोग गर्ने गरिएको छ । सिसा, धारिला वस्तु, टुटेफुटेका सेरामिकलगायत अजैविक फोहर टुक्रा बनाएर सडक ग्राभेलका क्रममा खाल्डाखुल्डीमा पुर्ने गरिएको जानकारी दिँदै उनले कागज, विद्युतीय सामग्री, प्लास्टिकलगायत फोहर पुनःप्रयोगका लागि कच्चापदार्थका रूपमा उद्योगमा पठाउने गरिएकाले आयआर्जनको गतिलो स्रोत बनेको बताए ।

एनसीसी कतारको पत्रकारिता पुरस्कार राम एकवाललाई प्रदान

कतार/मस– एनआरएनए एनसीसी कतारको कार्यकाल २०१७-०१९ मा स्थापित साहित्य, पत्रकारिता र खेलकुद पुरस्कार अन्तर्गतको 'पत्रकारिता पुरस्कार'राम एकवाल रामलाई प्रदान गरिएको छ। वैदेशिक रोजगार सँगै दुई दशकदेखि पत्रकारितामा क्रियाशील सिरहाका रामलाई उत्कृष्ट पत्रकार पुरस्कारबाट नगद १५ हजार १ रुपैयाँसहित दोसल्ला ओढाएर सम्मान गरिएको हो ।

गैरआवासिय नेपाली संघ(एनआरएनए) एनसीसी कतारको ११औं राष्ट्रिय एकता महाधिवेशनमार्फत रामलाई प्रवासमा रहेर नेपाली समुदायलाई पत्रकारिताको माध्यमबाट सूचना प्रदान, साहित्यिक र सामाजिक गतिविधिहरूलाई सञ्चार माध्यममार्फत सशक्त रूपमा प्रवाह गरेको उल्लेख गर्दै सम्मान प्रदान गरिएको हो ।

सम्मान ग्रहणपछि रामले संस्थाका सम्पूर्ण पदाधिकारी र आयोजकप्रति आभार व्यक्त गर्दै सम्मानले आफूलाई पत्रकारितामा अझ दृढ भएर अगाडि बढ्न ऊर्जा र प्रेरणा प्रदान गरेको बताए। सिरहाको लहानबाट प्रसारण भइरहेको सामुदायिक रेडियो समाद एफएमबाट पत्रकारिता सुरू गरेका राम हाल बालासुन्दरी खबर राष्ट्रिय दैनिकका सम्पादक हुन् । उनी कतारमा सामुदायिक पत्रकारिता तथा प्रवासी मजदुरका समस्या उठाउने पत्रकारका रूपमा चिनिन्छन् । संघ कतारका अध्यक्ष रमेश भट्टको सभापतित्व तथा नेपाल सरकारका पूर्व अर्थ तथा परराष्ट्र मन्त्री डा.प्रकाश शरण महतको प्रमुख आतिथ्यमा कार्यक्रम सम्पन्न भएको हो। महाधिवेशनबाट कृष्ण पन्थीको अध्यक्षतामा नयाँ कार्यसमिति समेत चयन भइसकेको छ ।

सुगौली गाउँपालिकामा सुविधासम्पन्न बर्थिङ सेन्टर सञ्चालन

लालबाबु बानिया/मध्यान्ह
पर्सा, १० साउन

पर्साको पटेर्वा सुगौली गाउँपालिका-२ गादीमा निर्माण गरिएको सुविधासम्पन्न प्रसूति सेवा केन्द्र (बर्थिङ सेन्टर) शनिबार एक विशेष समारोहबीच उद्घाटन गरिएको छ। गाउँपालिका अध्यक्ष दिनेश चौधरीले पूजा-पाठ गरी रिबन काटेर उक्त भवनको औपचारिक उद्घाटन गरेका हुन्। एक करोड पाँच लाख रुपैयाँ लागतमा निर्माण सम्पन्न भएको बर्थिङ्ग सेन्टर आइतबारदेखि नियमित सेवा सञ्चालनमा आएको वडा अध्यक्ष विजय गैरेले जानकारी दिए ।

गाउँपालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत प्राण मेहताका अनुसार सो भवन संघीय सरकारबाट ६० प्रतिशत अनुदान र गाउँपालिकाको ४० प्रतिशत लगानीमा निर्माण गरिएको हो ।

गाउँपालिका अध्यक्ष चौधरीले सेवा केन्द्र सञ्चालनमा आएसँगै अब स्थानीय गर्भवती महिलाहरूलाई सुरक्षित प्रसूति सेवाका लागि वीरगञ्ज, पोखरिया वा अन्य शहर धाउनुपर्ने बाध्यता अन्त्य हुने

बताए। गाउँपालिका उपाध्यक्ष ममता महतोले आफ्नै गाउँमै गुणस्तरीय सेवा उपलब्ध भएपछि महिलाहरूको स्वास्थ्य सुरक्षामा सकारात्मक प्रभाव पर्ने विश्वास व्यक्त गरिन् । २४सैं घण्टा सेवा सञ्चालनमा रहने बर्थिङ्ग सेन्टरमा अत्यन्त सुलभ शुल्कमा एम्बुलेन्स सेवा पनि उपलब्ध गराइनेछ ।

स्वास्थ्य चौकी सञ्चालन तथा व्यवस्थापन समितिका अध्यक्षसमेत रहेका वडाध्यक्ष गैरेले यो केन्द्र पर्सा जिल्लाको ग्रामीण क्षेत्रमै नमूना रूपमा स्थापित भएको बताए । उनले दक्ष तथा अनुभवी स्वास्थ्यकर्मीको व्यवस्था गरिएको र नवजात शिशुका लागि आवश्यक उपकरण तथा निःशुल्क औषधिहरू पनि उपलब्ध रहेको जानकारी दिए ।

उद्घाटन समारोहमा गाउँपालिका स्वास्थ्य शाखाका प्रमुख भुजेन्द्र यादव, सह-संयोजक जगरनाथ साह, वडा नं १ का अध्यक्ष फरमान अन्सारी, वडा नं ४ का अध्यक्ष वासु पजियार थारु, विभिन्न जनप्रतिनिधि, स्वास्थ्यकर्मी, कर्मचारी तथा स्थानीयबासीको उल्लेखनीय सहभागिता रहेको थियो ।

काठ दाउरा बिक्रि लिलाम सम्बन्धी १५ दिने सूचना

दोस्रो पटक प्रकाशित २०८२/४/११ गते

सुर्खेत जिल्लाको पन्चपुरी नगरपालिका वडा २ मा रहेको यस सामुदायिक बन उपभोक्ता समूहको बन क्षेत्रबाट आ.व.२०८१/२०८२ मा सकंलन भएर उत्पादन भई घाटगद्दी गरि राखिएको काठ दाउरा लट न .१ अस्नाको गोलिया २५ थान ५४९.६० क्यु फिट, लट .२ अस्नाको गोलिया ३१ थान ५६२.१६ क्यु फिट, लट न. ३ अस्नाको गोलिया ३८ थान ५६६.७० क्यु फिट, लट न. ४ जामुन र कर्माको गोलिया ३४ थान ६०८.२३ क्यु फिट, लट न. ५ बरोको गोलिया १३ थान ३१४.०० क्यु फिट, लट न. ६ सालको गोलिया २२ थान ६०४.९९क्यु फिट, लट नं. ७ सालको गोलिया २४ थान ६१६.८० क्यु फिट, लट न. ८ सालको गोलिया ३४ थान ५९७.३७ क्यु फिट जम्मा गोलिया २२१ थानको ४४१९.९० क्यु. फिट काठ, सालको दाउरा ३.२५ चट्टा, सालको मिश्रित १ दाउरा, अन्य मिश्रित ६.३ चट्टा दाउरा सामुदायिक वनको घाटगदिमा मौज्दात रहेकाले सिलबन्दी बोलपत्रद्वारा लिलाम बिक्रि गर्नुपर्ने भएकाले इच्छुक व्यक्ति, संघ र संस्था, फर्म वा कम्पनीले यो सूचना पहिलो पटक प्रकाशन भएको मितिले १५ दिन भित्र बोलपत्र खरिद गरि १६औ दिनमा सिलबन्दी बोलपत्र दाखिला गर्न आव्हान गरिन्छ । विस्तृत जानकारीको लागि सूचना यस सा.व.उ.स. को कार्यलयमा सूचना टाँस गरिएको ब्यहोरा समेत सूचित गरिन्छ ।

श्री सिन्केघारी तथा कोटामुल सामुदायिक वन उपभोक्ता समूह, पन्चपुरी नगरपालिका-२, सुर्खेत

मध्यान्ह
www.madhyanhadaily.com
११ साउन २०८२ आइतबार
27 July 2025, Sunday

सम्पादकीय

मुख्य दल जिम्मेवार बन्नै पर्छ

सामाजिक सञ्जाल र सञ्चार माध्यमको माहौल हेर्दा, पुराना तथा मुख्य राजनीतिक दलप्रति ठूलो वितृष्णा देखिन्छ । उनीहरूको विकल्प खोजिएको जस्तो आभास हुन्छ । जनता क्रमशः नयाँ दल तथा शक्तितर्फ आकर्षित हुँदै गरेको बुझाइ पाइन्छ । यो असत्य पनि होइन, तर यो पूर्ण सत्य पनि होइन । किनकि पुराना तथा ठूला दलप्रति जनतामा अझै पनि ठूलो आशा र भरोसा छ । जुन बेला-बखत हुने विभिन्न खालका निर्वाचन र दलहरूकै सांगठनिक गतिविधिले प्रस्ट्याउँछ ।

२०७९मा भएको तीनै तहको निर्वाचन र त्यसयता भएका विभिन्न चरणका निर्वाचनले मुख्य दलप्रति नै जनताले विश्वास गरेको देखिन्छ । पछिल्लो पटक भएको स्थानीय तहको उपनिर्वाचन होस् वा स्ववियू निर्वाचन नै किन नहोस्, त्यसको परिणामलाई केलाउँदा जनता विकल्प खोज्ने अवस्थामा भएको देखिन्न । यी निर्वाचनको पूर्ण परिणामलाई हेर्दा, जनताले न व्यवस्थाको विकल्प खोजेको देखिन्छ, न त ठूला दलको विकल्प । बरू, ठूला दलहरूलाई सच्याउन जनताले विभिन्न शैलीमा मतलाई प्रयोग गरेका छन् । मुख्य तथा पुराना दलहरू जनमतमा कमजोर बन्दै गए भन्ने भाष्य बनाइँदै गर्दा, हालै मुख्य ३ दल नेपाली कांग्रेस, नेकपा (एमाले) र नेकपा (माओवादी केन्द्र)को सक्रिय सदस्यता विवरण हेर्दा पनि दलहरू थप मजबुत हुँदै गएको देखिन्छ । कांग्रेसले सक्रिय सदस्यता संख्यामा झन्डै दोब्बरले वृद्धि गराएको छ । पछिल्लो केन्द्रीय समिति बैठकमा पेश प्रतिवेदनअनुसार सदस्य संख्या ८ लाख ७० हजार नाघेको छ । यता, एमालेको केन्द्रीय समिति बैठकमा पेश गरिएको प्रतिवेदनअनुसार एमालेले पनि गत वर्षभन्दा झन्डै डेढ लाखले बढाउँदै सदस्यता संख्या ६ लाख ८९ हजार पुऱ्याएको छ । यसैगरी, माओवादी केन्द्रको पछिल्लो केन्द्रीय समिति बैठकमा प्रस्तुत प्रतिवेदनअनुसार सदस्यता संख्या ७ लाख ७६ हजार नाघेको छ ।

राजनीतिक स्थायित्व, सुशासन र जनताको जीवनस्तरमा सुधार ल्याउनु आजको आवश्यकता हो । तर, देशका मुख्य राजनीतिक दलहरू अझै पनि आपसी शक्ति संघर्ष, पद-प्राप्ति र प्रतिशोधको राजनीतिमा अल्झिएका छन् । यसले अनेकन् खालका प्रश्न उठाएको छ । जनतालाई विचलित बनाएको छ । कता-कता व्यवस्थामाथि नै प्रश्न उठाउने अवस्था बनाएको छ । त्यसैले अब ढिलो नगरीकन ठूला दलहरूले आफूले पाएको जिम्मेवारीको गाम्भीर्य बुझ्नुपर्छ । असहमतिका बिच पनि सहकार्य गर्ने राजनीतिक संस्कार विकास गर्नुपर्छ । विकास, न्याय, रोजगारी र शिक्षाजस्ता आधारभूत मुद्दामा साझा दृष्टिकोण बनाउनेतर्फ ध्यान जानुपर्छ । यदि ठूला दलहरू अझै पनि सत्ता लोलुपताको मोहबाट मुक्त हुन सकेनन् भने त्यसको मूल्य देश र जनताले चुकाइरहने छन् । मुख्य दलहरू जिम्मेवार बन्नुको विकल्प छैन ।

असफल संघीयता र एकात्मक प्रणाली

अग्रलेख

● सेबक पोखरेल

नेपालले २०६२/०६३को जनआन्दोलनपछि संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको बाटो रोज्यो । संघीयता तत्कालीन सन्दर्भमा राजनीतिक दलहरू, पहिचान-आधारित आन्दोलन र क्षेत्रीय असन्तुष्टिहरूलाई सम्बोधन गर्ने माध्यमका रूपमा प्रस्तुत भयो । तर, करिब दुई दशक नपुग्दै संघीयता स्वयं बहसको केन्द्रमा पुगेको छ । जनताले अनुभूत गरेका आर्थिक, प्रशासनिक र विकाससम्बन्धी समस्याहरूले संघीय संरचनाको औचित्यमाथि गहिरो बहस जन्माएको छ ।

आजको नेपालमा संघीयता किन आवश्यक छैन, भन्ने विषयमा भौगोलिक, आर्थिक, जनसंख्या, सामाजिक संरचना र ऐतिहासिक दृष्टिबाट तर्कपूर्ण समीक्षाको आवश्यकता छ । यसले मात्र हामीलाई सही निष्कर्षमा पुऱ्याउँछ । नेपालका लागि एकात्मक शासन प्रणाली अझै पनि उपयुक्त थियो कि थिएन भन्ने विषयमा क्षेत्रगत रूपमा विवेचना गरिएको छ ।

भौगोलिक कारण

नेपालको क्षेत्रफल करिब १ लाख ४७ हजार ५१६ वर्ग किलोमिटर मात्र हो । सानो आकार र विशेषगरी उत्तर-दक्षिण सानो चौडाइका कारण नेपालका भौगोलिक क्षेत्रहरू परस्पर निर्भर छन् । संघीयताको मुख्य आधार भनेकै फराकिलो भू-भागमा विकेन्द्रीकृत शासनमार्फत स्थानीय आवश्यकताअनुसार नीति निर्माण गर्ने हो । तर, नेपालको सानो भौगोलिक फैलावटले प्रादेशिक सरकारको आवश्यकता निर्धारण गर्दैन । नेपाल पूर्व-पश्चिम करिब ८८५ किलोमिटर लामो छ, तर औसत उत्तर-दक्षिण चौडाइ करिब १९३ किलोमिटर मात्र छ ।

विश्वका कैयौँ देश छन्, जहाँ एकात्मक शासन प्रणाली भए पनि जनअपेक्षालाई राम्रोसँग सम्बोधन गरेको र विश्व व्यवस्थामा राम्रो पकड जमाएका छन् । यसबाट के प्रमाणित हुन्छ भने विकास र समृद्धिका लागि संघीयता नै आवश्यक हुन्छ भन्ने जुन भाष्य निर्माण गर्न खोजिएको छ त्यो गलत छ ।

नेपालजस्तो सानो भूभागमा ७ वटा प्रदेश निर्माण गर्दा विकास योजना, पूर्वाधार र प्राकृतिक स्रोतहरूको समान वितरण गर्न झन् जटिल भएको छ । उदाहरणका लागि- कर्णाली र सुदूरपश्चिम प्रदेशका भौगोलिक चुनौतीहरूले विकास खर्च असमान रूपमा बढाएको छ, तर जनसंख्या र आर्थिक क्षमता न्यून भएकाले स्रोत जुटाउन सकिएको छैन । यसले प्रदेशहरूबिच असमानता मात्र बढाएको छ ।

महँगो र बोझिलो व्यवस्था

नेपालले संघीयता कार्यान्वयन गर्दा ठूलो आर्थिक भार बेहोर्नुपरेको छ । मुख्यगरी संघीय शासन प्रणालीले केन्द्र, ७ प्रदेश र ७५३ स्थानीय तह मिलाएर करिब ७६१ वटा छुट्टाछुट्टै सरकार र तिनका मन्त्रालय, आयोग र निकायहरूको सिर्जना गऱ्यो । वित्त आयोगका अनुसार प्रदेश र स्थानीय तहका बजेटको करिब ६०-७० प्रतिशत कर्मचारी तलब, भत्ता, गाडी, भवन र प्रशासनिक खर्चमै सकिन्छ । बजेटको बहुसंख्यक हिस्सा प्रशासनिक खर्चको रूपमा रहने हुँदा पुँजीगत खर्च अर्थात् विकास निर्माणका लागि छुट्टाइने बजेट अत्यन्त कम हुँदै गएको छ । जसका कारण जनअपेक्षित विकास निर्माणका कामहरू हुन सकेका छैनन् । पूर्वाधार विकासको कमीले विकास सूचांकमा विश्व मानचित्रमा पछाडि पर्नुपर्ने अवस्था सिर्जना भएको छ ।

संघीयता कार्यान्वयनमा ल्याउँदा प्रदेश सरकारहरूले आफ्नै आम्दानी सिर्जना गर्ने लक्ष्य राखिएको थियो । तर, आजसम्म प्रदेशहरू केन्द्रबाट प्राप्त अनुदान र राजस्व बाँडफाँडमै निर्भर रहेका छन् । प्रदेशस्तरमा राजश्व आम्दानीका भरपर्दा स्रोतहरू देखिएका छैनन् ।

मन्त्रालय, आयोग, सार्वजनिक निकायहरू केन्द्र र प्रदेश दुवै तहमा स्थापना हुँदा दोहोरो संरचना बनेको छ । यस्ता दोहरो संरचनाले आर्थिक भार बढाएको र विकास खर्चमा नकारात्मक प्रभाव पारेको अवस्था छ । नीति, कानुन, कार्यक्रम दोहोरिँदा बजेट, समय र स्रोतको अपव्यय भएको छ ।

जनसंख्या र सामाजिक संरचना

संघीयता सामान्यतः ठूलो जनसंख्या, विविध सांस्कृतिक-भाषिक क्षेत्र र जटिल भूगोल भएका देशमा लागू हुन्छ, जहाँ जनसंख्या तथा भाषिक सांस्कृतिक कारणले नै विकेन्द्रिकृत शासन प्रणाली आवश्यक हुन्छ । तर, नेपालको सन्दर्भ फरक छ, करिब ३ करोड जनसंख्या, त्यसमा पनि काठमाडौं, तराईका सहरहरू र चितवन जस्ता केही सीमित क्षेत्रमा मात्रै बाक्लो आबादी रहेको र अन्य क्षेत्र सामान्य रहेको अवस्था छ । त्यसैगरी संघीयता नै चाहिने गरी जटिल भूगोल नरहेको र भाषिक सांस्कृतिक हिसाबले पनि सबै जातजातिबिच सांस्कृतिक सद्भाव र एकता रहेको सन्दर्भमा भाषा र संस्कृतिको आधारमा समेत नेपालमा संघीयताको आवश्यकता देखिँदैन । कर्णाली, गण्डकी र सुदूरपश्चिम प्रदेशजस्ता थोरै जनसंख्या भएका प्रदेशमा पनि त्यही ढाँचाको सरकार सञ्चालन गर्नुपर्दा लागत अस्वाभाविक रूपमा बढेको छ । नेपालमा सबै प्रदेशलाई समान प्रशासनिक क्षमता र स्रोत दिने सोचले स्रोत वितरण असमान बनाएको छ । केही प्रदेशमा जनघनत्वको अनुपातमा भन्दा बढी खर्च भइरहेको छ, जसले असमान विकासलाई झन् बढाएको छ ।

> *नेपाल संघीयता परीक्षणको प्रारम्भिक चरणमै छ । तर, अहिलेसम्मको अनुभवले स्पष्ट देखाउँछ- संघीयता महँगो, जटिल र अप्रभावी साबित हुँदै गइरहेको छ । विकासभन्दा प्रशासनिक बोझ बढ्दो अवस्थामा छ...*

पहिचानमा आधारित संघीयताको व्यावहारिक कठिनाइ संघीयता ल्याउँदा सबैभन्दा ठूलो नारामध्ये एक थियो- पहिचानको संरक्षण । तर, नेपालमा मिश्रित बसोबास रहेको छ । कुनै पनि प्रदेशमा एकल जाति, भाषा वा संस्कृतिको बहुलता छैन । प्रादेशिक नामकरण, सीमांकन र प्रादेशिक राजधानी राख्ने विषय अझै पनि विवादको विषय बनिरहेको छ - कोसी र कर्णाली प्रदेशमा देखिएको आन्दोलन यसको प्रमाण हो ।

एकात्मक शासनको परम्परा

नेपाल करिब २५० वर्ष लामो समयदेखि एकात्मक शासन प्रणालीअन्तर्गत चलेको थियो । देशको भौगोलिक एकता र राष्ट्रिय पहिचान निर्माणमा एकात्मक प्रणालीको महत्वपूर्ण योगदान रह्यो । एकात्मक शासन प्रणाली हुँदा पनि २०४६ को परिवर्तनपछि स्थानीय निकायहरू बलियो थिए, जसले जनताको सेवा प्रवाहमा महत्वपूर्ण भूमिका खेले । अहिले विद्यमान रहेका विकासका प्रमुख आयोजना - सडक, विद्युत्, शिक्षा, स्वास्थ्य पूर्वाधार निर्माण प्रायः एकात्मक शासनकालमै भएका हुन् । त्यो समयमा देखिएका समस्या शासन प्रणाली होइन, कार्यान्वयन, भ्रष्टाचार र नेतृत्वका कमजोरी थिए । त्यसैले शासन प्रणाली बदल्नुभन्दा नेतृत्व र नीतिगत सुधार गर्नुपर्ने थियो भन्ने मत बलियो देखिन्छ ।

प्रशासनिक जटिलता र निर्णय प्रक्रियामा ढिलाइ

संघीय संरचनाले केन्द्र, प्रदेश र स्थानीय तहबिच कार्य विभाजन स्पष्ट गर्न सकेको छैन । कतिपय कानुनहरू केन्द्र र प्रदेश दुवै तहबाट निर्माण हुँदा विरोधाभास उत्पन्न भएको छ । निर्णय प्रक्रियामा ढिलाइ र अनावश्यक कागजी कामले जनतालाई असर पारेको छ । दुई तहका मन्त्रालय, आयोग र निकायबिच समन्वयको कमीले नीति कार्यान्वयनलाई कमजोर बनाएको छ । यसले भ्रष्टाचारका अवसर पनि बढाएको छ, दोहोरो संरचनाले जबाफदेहिता समेत कमजोर बनाएको अवस्था छ ।

राष्ट्रिय एकता र अस्थिरताको जोखिम

संघीयता शक्ति विकेन्द्रीकरण होइन, शक्तिको विखण्डनको माध्यम बनेको देखिन्छ । प्रदेशका नेताहरूले प्रादेशिक स्वार्थलाई प्राथमिकता दिँदै राष्ट्रिय स्वार्थलाई पन्छाउने नीति लिएका छन् । सबैभन्दा खतरनाक विषय त केन्द्र विरोधी भावना र पृथकतावादी आवाजहरू बलियो हुन थालेका छन् । जसले भविष्यमा विखण्डनको मार्गतर्फ नलैजाला भन्न सकिन्न ।

राष्ट्रिय मुद्दाभन्दा प्रादेशिक मुद्दा हाबी हुनुले दीर्घकालीन रूपमा राष्ट्रिय एकता कमजोर पार्न सक्छ । एकात्मक शासन प्रणालीमा नीतिगत निर्णय राष्ट्रिय स्तरमै हुने भएकाले यस्तो जोखिम न्यून हुन्थ्यो । यस अर्थमा पनि हाम्रोजस्तो मुलुकमा एकात्मक शासन व्यवस्थाले विखण्डनको जोखिमलाई न्यूनीकरण गर्न सक्ने भएको हुँदा एकात्मक शासन व्यवस्था तुलनात्मक रूपमा उपयुक्त हुने देखिन्छ ।

विश्वको अनुभव

नेपालजस्तै साना र मिश्रित समाज भएका कयौँ देशहरूले संघीयता रोजेनन् । त्यसैगरी विश्वमान चित्रमा रहेका कैयौँ ठूला देशहरूले समेत एकात्मक राज्यव्यवस्था अपनाएर पनि उल्लेख्य प्रगतिहरू गरेका छन् । श्रीलंका, बेलायत, जापान, थाइल्यान्ड, स्पेन, नर्भेलगायतका क्षेत्रफल र जनसंख्यामा नेपालभन्दा ठूला भए पनि एकात्मक प्रणाली नै अवलम्बन गरी विश्वलाई चकित पार्ने समृद्धि हासिल गरेका छन् । यिनले सशक्त स्थानीय निकायमार्फत कम खर्च, समन्वय बढी र विकासलाई गति दिई शासनलाई जनमुखी बनाएका छन् । नेपालले पनि यस्तै मोडेल अवलम्बन गर्न सक्थ्यो ।

विकल्प के ?

नेपाल संघीयता परीक्षणको प्रारम्भिक चरणमै छ । तर, अहिलेसम्मको अनुभवले स्पष्ट देखाउँछ- संघीयता महँगो, जटिल र अप्रभावी साबित हुँदै गइरहेको छ । विकासभन्दा प्रशासनिक बोझ बढ्दो अवस्थामा छ । राष्ट्रिय एकताभन्दा प्रादेशिक स्वार्थ हाबी हुँदै गइरहेको छ । पहिचानमा आधारित समस्या समाधान नभई झन् गहिरिँदै गएको छ । कुनै पनि विषयको अभ्यास गरिसकेर त्यो उपयुक्त छैन भन्ने देखिइसकेपछि त्यसलाई जबरजस्ती निरन्तरता दिनुभन्दा त्यसको विकल्प रोज्नु बुद्धिमानी हुन्छ । नेपालमा पनि संघीय शासन व्यवस्थाको विकल्पको रूपमा संघीयतालाई खारेज गरेर एकात्मक शासन व्यवस्थामा जान आवश्यक भइसकेको छ र यसका लागि थप समय खेर फाल्नु मुलुकलाई बर्बादीको दिशामा लैजानु हो ।

यद्यपि, परम्परागत एकात्मक शासन व्यवस्था पनि अहिलेको २१औँ शताब्दीको जनचाहनाअनुसारको शासन व्यवस्था हुन सक्दैन । यसका लागि सापेक्ष एवं वैज्ञानिक तथा प्रतिस्पर्धी शासन व्यवस्थालाई अंगिकार गर्नु उपयुक्त हुनेछ । त्यसका लागि नेपालमा अब सशक्त स्थानीय तह, केन्द्र-स्थानीय तहबिच स्पष्ट कार्य विभाजन, विकासमा लगानी वृद्धि, प्रशासनिक खर्च कटौती, भ्रष्टाचार नियन्त्रण, पारदर्शिता, सुशासन एवं जवाफदेहीतालाई कानुन संशोधनमार्फत सशक्त र प्रभावकारी बनाइनु पर्दछ । यसले राष्ट्रिय एकता सुदृढ गर्न मद्दत पुऱ्याउने छ । अब समय आएको छ, संघीयताको समस्यालाई पैँचो घुमाउने कि त्यसलाई प्रस्टसँग खारेज गरेर सरल, कम खर्चिलो, उत्तरदायी र प्रभावकारी एकात्मक शासन प्रणालीतर्फ फर्किने ? यो बहस राजनीतिक दल, विद्वान, नीति निर्माता र सम्पूर्ण नेपाली समाजको साझा जिम्मेवारी हो - किनभने दीर्घकालीन रूपमा राष्ट्रको हित यही बाटोबाट सुरक्षित हुन्छ । तसर्थ, आजैबाट यस विषयमा गम्भीर बन्न र शासन प्रणाली सुधारका लागि बहस प्रारम्भ गरौँ ।

(पोखरेल, अधिवक्ता हुन् ।)

इतिहासमा आज

२७ जुलाई १९९० मा सोभियत संघबाट बेलारूसले स्वतन्त्र भएको घोषणा गरेको थियो । सोभियत संघबाट स्वतन्त्र भएपछि २७ जुलाईलाइए बेलारूसले स्वतन्त्रता दिवस मनाउन थाल्यो । यद्यपि, सन् १९९६ मा भएको जनमत संग्रहपछि स्वतन्त्रताको उत्सव जुन ३ मा सारिएको थियो ।

२७ जुलाई १९९६ मा संयुक्त राज्य अमेरिकाको एटलान्टामा आयोजित ग्रीष्मकालीन ओलम्पिकको समयमा सेन्टेनियल ओलम्पिक पार्कमा पाइप बम विस्फोट भएको थियो ।

२७ जुलाई १९८३ मा कोलम्बोको वेलिकडा उच्च सुरक्षा जेलमा १८ जना तमिल राजनीतिक कैदीहरूलाई सिंहली कैदीहरूले नरसंहार गरेका थिए । जुन दिनलाई 'कालो जुलाई'को रूपमा चिनिन्छ ।

२७ जुलाई १९८९ मा लिबियाको त्रिपोली अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलमा अवतरण गर्ने प्रयास गर्दा कोरियाली एयर उडान ८०३ रनवेबाट केही टाढा दुर्घटनाग्रस्त हुन पुगेको थियो । जुन दुर्घटनामा १९९ यात्रु र चालक दलका सदस्यहरू र जमिनमा रहेका ४ जनाको मृत्यु भएको थियो ।

सामाजिक सञ्जाल

डम्बर खतिवडा

नेताहरू एक/दुई वर्षमा नयाँ-नयाँ गुट बनाउँछन्, बाझ्छन्, जुध्छन्, एकअर्कालाई सत्तोसराप गर्छन् । तिकडमबाजी, छलछाम र षडयन्त्र गर्छन् । हाँस्छन्, रून्छन्, समर्थकको भय र भावना दोहन गर्छन् । दुर्भाग्य, यही नै राजनीति हो भनेजस्तो रमिता छ, व्यर्थताको बोध नै छैन । देशको मूल कार्यभारतिर चिन्ता खै ?

कर चुक्ता लिएपछि अडिट रिर्पोट माग्ने, मास्टर्सको सर्टिफिकेट लिएपछि एसएलसीको पनि खोज्ने, अनलाइन इन्ट्रीपछि त्यसैको प्रिन्ट डकुमेन्ट दिनुपर्ने, बिहे नगरेको मान्छेले अविवाहित प्रमाणित गर्नुपर्ने, यस्तो गए गुज्रेको कवाडी सिस्टम भएको देश नेपाल मात्रै हो कि संसारमा अरू पनि छन् ?

रञ्जित तामाङ

मधुकर खनाल

मदन भण्डारी नामसँग जोडिएको कारण राष्ट्रले सम्मान गरेर इतिहासमा पहिलो महिला राष्ट्रपतिको सम्मान पाउँदा पनि के-के खोज्न सक्रिय राजनीतिमा आउनु खोज्नु भयो सम्माननीय ? सम्माननीय भएर नै बाँकी जीवन व्यतीत गर्नुहोस्, त्यसमै प्रतिष्ठा रहन्छ अन्यथा इतिहासले यहाँलाई कलंकित गर्ने छ ।

आफैं संसदीय छानबिन समितिमा बसेर आफ्नै सभापति रवि लामिछानेमाथि छानबिन गरी सहकारी ठगी प्रकरणमा प्रचलित कानुनअनुसार कारबाही गर्न सिफारिस गर्ने अनि फेरि सडकमा गएर हाम्रो सभापतिलाई सत्ताले प्रतिशोध लियो भनेर हस्ताक्षर गराउँदै हिँड्ने वा कस्तो जान्ने जनता झुक्क्याउन !

गोविन्द भट्टराई

तलब वृद्धिको नीति : लोकप्रियता कि यथार्थता ?

विचार

● राज कुमार कार्की

> *के नेपाली श्रमिकको तलब वृद्धि गर्ने नेपाल सरकारको निर्णय मान्न अन्तर्राष्ट्रिय रोजगारदाता बाध्यकारी छन् ? के आफूले तोकेको तलब दिलाउन सरकार सक्षम छ ? सरकारको निर्णयसँगै आम रूपमा प्रश्न उठेका छन्...*

रिकुटे, मलाया लाहुरे, बेलायती सेनाबाट सुरु भएको नेपालको वैदेशिक रोजगार यात्रा आजसम्म आइपुग्दा देशको अर्थतन्त्रको मेरुदण्ड नै बनेको छ । यसले राज्य कोषको आम्दानीको ठूलो हिस्सा ओगटेको छभन्दा दुई मत नहोला । लोकतन्त्रको आगमनपछि वैदेशिक रोजगारले ठूलो आकार लिएको छ । सन्तानले डाँडाकाँडा ढाकुन् भन्ने पुर्खाको आशीर्वादलाई आत्मसात् गरेको छ । रेमिटेन्सबाट विदेशी मुद्रा सञ्चित भएको छ, व्यापार घाटाको अचुक दबाइ बन्न सफल भएको छ । गाडी, सारी, ऐना, कार्पेट, पर्दा फेर्ने काम आज रेमिटेन्सले नै गर्दै आइरहेको मात्रै छैन, चिसो चुलोहरू जलाएको छ, शिक्षा स्वास्थ्य पनि अगाडि बढाएको छ । माओवादीको द्वन्द्वकालमा त झन् यसले नेपाल देशको अर्थतन्त्रलाई घुँडा टेक्नबाट बचाएको सत्य हो ।

वर्तमान सरकारले भर्खरै युएईमा काम गर्न जाने कामदारको तलब वृद्धि गरेको छ, तलब बढ्नु निश्चय नै राम्रो कुरो हो । मजदुरको लागि मासिक १ हजार दिराम युएई र खानको लागि ४ सय दिराम युएईको पैसा तोकिएको छ । पहिले ८ सय दिराम र खानाको लागि ३ सय दिराम तोकिएको थियो । मिस्त्रीको लागि १२ सय दिरामबाट १५ सय दिराम खानलाई ३ सय दिरामबाट ४ सय दिराम तोकिएको छ । नयाँ तलबले श्रमिकहरूमा खुसीयाली छाएको छ । वास्तवमा यो तलब वृद्धि नेपाल सरकारको एकलौटी छ, श्रम सम्झौता नवीकरण गरेर युएई सरकारसँग दुई पक्षीय हस्ताक्षर कतै भएको पाइएको छैन । के नेपाल सरकारको निर्णय मान्न युएई सरकार बाध्यकारी छ ? सस्तो लोकप्रियताको लागि कुदाइएको कागजी घोडा मात्रै त होइन ? एकलौटीरूपमा भन्दै हुने भए नेपाली रुपैयाँलाई अमेरिकी डलर, युरो, बेलायती पाउन्ड सरकारले घोषणा गर्दा हुन्न र ? नेपाली म्यानपावर कम्पनीहरूले यहीँबाट तलब दिने जसरी घोषणा गरिएको तलब दिन विदेशी कम्पनी के तयार होलान् त ? सबैको मनमा प्रश्न चिन्न खडा भएको छ ।

हुन त आफूले तोकेको तलब सुविधा नदिए कामदार पठाउन बन्द पनि गर्ने अधिकार सरकारमा निहित छ । अमेरिकी राष्ट्रपतिले संयुक्त राष्ट्रसंघमा प्रयोग गर्ने भिटो प्रयोग जस्तो नेपाल सरकारमा कति सम्भव होला ? विश्व श्रम बजारमा कामदार विदेश पठाउने नेपाल एकल राष्ट्र भने पक्कै होइन । त्यसैले कामदार लिने सरकारले नेपाललाई स्रोत मुलुकबाट हटाउन पनि सक्छ, अन्य मुलुकहरूबाट पनि लिन सक्छ । नेपाली कामदार आवश्यक नै भए कागजी घोडा कुदाइ दिनेछन् रोजगारदाताले । आफूले तोकेको तलब दिलाउन नेपाल सरकार सक्षम होला त ? या त नेपाली म्यानपावर व्यवसायीहरूले आफ्नो धरौटी राखेको रकमबाट काटेर देला सरकारले ?

निःशुल्क भिसा र हवाई टिकट सरकारले भनेको छ, यो नेपाली श्रमिकहरूको हितमा छ । समय सापेक्ष परिमार्जन गरिनु आवश्यक छ । यदि कुनै रोजगारदाता कम्पनीले भिसा शुल्क लिन्न, आफैँ टिकट काटेर कामदारले आउनुपर्छ भनेमा नेपालबाट सम्भावना नरहेपछि अन्य मुलुकबाट लिनसक्छ । श्रम बजार गुम्ने र रेमिटेन्स घट्ने पक्का छ । त्यसैले नेपाल सरकारले टिकट काटेर पनि जान पाउने व्यवस्था गरी दुवै विकल्प खुल्ला गरे श्रम बजार गुम्ने थिएन कि ?

सरकार आफू स्वयम् इजरायल र दक्षिण कोरिया कामदार पठाउँदा १ हजार अमेरिकी डलर हाराहारी रकम लिन्छ । किन सरकार आफैँले निःशुल्क भिसा, हवाई टिकट गर्न सकेन ? के सरकारले व्यापार गर्न मिल्छ ? त्यहाँ पनि निःशुल्क नेपाली युवा युवतीहरूले जान पाउनुपर्छ भन्दा न्याय नै होला । एकातिर माग पत्र प्रमाणीकरणमा जटिलता थप्ने काम मात्रै दूतावासहरूले गरेको पाइन्छ । यसमा काखा र पाखा गर्ने चलन दूतावासका कर्मचारीहरू र राजदूतबाट भइरहेको छ । एक पटक, एक कम्पनीको २ सय जनाभन्दा बढी माग पत्र प्रमाणीकरण नगरेर एकातिर रेमिटेन्स घटेको छ भने अकोतिर कोटा अन्य मुलुकतिर दिन रोजगारदाता बाध्य छन् ।

युरोपको श्रम बजार ठूलो छ । नेपाली श्रमिकहरूलाई रोजगार दाताहरूले मन पराइरहेका छन् । तर, संस्थागत रूपमा माग पत्र प्रमाणीकरण नेपाली दूतावासहरूले नगरिदिँदा धेरै बेरोजगार युवा युवतीहरू ठगिन बाध्य छन् । व्यक्तिगत रूपमा श्रम स्वीकृति लिएर जान बाध्य छन् ।

समग्रमा भन्नुपर्दा, कामदारको तलब वृद्धि राम्रो कुरा हो । तलब वृद्धि मात्रै होइन, तिनका परिवारहरूको शिक्षा र स्वास्थ्य जस्ता कुरामा सहयोग गर्न रोजगारदाता मुलुकसँग सरकारले प्रस्ताव लैजान ढिला भइसकेको छ । पसिना मात्रै होइन, जवानी पनि उतै रित्तिएको छ नेपाली श्रमिकहरूको । सरकारले दक्ष कामदार पठाउनेतिर ध्यान दिन जरुरी छ । जाँदा कामदार, आउँदा नेपाली उद्योग कम्पनीको मालिक बनाउने नीति ल्याएर रेमिटेन्सलाई सही ठाउँमा उपयोग गनेतर्फ ध्यान दिनु जरुरी छ ।

नेपाल मात्रै विश्व श्रम बजारमा कामदार आपूर्ति गर्ने एक्लो राष्ट्र भने पक्कै होइन । त्यसको लागि अन्य मुलुकमा के भइरहेको छ, कसरी कामदार आपूर्ति गरिरहेका छन्, त्यो बारे जान्न आवश्यक छ । वैदेशिक रोजगारमा कामदार आपूर्ति गर्ने कम्तीमा पनि दक्षिण एसियाली सार्क मुलुकका विदेश पठाउने संस्थाहरूको काठमाडौंमा सम्मेलन गरी काठमाडौं घोषणा पत्र जारी गर्न सके अन्तर्राष्ट्रिय श्रम बजारमा प्रतिस्पर्धा गर्न पक्कै सहज हुने थियो । यतातिर सरकारको ध्यान जानु जरुरी देखिन्छ ।

(कार्की, पुराना म्यानपावर व्यवसायी हुन् ।)

कृष्णनगर सीमामा बढ्यो तस्करी

शहबाज खान/मध्यान्ह
कपिलवस्तु, १० साउन

कपिलवस्तु जिल्लाको दक्षिण-पश्चिम सीमा नाकामा तस्करी नियन्त्रणबाहिर पुगेको छ। विदेशी पपकर्नदेखि कपडा, तरकारी र कबाडसम्म खुला रूपमा नेपालबाट भारत र भारतबाट नेपाल तस्करी भइरहेको स्थानीयबासीको आरोप छ।

स्थानीयका अनुसार दैनिक करिब ८० क्विन्टल पपकर्न कृष्णनगर बजार क्षेत्रका खुला सीमाबाट भारत पठाइन्छ। ५ रुपैयाँ प्रतिकिलोको दरमा दिनभरि ३०-४० किलो बोकेर तस्करी गर्दा राजस्व चुहावट भइरहँदा सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाल प्रहरी र भन्सार कर्मचारीहरू मौन दर्शक बनेको गुनासो छ।

तीज नजिकिँदै जाँदा चीप क्लोथ हाउस, मित्तल कपडा पसल र साडी संसारजस्ता व्यवसायीहरूले कपडा, साडी र सूट तस्करीमार्फत नेपालका आन्तरिक बजारमा आपूर्ति गरिरहेका छन्। यसले स्वदेशी व्यापारीहरूलाई प्रतिस्पर्धा गर्न असहज बनाएको व्यापारीहरूको गुनासो छ।

यस्तै, हप्तामा ७-८ डिसिएम तरकारी कृष्णनगर आइपुग्ने र तस्करहरूले ठेलामा राखेर ट्रान्समिटरसम्म पुर्याएर सुरक्षाकर्मीहरूको ड्युटी हुँदाहुँदै भारत पठाउने गरिएको छ। बिहान सबेरै फलफूलका क्यारेट-क्यारेट पनि नेपालतर्फ तस्करी हुने गरेको छ।

कुकुरभुकवामा सशस्त्र प्रहरीको ड्युटी हुँदाहुँदै साइकलद्वारा चामलको व्यापक तस्करी भइरहेको छ। यात्रीगेट, लिंकगेटलगायत स्थानबाट तस्कर हरूले कपडा, कुर्ता र साडी प्लास्टिकमा राखी बाटो परिवर्तन गर्दै तीन-चार पटकमा नेपाल भित्र्याउने गरेका छन्।

लक्ष्मीनगरबाट कबाड, टाइल्स र हार्डवेयर सामग्रीको तस्करी अझै रोकिएको छैन। सुरक्षाकर्मीहरूले कहिलेकाहीँ तस्करीका सामान पक्राउ गरे पनि तस्कर पक्राउ गर्न असफल भइरहेका छन्।

तस्करी नियन्त्रणका लागि खटिएका सुरक्षाकर्मी र भन्सार निकायको निष्क्रियताले सीमामा तस्करी झन् मौलाउँदै गएको स्थानीयको आरोप। जसले राज्यको राजस्व र इमानदार व्यापारी दुवैलाई ठूलो नोक्सानी पुर्‍याइरहेको छ।

एनआरएनए एनसीसी कतारको अध्यक्षमा पन्थी सर्वसम्मत

तिलु शर्मा पौडेल/मध्यान्ह
दोहा कतार, १० साउन

कतारको नज्मामा रहेको क्राउन प्लाजाको हलमा सयौं पञ्जीकृत सदस्यहरूको उपस्थितिमा गैरआवासीय नेपाली संघ राष्ट्रिय समन्वय परिषद् कतारको एघारौं राष्ट्रिय एकता महाधिवेशन सम्पन्न भएको छ।

नेपाली कांग्रेसका केन्द्रीय सदस्य एवं प्रवक्ता पूर्व अर्थ, एवं परराष्ट्र मन्त्री डा.प्रकाशशरण महतको प्रमुख आतिथ्यता तथा संघका अध्यक्ष रमेश भट्टको सभाध्यक्षतामा महाधिवेशन सम्पन्न भएको हो।

महाधिवेशनलाई सम्बोधन गर्दै प्रमुख अतिथि महतले कतारमा एनसीसी विभाजन हुनुपर्ने कारण केही नरहेको बताउँदै हामी कतारमा एक छौं भन्ने उदाहरण दिन नसके पनि ढिलो चाँडो यही एनसीसीमार्फत जोडिने विश्वास व्यक्त गरे।

एनआरएनएको एकताका लागि गठन गरिएको समिति मातहत रहेर बद्री केसी निर्वाचनमा सहभागी नहुँदा आइसीसी र एनसीसीमा समस्या सिर्जना भएको बताए। महतले नेपाली राजदूतावास नेपाल सरकारको प्रतिनिधित्व गर्ने संस्था भएको हुँदा आधिकारिक एनसीसीले गरेको महाधिवेशनमा सहभागी नभएको देख्दा दुःख मनाउ गर्दै साझा बन्न आग्रह गरे। उनले नेपालमा केही अस्थिरताले गर्दा सोचेभैंm विकास हुन नसकेको स्वीकार्दै नेपालको विकास हुने कुरामा आफू ढुक्क रहेको बताए।

विकसित राष्ट्रले रोजगारीका अवसर गुमाउँदै गएपनि नेपालमा रोजगारीको अवसर प्रशस्त रहेको बताए। नेपालले आइटीको क्षेत्रमा उल्लेखनीय प्रगति भएको बताउँदै नेपालका इन्जिनियर हरुले हजारौं सफ्टवरहरु विकसित राष्ट्रमा बिक्री गरेको जिकिर गरे। महतले नेपालमा निजी क्षेत्रले पनि ऋण पाए लिइ हाल्ने र नतिर्ने, सरकारले पनि बजेट जथाभावी वितरण गर्ने गरेको उनको धारणा थियो।

महाधिवेशनमा आइसीसीका विभिन्न तह र तप्काका उच्च पदाधिकारीहरू, एनसीसी कतारका भूतपूर्व अध्यक्ष तथा पदाधिकारीहरूसहित कतारमा स्थापित विभिन्न संघ संस्थाका प्रमुख तथा प्रतिनिधिहरुको आतिथ्यतासहित शुभकामना मन्तव्य रहेको थियो।

वक्ताहरूले कतारमा रहेको एनआरएनएमा देखिएको फुटप्रति आफ्ना विचारहरू राख्दै आइसीसीको मुद्दाका नाममा सामाजिक संस्थामा राजनीति हाबी भएकोप्रति चिन्ता व्यक्त गर्दै कतारको नेपाली समाजमा एकता कायम गर्न मिल्नुको विकल्प नरहेको सबैले बुझ्न आवश्यक रहेको बताए।

कतारका लागि नेपाली राजदूत सबै नेपालीको साझा अभिभावक बन्न नसकेको जिकिर गर्दै राजनीतिक दलको कार्यकर्ता नबन्न वक्ताहरूले आग्रह गरे।

सम्मान तथा पुरस्कार वितरण

महाधिवेशनबाट संघको कार्यकाल २०१७-०१९ मा स्थापित साहित्य, पत्रकारिता र खेलकुद पुरस्कार समेत वितरण गरिएको छ।

२०२३-०२५ को 'साहित्य पुरस्कार' श्यामराज रानाभाट, 'पत्रकारिता पुरस्कार'राम एकवाल राम र 'स्वास्थ्य तथा खेलकुद'पुरस्कार दिलीप कार्कीलाई जनही १५ हजार नगदसहित सम्मानित गरिएको थियो। महाधिवेशनमार्फत एनसीसीका विभिन्न विभागमा रहेर कार्यसम्पादन गरेका व्यक्तित्वहरूसहित विधान संशोधन समिति, एकताका लागी पहल गर्ने विभिन्न संघसंस्थाहरू, संघका सल्लाहकारहरूसहित पत्रकारहरूलाई सम्मान गरिएको थियो।

आयव्यय तथा कार्य प्रगति विवरण

संघका कोषाध्यक्ष बुद्ध पाण्डेले एनसीसी कतारमा १ लाख ३१ हजार ८ सय ९५ कतारी रियाल बचत रहेको र १२ हजार ५ सय ७१ रियाल उठ्न बाँकी रहेको आयव्यय विवरण पेस गरेका थिए।

कार्यकाल भरी नेपालको बैंकमा रहेको बचत खाताको ब्याजमार्फत करिब १६ हजार आम्दानी रहेको जानकारी दिए। कार्य प्रगति विवरण महासचिव रविन मगरले पेस गरेका थिए। पेस गरिएका दुबै विवरण अनुमोदन भएका थिए।

यस्तै एघारौं महाधिवेशनको बन्द सत्रबाट विजयी भएका एनआरएनए आइसीसी सदस्यहरूमा धनबहादुर बलाएर, शेख हनिफ साहिल हनिफ खान, ध्रुवराज अधिकारी, टिकाराम डुम्रे र गोपाल डाँगी रहेका छन्।

एनसीसी कतारको २०२५/०२७ कार्यकालका लागि कृष्ण पन्थीको अध्यक्षतामा प्रथम उपाध्यक्ष रबिन मगर, द्वितीय उपाध्यक्ष सन्तोष पौडेल, तृतीय उपाध्यक्ष जहागिर आलम, महिला उपाध्यक्ष टौमाया गुरुङ, युवा उपाध्यक्ष मेहर सिंह तामाङ, महासचिव विवेक पुलामी मगर, सचिवहरू बुद्ध पाण्डेय, सुजन गुरुङ र अर्जुन संग्रौला, कोषाध्यक्ष कविन्द्र कँडेल, सह-कोषाध्यक्ष कान्छा श्रेष्ठ(अजय), महिला संयोजक कल्पना पुन मगर र युवा संयोजक केशव राज मल्ल (केशु) निर्विरोध निर्वाचित भएका छन्।

कार्यसमितिका सदस्यहरूमा रिता पोखरेल, इन्दिरा शाह, राम चन्द्र गिरी, अमृत विश्वकर्मा प्रकाश दर्नाल, दर्शन सुनार, गणेश अधिकारी, राजन चापागाईं, तारा टमाटा (कमल), डिल्ली राम भट्टराई, मोहम्मद रफिक रायन, विश्वनाथ भट्टराई, गोरख बहादुर चन्द ठकुरी , मो.अनवारुल हक, शेख मोमताज, प्रकाश थापा, सुशील कुमार सुब्बा, कृष्ण भण्डारी, पुष्कर बहादुर साउद रहेका छन्। राम प्रसाद गौतमको संयोजकत्वमा कमल खत्री र अशोक आले मगर रहेको लेखा समिति समेत निर्विरोध चयन भएका छन्।

महाधिवेशनबाट टक कुमार खड्का (कुमार)को संयोजकत्वमा कल्याण थापा र अर्जुन खड्का सदस्य रहने गरी अनुशासन समिति गठनसहित अनुमोदन समेत भएको छ। नवनिर्वाचित पदाधिकारीहरूलाई निर्वाचन समितिका संयोजक नरेन्द्र भाटले पद तथा गोपनियिताको शपथ ग्रहण गराएका थिए।

एनसीसीका प्रथम उपाध्यक्ष कृष्ण पन्थीले स्वागत मन्तव्य राखेको महाधिवेशनलाई महासचिव मगर र सचिव सन्तोष क्षेत्रीले सहजीकरण गरेका थिए। महाधिवेशनमा नेपालबाट आमन्त्रित अतिथि कलाकार बाबुराम पन्थीले आफ्ना सांगीतिक प्रस्तुति दिएका थिए। महाधिवेशनको खुल्ला सत्रमा वक्ताहरूले कतारमा मृत्युवरण गरेका नेपालीले प्राप्त गर्ने रकममा दूतावासले २०प्रतिशत कर लगाउने गरेको बताएका थिए। यस्त विषयलाई स्पष्ट पार्दै भट्टले नेपाल सरकारले वकिलको व्यवस्था नगरेको हुँदा उक्त रकम वकिलको शुल्कका लागि काटिने गरेको स्पष्ट पारे। भट्टले आफ्नो कार्यकालमा कतारमा रहेका संघसस्थाले दिएको साथप्रति आभार व्यक्त गर्दै केही व्यक्ति संस्थाबाट अलग भएर गएपनि छिट्टै यहि समितिमा फर्कने विश्वास व्यक्त गरे।

रेसुंगामा हावाबाट ऊर्जा परियोजना स्थापनाको तयारी

सूर्यप्रसाद भुसाल/मध्यान्ह
रेसुंगा, १० साउन

गुल्मीको रेसुंगा नगरपालिका वडा नं. ७ मा एकसय किलोवाट क्षमताको हावाबाट ऊर्जा परियोजना स्थापनाको तयारी सुरू गरिएको छ। वडाध्यक्ष राम्जी पन्थीको अगुवाइमा वडा कार्यालयमा आयोजित सर्वदलीय तथा सर्वपक्षीय बैठकले वडाका सबै जनप्रतिनिधिहरूको सहमतिमा योजना अघि बढाउने निर्णय गरेको हो।

बैठकमा वडाध्यक्ष पन्थीसहित सबै वडासदस्य, टोल विकास समिति, राजनीतिक दलका प्रतिनिधि, विद्यालय तथा स्वास्थ्य संस्थाका प्रतिनिधिहरूको उपस्थिति थियो। वडाध्यक्ष पन्थीले बैठकमा वडाको समग्र विकासका लागि दीर्घकालीन ऊर्जा योजना प्रस्तुत गर्दै बजेटको प्रभावकारी प्रयोग गर्नु आवश्यक रहेको धारणा व्यक्त गरे।

उनले अर्जुन क्षेत्रलाई मुख्य पर्यटकीय गन्तव्य मात्र नभइ हावा ऊर्जा उत्पादनको उपयुक्त केन्द्रका रूपमा चिनाउँदै, दुई वर्षअघि नै वैकल्पिक ऊर्जा प्रवर्द्धन केन्द्रमा योजना सिफारिस भइसकेको र हाल मन्त्रालयले प्रक्रिया अघि बढाएको जानकारी दिए।

वडाबाट १०० किलोवाट क्षमताको हावा ऊर्जा उत्पादन गरिने र अर्जुन क्षेत्रबाट उनायचौर सबस्टेशनको दूरी करिब ८ सय मिटर मात्र भएकाले उत्पादन भएको विद्युत् राष्ट्रिय प्रसारण लाइनमा बिक्री गर्न सकिने उनको भनाइ छ।

योजना सफल भएमा दैनिक ८ हजार, मासिक २ लाख ४० हजार र वार्षिक २८ लाख ८० हजार रुपैयाँसम्म आम्दानी हुन सक्ने अनुमान गरिएको छ। साथै, सिंगो नगरपालिकाभर १ मेगावाट विद्युत् उत्पादन गर्न सकिने सम्भावनाले नगरस्तरमै ठूलो आर्थिक स्रोत विकास गर्न सकिने विश्वास व्यक्त गरिएको छ।

योजनाको प्रारम्भिक चरणका लागि १ करोड ५० लाख रुपैयाँको लगानीमा आवश्यक संरचना निर्माण गरिनेछ। सो लगानीमा वडाबासीलाई सेयरमार्फत सहभागी गराइनेछ भने बाँकी बजेट संघ, प्रदेश र वैकल्पिक ऊर्जा केन्द्रबाट समन्वय गरी जुटाइने तयारी गरिएको छ।

वडाका सम्पूर्ण जनप्रतिनिधिहरूले योजना उपयुक्त रहेको भन्दै ऐक्यबद्धता जनाएका छन्। बैठकले योजना सर्वपक्षीय सहमतिमा अघि बढाउने निर्णय गर्दै प्रारम्भिक चरणको कार्य तत्काल सुरू गर्ने निष्कर्ष निकालेको छ।

वीरगञ्जमा बीपी कोइरालाको ४३औं स्मृति दिवसमा वृक्षारोपण

महमद सदाब/मध्यान्ह
वीरगञ्ज, १० साउन

नेपाली कांग्रेसले महामानव विश्वेश्वर प्रसाद (बीपी) कोइरालाको ४३औं स्मृति दिवसको अवसरमा पर्साको हरपतगन्ज वडा नं.२० रामजानकी मठ अपौनी परिसरमा वृक्षारोपण कार्यक्रम सम्पन्न गरेको छ।

कार्यक्रमका प्रमुख अतिथि वीरगञ्ज महानगरपालिका उपप्रमुख इम्तियाज आलमले वृक्षारोपणको महत्वबारे जोड दिँदै वृक्ष हाम्रा जीवनका आधार हुन्।

उनले भने, 'हामी सबैले आफ्नो घर, विद्यालय, गाउँ र शहर वरिपरि वृक्षारोपण गरेर वातावरण संरक्षणमा योगदान दिनुपर्छ।' साथै, उनले महामानव बीपी कोइरालाको जीवन, योगदान र त्यागको चर्चा गर्दै बीपीले जनताको हकहितमा जहानिया राणा शासन तथा जमिन्दारी प्रथाको अन्त्यका लागि गरेको संघर्ष स्मरण गराए।

उपप्रमुख आलमले बीपी कोइरालाको विचार आज पनि जनताको मुटुमा रहेको बताउँदै भने,'बीपी हाम्रो बीचमा नभए पनि उहाँका सिद्धान्तहरूमा हामी हिँडिरहेका छौं।' उनले हाल हरपतगन्ज क्षेत्रमा रहेको पानीको समस्याबारे अवगत गराउँदै समाधानका लागि आफू सधैँ सहयोग गर्ने प्रतिबद्धता व्यक्त गरे।

कार्यक्रमका विशिष्ट अतिथि नेपाली कांग्रेस पर्सा क्षेत्र नं. १ का कार्यबाहक सभापति अनिल सिंह थिए। अन्य अतिथिहरूमा विजय पटेल, श्रीकान्त दास, सुरेन्द्र प्रसाद यादव, अरुण पुरी, मनोज चौर सिया, रजाक मियाँलगायतको उपस्थिति थियो।

कार्यक्रमको अध्यक्षता नेपाली कांग्रेस हरपतगन्ज वडा नं. २० का बूथ सभापति हरिचन्द्र प्रसाद यादवले गरेका थिए।

वृक्षारोपण कार्यक्रममा स्थानीय बासिन्दा तथा नेपाली कांग्रेसका नेता तथा कार्यकर्ताहरूको उल्लेखनीय सहभागिता रहेको थियो। सहभागीहरूले विभिन्न जातका बिरुवा रोपेर बीपी कोइरालाको स्मृतिमा वातावरण संरक्षणको सन्देश दिएका थिए।

लायन्स क्लब अफ काठमाडौं नेपालयद्वारा वृक्षारोपण

काठमाडौं/मस-लायन्स क्लब अफ काठमाडौं नेपालय र लियो क्लब अफ काठमाडौं नेपालयको संयुक्त आयोजनामा वृक्षारोपण कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ। शनिबार झुडोल पार्क, टोखा-३, काठमाडौंमा वृक्षारोपण आयोजना गरिएको हो।

कार्यक्रममा क्लबका अध्यक्ष भुवन श्रेष्ठ, पूर्वअध्यक्ष किरण श्रेष्ठ, सचिव प्रकाश श्रेष्ठ, कोषाध्यक्ष खेमराज चौधरी, अन्य सदस्यहरू, स्थानीय बासिन्दा तथा झुडोल पार्क व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष तथा सदस्यहरूको उल्लेखनीय उपस्थिति रहेको थियो। वातावरण संरक्षण र हरियाली प्रवर्द्धनको उद्देश्यले आयोजित कार्यक्रममा चाप, धुपी, बेलपत्र, गुलाफ, नीमलगायतका फलफूल र विभिन्न प्रजातिका फूलका बिरुवा रोपिएको क्लबले जनाएको छ।

डा. तिमिल्सिना 'प्रेम प्रकाश मल्ल मधुकर स्मृति पुरस्कार'बाट सम्मानित

मध्यान्ह संवाददाता
नेपालगन्ज, १० साउन

स्व.प्रेम प्रकाश मल्ल 'मधुकर' को ९०औं जन्मजयन्तीको अवसरमा भेरी साहित्य समाज केन्द्रीय समितिद्वारा आयोजित विशेष कार्यक्रममा यस वर्षको 'प्रेम प्रकाश मल्ल मधुकर स्मृति पुरस्कार' डा. हरि प्रसाद तिमिल्सिनालाई प्रदान गरिएको छ।

नेपालगन्जमा आयोजित कार्यक्रममा महेन्द्र बहुमुखी क्याम्पस, नेपालगन्जका प्राध्यापक डा. तिमिल्सिनालाई प्रमुख अतिथि वरिष्ठ साहित्यकार तथा प्राज्ञ सनत कुमार रेग्मीले दोसल्ला ओढाइ सम्मानपत्र र नगद रु ५१,१११ सहित पुरस्कार प्रदान गरे। कार्यक्रममा रेग्मीले प्रेम प्रकाश मल्लको जीवन, साहित्यिक योगदान र सिर्जनात्मक प्रतिभाको चर्चा गर्दै आगामी वर्षभित्र उनका कृतिहरू प्रकाशित गर्नुपर्ने धारणा राखे।

भेरी साहित्य समाजका वरिष्ठ उपाध्यक्ष ईश्वरी प्रसाद रिजालले वि.सं. २०७२ देखि २०८१ सम्म ११ जना साहित्यकारलाई यो पुरस्कार प्रदान भइसकेको जानकारी दिए।

उनले डा.तिमिल्सिनालाई यस वर्षको पुरस्कारका लागि छनोट गर्नुको कारणबारे स्पष्ट गर्दै उनको साहित्यिक योगदान र व्यक्तित्वको सराहना गरे।

कार्यक्रममा सम्मानित डा.हरि प्रसाद तिमिल्सिनाले पुरस्कार ग्रहणपछि प्रेम प्रकाश मल्ल मधुकरको स्मृतिमा प्राप्त पुरस्कार रकम वाङमय प्रतिष्ठान नेपालगन्जकी अध्यक्ष मीना बराललाई हस्तान्तरण गरेका थिए। कार्यक्रममा उनले मधुकरको व्यक्तित्व, कृतित्व र गीतसंगीतप्रतिको लगावबारे चर्चा गरे।

समारोहमा शिक्षाविद् किरण आचार्य, नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठानका प्राज्ञसभा सदस्य महानन्द ढकाल, लुम्बिनी प्राविधिक विश्वविद्यालय सेवा आयोगका सदस्य डा. कृष्णप्रसाद घिमिरे, साहित्यकार नरेन्द्रजंग पिटर, पुस्करनाथ रिजाल, लेकप्रसाद प्याकुरेल, अशोक कुमार कर्माचार्य, प्रगतिशील लेखक संघका पदाधिकारीलगायतले मधुकरको योगदानमाथि विचार व्यक्त गरेका थिए।

कार्यक्रममा 'पोखरा त साँच्चिकै पोखरा नै रैछ' गीतका गायक सुन्दर गुरुङले सो गीत प्रस्तुत गरेका थिए। गीतका भ्यू संख्या १ लाख १० हजार पुगेको जानकारी पनि दिइएको थियो।

पुरस्कार कोषका संस्थापकका तर्फबाट स्व.मधुकरकी सुपुत्री वाणीश्री मल्लले साहित्यको उन्नयन र स्मृति जगेर्नाका लागि कोषमा थप १ लाख रुपैयाँ हस्तान्तरण गरेपछि कोषको कुल रकम ६ लाख १ सय ४७ रुपैयाँ पुगेको जानकारी दिइएको छ। उक्त रकम पौरखी बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था लिमिटेडमा मुद्दती खातामा राखिएको छ र त्यसको ब्याजबाट पुरस्कार तथा व्यवस्थापन खर्च धानिएको छ।

भेरी साहित्य समाजका अध्यक्ष इन्द्र बहादुर बस्नेतको अध्यक्षतामा सम्पन्न कार्यक्रमको सञ्चालन महासचिव गीता अर्यालले गरेकी थिइन्। कार्यक्रममा इन्दिरा गौतम र चन्द्रावती अधिकारीले अतिथिहरूलाई गम्छा ओढाई स्वागत गरेका थिए। उक्त कार्यक्रममा ६२ जना साहित्यकार, शिक्षाविद्, लेखक, पत्रकार तथा समाजसेवीहरूको उपस्थिति रहेको थियो। सहभागीहरूमध्ये बखतबहादुर मल्ल, पुस्करनाथ रिजाल, कृष्णमुरारी प्रसाद भट्ट, पष्पमणि प्रधान, बलराम यादव, भिम बहादुर राना भाट, खगेन्द्र गिरि 'कोपिला', अर्जुन ओली, भारतका उर्दू साहित्यकार शारीक रब्बानी, शतक रक्तदाता पवन जायसवाल लगायतको उपस्थिति रहेको थियो। स्व. प्रेम प्रकाश मल्ल मधुकरको जन्म वि.सं. १९९३ सालको श्रावण ११ गते र निधन २०७२ साल वैशाख ११ गते भएको थियो।

अमेरिकामा जम्दै नेपाली कलाकार जयन्द्र

उत्तम कार्की/मध्यान्ह
काठमाडौं, १० साउन

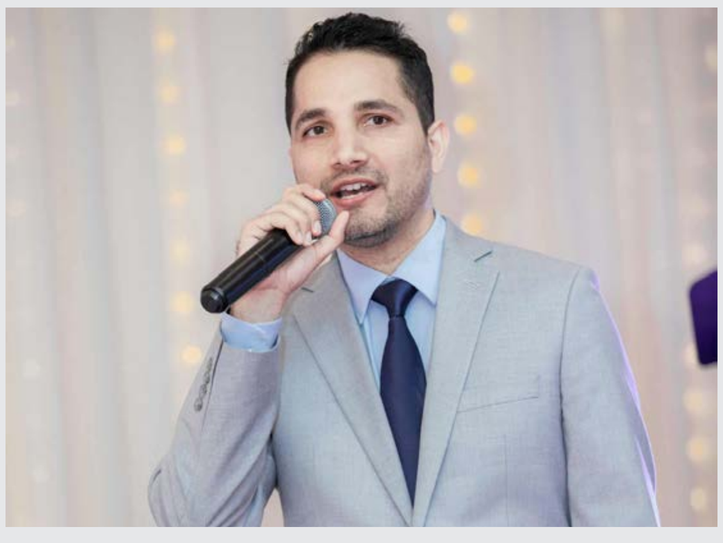

झट्ट हेर्दा हसिलो मुहार, गोरो वर्ण, अग्लो कद अनि सुकिलो-मुकिलो पहिरन। सबैसँग मिजासिलो बोली बोल्ने, अरुको भनाइ धैर्यपूर्वक सुन्ने यी पात्रलाई कार्यस्थल बाहिर भेट्दा नजिकबाट नचिन्नेहरूले कुनै विदेशी शोधकर्ता हो कि भन्ने ठान्छन्। तर त्यो अनुमान पूरापूर गलत हुन्छ। उनका लागि मिनेट/मिनेट समयको महत्व छ। जमघट गर्ने व्यक्ति पनि विशेष नै हुन्छन्। धेरैको रोजाइको 'सेलिब्रेटी' मा पर्छन् उनी। जहाँ कला-मनोरञ्जनको चर्चा हुन्छ त्यहाँ स्वतः उनको नाम जोडिन्छ। अझ काँचको पर्दामा आँखा डुलाइरहने त मार्गदर्शन नै ठान्छन्। नेपाली कलाकर्मी हुनुको गर्व, समाज-राष्ट्रप्रतिको इज्जत साबित गरेका छन् उनले। यसैको परिणाम त आफ्नो गन्तव्यतर्फको पाइलालाई अझै अघि बढाउँदै थप प्रगतिपथमा लम्कँदै छन्। विश्वको शक्तिशाली राष्ट्र अमेरिकामा जम्दै गरेका नेपाली कलाकार जयन्द्र चिलुवालको कहानी हो यो।

जयन्द्रको जन्म कञ्चनपुर जिल्लाको हालको भीमदत्त नगरपालिका-४ मा पद्मराज चिलुवाल र इश्वरीदेवीका २ छोरा तथा १ छोरीमध्ये अन्तिम सन्तानको रूपमा भएको हो। मध्यमवर्गीय जयन्द्रको बाल्यकाल साथीसंगीको तुलानामा पृथक रह्यो। 'हुने बिरुवाको चिल्लो पात' भनेझैं सानैबाट तीक्ष्ण बुद्धि, अध्ययनमा अब्बल र सिर्जनशील कलाका धनी उनलाई त्यस्तै ३/४ वर्षको उमेरमा स्थानीय श्री राष्ट्रिय बाल विद्यालयमा भर्ना गरियो। विक्रम सम्वत् २०६० मा राम्रो अंक ल्याएर उनले त्यहींबाट एसएलसी पास गरे।

त्यसपछि भने जयन्द्र महेन्द्रनगरकै रेडियन्ट हाइयर सेकेन्डरी स्कुल जान थाले। त्यहाँबाट 'बायोलोजी' विधामा विज्ञानमा कक्षा १२ पास गरे। प्रसंग २०६३ को हो- जयन्द्रको दैनिकीमा अब केही परिवर्तन आयो। मेडिकलमा स्नातक गर्न उनी काठमाडौं भित्रिए र गैह्रीधारास्थित शान इन्टरनेशनल कलेजमा भर्ना भए। पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालयअन्तर्गतको शानबाट उनले 'बायोटेक्नोलोजी'मा अध्ययन पूरा गरे। दुईवर्षे स्नाकोत्तरतहका लागि भने पूर्ण छात्रबृत्तिमा २०७० मा अमेरिकाको 'युर्निभरसिटी अफ साउथ डकोटा' पुगे। अध्ययन पार पनि गरे।

रोचक पक्ष त के भने जयन्द्रको सानैदेखिको चाहना भने यो वा त्यो विषय पढ्ने भन्दा पनि कलाकारिता गर्ने र चर्चित कलाकार बन्ने हो। यद्यपि अभिभावकहरूको जोडबलका अगाडि उनी जवरजस्ती खुल्न सकेनन। 'म सानैदेखि रसिक स्वभावको थिएँ। सरहरूको क्यारिकेचर पनि गर्थें। पहिलेबाटै एफएम, टिभीमा बजेका गीत सुनेर गुन्गुनाउँथें, कतिपय गायक-गायिकाले गाएको गीत त हुबहु मिलाएर गाउँथें पनि। यतिमात्रै होइन- विद्यालयमा हरेक शुक्रवार आयोजना गरिने अतिरिक्त क्रियाकलापमध्ये गायन र अभिनयमा भाग लिन्थें अनि जित पनि हासिल गर्दथें। जयन्द्र विगत स्मरण गर्छन्- 'त्यो बेलादेखिको कलाकारिताप्रतिको मोहले मलाई जहाँ पुगे पनि छोडेन। शान कलेजमा अध्ययन गर्दा दोस्रो वर्षमा आयोजित प्रतिष्पर्धात्मक 'फेसन सो', 'ट्यालेन्ट सो'मा पनि प्रथम नै भएको हुँ, अहिले अमेरिकामा त झनै गहिरिएर लागेको छु।'

यस्तयस्तैमा आफ्नो अध्ययन अगाडि बढाउदै गर्दा २०७२ को वैशाख-जेठको छुट्टीमा जयन्द्रले 'डबस्म्यास एप' मा हिन्दी फिल्मको एउटा 'डायलग'माथि 'सिन रेकर्ड' गरे। त्यसलाई नजिकका साथीहरूले निकै रुचाए। त्यसपछि अंग्रेजीमा पनि गर्न थाले। ती पनि विदेशी साथीहरूको मूल्यांकनमा त्यो निकै स्तरीय ठहरियो। अनि उनलाई लाग्यो- म नेपालमा मात्रै गाउन, अभिनय गर्न सक्नु भनेको त यहाँ पनि धेरैले मन पराउने रहेछन्। उनमा हौसला थपियो। अनि नेपालमा समेत गायन, अभिनयको अनौपचारिक प्रशिक्षण लिइसकेका जयन्द्र अमेरिकामा पनि कलाकारितामा जम्न कस्सिए। त्यसपछि अध्ययनसँगै कलाकारितामा माझिन 'विलियम एस्पर स्टुडियो' इन्स्टिच्युट/कलेज भर्ना भए। त्यहाँको तीनवर्षे कोर्स पूरा गरेर व्यवसायिक रुपमै कलाकारितामा समर्पित भए। त्यस अन्तरालमा स्थानीय, क्षेत्रीय स्तरमा राम्रो प्रभाव पर्ने अमरिकी 'प्रोडक्सन'को 'ग्रुप'मा रहेर आफ्नो कला-क्षमता प्रदर्शन गरे। राम्रो सफलता पनि हाता पारे। त्यसले उनको उचाई ह्वात्तै बढायो।

जयन्द्रले २०७७ मा ठूलो पर्दाको नेपाली-अमेरिकी चलचित्र 'लाइफ इन एल ए' मा अभिनय गरे। हिरोको साथीको भूमिकामा देखिएका उनले त्यसबाट निकै 'हाइहाइ' कमाए। चलचित्रले पनि नेपालदेखि अमेरिकाको उल्लेख्य क्षेत्रमा चर्चा-परिचर्चा पायो। 'म पूर्ण कलाकार बन्न डकोटाबाट न्युयोर्क सिटी आउनुको सार्थकता भयो। वास्तविक कलाकारिताको स्वाद बल्ल पाएँ,' उनी गर्व गर्छन्, 'यो भनेको नाटक, चलचित्र सिक्ने, सिकाउने र प्रयोगमा ल्याउने संसारकै सवैभन्दा ख्यातिप्राप्त सहर हो। मैले पनि यहीँबाट विश्व चकित गराउनु छ, आफ्नो र देशको नाम राख्नु छ।'

महाकवि लक्ष्मीप्रसाद देवकोटाद्वारा रचित 'प्रश्नोत्तर' कविताको 'उद्देश्य के लिनु उडी छुनु चन्द्र एक' भन्ने हरफजस्तै छ जयन्द्रको सोच पनि। अहिले उनको लक्ष्यसमेत आंशिक रूपमा पूरा भएको छ। भगवान्ले पनि भन्छन् रे- 'तँ आँट् म पुऱ्याउँछु।' हो, यस्तै भयो उनको सवालमा। फेरि मानिसले सोख र चाहना कहिल्यै मार्नुहुँदैन। आफूले इच्छाएको काम गर्दा सन्तुष्टि मिल्नेमात्रै होइन- छिट्टै सफलता पनि प्राप्त हुन्छ। जयन्द्रको हकमा यही लागू भयो। नेपालका कलाकार नेपालमा नै टिक्न हम्मे परिरहेका बेला एउटा काँचो युवक अमेरिकामा पुगेर स्थापित हुनु त्यति सहज र मामुली भने होइन। 'तर दृढ संकल्प अनि लक्ष्यका अघि चुनौतीका जस्तासुकै पहाड पनि सामान्य बन्दा रहेछन्,' जयन्द्रको अनुभव छ।

उनी भन्छन्, 'कोही मानिस बाँचेर मरिरहेका हुन्छन् त कोही मरेर पनि बाँचिरहन्छन्। मृत्यु त्यो हो- जसको शरीर छुट्नासाथ संसारमा अरू केही बाँकी रहँदैन। अनि जो धेरैको सम्झनामा जीवित रहने छाप छोडेर शारीरिक रूपमा बिदा हुन्छ त्यो उसको मरण होइन- बरु अमरता हो। र त मानिस भएर जन्मिएपछि समाजमा केही न केही राम्रो काम गर्नुपर्छ, आफ्नो कार्यलाई जीवन्त राख्न सक्नुपर्छ' आफूले कलाकारिता पेशा अँगाल्नुको कारणबारे जयन्द्र प्रष्ट्याउँछन्- 'जीवन संयोग हो र मृत्यु शाश्वत हुन्छ। अस्थायी रूपमा आर्जित पद तथा सम्मानभन्दा सिर्जना-इतिहास महत्वपूर्ण हुन्छ।' हाल जयन्द्र प्रायः हलिउडकै 'टिभी फिल्म', 'बर्ड वे' अन्तर्गतका नाटक र अन्य विभिन्न 'प्रोजेक्ट'द्वारा निर्मित 'सो'हरूमा प्रमुख तथा विशेष पात्रको भूमिकामा व्यस्त छन्। र त उनी उल्लेख्य मात्रामा सम्मान, पुरस्कार तथा अवार्डबाट समेत विभूषित भइरहेका छन्।

एउटै मञ्चमा गुञ्जिए १० गजलकार

मध्यान्ह संवाददाता
काठमाडौं, १० साउन

सुन्दर मिलनको क्षण रातमा छ
त्यो हात उनको यो हातमा छ।

गजलकार आँचलकुमार शर्मा यस्ता शेरमा प्रस्तुत भइरहँदा राष्ट्रिय नाचघर, जमलको मिनी प्रेक्षालयमा तालीका पर्रा छुट्दै थिए।

डेढ सयजति श्रोताले भरिएको प्रेक्षालयमा थप माहोल तताउँदै आए बिनोद बिम्बित।

कि बालापनमा फर्किन्थैँ तिमी आए अँगालोमा
कि यो संसार बिर्सिन्थैँ तिमी आए अँगालोमा
टुसा हाल्ने रहर बोकी जमिनमा भासिएको छु
कि सप्रिन्थैँ कि मासिन्थैँ तिमी आए अँगालोमा।

शनिबार काठमाडौंको राष्ट्रिय नाचघरमा १० गजलकार सुन्दर र सशक्त गजलमा गुञ्जिए।

नेपाल गजल प्रतिष्ठानले 'बहर बहार' स्थापनाको १० वर्षका अवसरमा आयोजना गरेको 'दश मिनेट, दश गजलकार' कार्यक्रममा करुण थापा, भुवन बोहरा 'निस्तेज', राधा कणेल, वसन्ता बराल, परी विक्रम, सुमी पोखरेल, आर्य आयुषा, आँचलकुमार शर्मा, बिनोद बिम्बित र चन्द्रकान्त जोशीले आफ्ना उत्कृष्ट गजल वाचन गरेका थिए।

गजलकार राधा कणेल गुञ्जिइन् यी शब्दमा :

खोलिदेऊ कात्रो चिताबाट एकछिन
एक झलक उसलाई चिहाएर जान्छु।

प्रस्तुत गजलहरूमा शृंगारदेखि समसामयिक राजनीतिक विद्रुपता, सांस्कृतिक विचलन, गिर्दो मानवीयता जस्ता भाव अभिव्यक्त भएको थियो।

कार्यक्रमका प्रमुख अतिथि गजलकार, कवि तथा गीतकार रवि प्राञ्जलले नेपाली गजलले परिष्कारको बाटो समातिसकेको भन्दै अब नपाली गजलले सही मार्गमा हिँड्ने आधार तयार भएको बताए।

कार्यक्रममा गजलकार चित्र थापाको गजलकृति 'आजाद कैदी' विमोचनसमेत गरिएको थियो।

'क्याप्टेन साब'को छायांकन सुरु

काठमाडौं/मस- चलचित्र 'क्याप्टेन साब'को छायांकन सुरु भएको छ। 'क्याप्टेन साब'को शनिबार ढुंखर्क, बेथानचोक काभ्रेपलाञ्चोबाट छायांकन सुरु भएको हो। असार २६ गते गौरीघाटमा 'क्याप्टेन साब'को शुभमुहूर्त गरिएको थियो। कृष्णबहादुर थापा छायाकार रहेको चलचित्रको छायांकन काठमाडौंसँगै चितवन, काभ्रे र वीरगञ्जमा हुनेछ।

दीपेन्द्र के खनालले निर्देशन गर्ने चलचित्र 'क्याप्टेन साब' क्याप्टेन रामेश्वर थापाको बायोपिक हो। पाइलटसमेत रहेका रामेश्वर व्यवसायी तथा सञ्चार उद्यमी हुन्।

पटकथा प्रडक्सन, यार्सा स्टुडियो र रिच इन्टरटेन्मेन्टको प्रस्तुति रहेको यस चलचित्रमा अभिनेता खगेन्द्र लामिछाने, अभिनेत्री सुरक्षा पन्त र सञ्जोग रसाइली मुख्य भूमिकामा छन्। दीपेन्द्रले यसअघि 'धनपति'मा खगेन्द्र र सुरक्षालाई मुख्य भूमिकामा लिएका थिए। त्यसयता एउटै चलचित्रमा यी तीनजनाको यो पहिलोपटक सहकार्य हुन लागेको हो। दीपेन्द्र र खगेन्द्रले भने सँगै काम गर्दै आएका छन्।

यार्सा स्टुडियोसँगै रिच इन्टरटेन्मेन्ट पनि जोडिएको यो चलचित्रमा निर्मातामा निर्देशक दीपेन्द्र स्वयंसँगै करण श्रेष्ठ र श्रृष्टिमा खनाल छन्। कार्यकारी निर्मातामा सिर्जना नापित छिन्।

निर्देशक दीपेन्द्र के खनालकै लेखन रहेको चलचित्रमा सौगात बस्नेत मुख्य सहायक निर्देशक, रोयल भीमसेन (ट्राइडेन्ट कन्सेप्ट)को पोस्टर तथा पब्लिसिटी डिजाइन, एकी थेक्पा प्रोडक्सन डिजाइर, रोहित राज गौतम र बिष्णु बुढाथोकी प्रोडक्सन म्यानेजर रहेका छन्।

'द ब्ल्यू लाइट'को पोस्टर रिलिज

काठमाडौं/मस- साइकोलोजिकल थ्रिलर शैलीमा निर्माण भएको नेपाली चलचित्र 'द ब्ल्यू लाइट' को पहिलो झलक सार्वजनिक गरिएको छ। मुख्य अभिनेत्री बेनिशा हमालको जन्मदिनको अवसर पारेर फिल्मको फर्स्टलुक पोस्टर पनि सार्वजनिक गरिएको हो।

मंसिर १२ गतेबाट प्रदर्शनमा आउने तयारीमा रहेको यो चलचित्रको टिजरमा मनोवैज्ञानिक तनावमा रहेका पात्रहरूको कथा झल्काइएको छ। टिजरको सुरुवात एक बालिकाले आफ्नो बुवासँग मृत्युको सपना सुनाउँदै डर व्यक्त गर्ने दृश्यबाट सुरु हुन्छ। बुवाले छोरीको डर कम गर्न 'सपनामा मरेको देखिएको मान्छे लामो उमेर बाँच्छ' भन्ने सान्त्वना दिन्छन्।

टिजरमा डर, असुरक्षा र त्यसबाट उम्किन खोजिरहेका पात्रहरू देखिन्छन्। हतियार बोकेर कठोर बन्न खोज्ने युवती र आसपासका घटनाबाट त्रस्त बनेकी अर्की युवतीबीचको तनावपूर्ण दृश्यले चलचित्रको मनोवैज्ञानिक गहिराइलाई प्रस्ट्याउँछ। टिजर हेर्दा चलचित्रले दर्शकलाई मनस्थितिको उतारचढावमार्फत डर र रहस्यको अनुभव गराउने देखिन्छ।

सार्वजनिक पोस्टरमा चलचित्रका मुख्य तीन पात्र बेनिशा हमाल, अर्पण थापा र सृष्टि श्रेष्ठलाई देखाइएको छ। तीनै जना तनावग्रस्त मुद्रामा प्रस्तुत छन्। पोस्टरमा सृष्टिको हातमा रगतले लतपतिएको बन्चरो देखिन्छ, जसले हिंसात्मक घटनाको संकेत गर्छ।

'द ब्ल्यू लाइट' बलिराम चौहान (ग्याट्स्वी) को निर्देशनमा तयार भएको पहिलो चलचित्र हो। यसअघि बहुप्रशंसित चलचित्र 'बलिदान' मा लेखक र मुख्य सहायक निर्देशकको भूमिका निभाएका चौहानको निर्देशनमा बनेको यो डेब्यु फिल्म हो।

स्काइफल पिक्चर्सको ब्यानरमा निर्माण भएको चलचित्रमा बेनिशा हमाल, अर्पण थापा, महेश त्रिपाठी, आयुष्मान देशराज जोशी, सृष्टि श्रेष्ठ, सुरक्षा इटानी लगायतको अभिनय रहेको छ। बाल कलाकारको रूपमा ग्रिसमा कटुवाल र सहारा शर्मा छन्।

चलचित्रका निर्माता बलिराम चौहान स्वयं रहेका छन् भने सह-निर्मातामा भोलानाथ कटुवाल र रमन ग्रे छन्। कार्यकारी निर्मातामा नरेन्द्र मैनाली र बेनिशा हमाल छन्। मैनालीले नै चलचित्रको छायांकन पनि गरेका हुन्।

फिल्मका अन्य प्रमुख टिम सदस्यहरूमा आकाश उखेडा (मुख्य सहायक निर्देशक), रेलिजा श्रेष्ठ (प्रोडक्सन डिजाइनर) र दिलीप पन्त (निर्माण नियन्त्रक) छन्।

निर्माणपक्षले अहिले नै कथावस्तु र पात्रहरूको विस्तृत विवरण खुलाएको छैन। निर्देशक चौहानले समयक्रमसँगै विवरण सार्वजनिक गरिने बताएका छन्।

नेपाल सरकार
श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालय
श्रम तथा व्यवसायजन्य सुरक्षा विभाग
श्रम तथा रोजगार कार्यालय बिराटनगर, मोरङ्ग

हकदावी गर्न आउने सम्बन्धी सूचना

(सूचना प्रकाशन मिति: २०८२/४/११ गते)

यस कार्यालयमा दर्ता भएको इजाजत पत्र नम्बर १-ख-२३।०७७।०७८ को श्री पाथिभरा जब लिङ्क प्रा.लि इटहरी ६, सुनसरीले खारेजीको लागि लिखित निवेदन दिएकाले उक्त कम्पनीले कुनै पनि श्रमिकलाई तिर्नु बुझाउनुपर्ने दायित्व भए प्रमाणसहित हकदाबीका लागि सूचना प्रकाशन भएको मितिले ३५ दिनभित्र यस कार्यालयमा दाबी गर्न आउनुहुन सम्बन्धित सबैको जानकारीको लागि यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ। तोकिएको म्यादभित्र हक दाबी गर्न नआएमा उक्त कम्पनीको श्रमिक आपूर्तिकर्ता इजाजतपत्र नियम अनुसार खारेज गरिनेछ।

सिटिजन्स बैंक इन्टरनेसनल लिमिटेड
विद्यापति चोक शाखा, धनुषाको
निक्षेप उपर ३५ (पैंतीस) दिने हकदाबी सम्बन्धि सूचना

प्रकाशित मिति: २०८२/०४/११

श्री रामेश्वर झाकी नातिनी, श्री जयदेव झाकी छोरी, श्री जगदिश ठाकुरकी पत्नि, मधेस प्रदेश महोत्तरी जिल्ला महोत्तरी गा.पा वडा नं.०१ बस्ने श्रीमती **बच्ची देवी (ना.प्र.नं ००५९०७०६, जारी मिति २०४५/०२/३१, जि.प्र.का. महोत्तरी)** को नाममा यस बैंकको शाखा कार्यालय विद्यापति चोक शाखा कार्यालय, धनुषाबाट बचत खाता नं. ०९६०१००००७११८०४८ उपभोग गरी आउनु भएकोमा निजको श्रीमान, जगदिश ठाकुर (ना.प्र.नं १२५९२२३४ जारी मिति २०४४/०५/१४ जि.प्र.का. महोत्तरी) ले श्रीमती बच्ची देवीको मिति बि.सं २०७५/०४/२८ गते मृत्यु भएको भनी मृतकको हकवाला छोरो नाताको घनश्याम ठाकुरले यस बैंकमा रहेको उक्त बचत खाता उपर आफ्नो हक कायम गरी पाऊँ भनी मिति बि.स.२०८१/७/२० मा आवश्यक कागजात सहित यस बैंकको विद्यापति चोक शाखा कार्यालय, धनुषामा निवेदन दिनु भएको हुदां निज मृतकको नाममा यस बैंकमा रहेको बचत खातामा निवेदक बाहेक अन्य कोहि कसैको हकदाबी लाग्ने भएमा बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धि ऐन, २०७३ को दफा १११ बमोजिम अग्राधिकार हकवालाले यो सूचना प्रथम पटक प्रकाशित भएको मितिले ३५ दिन भित्र आफ्नो सबुत प्रमाण सहित यस बैंकको शाखा कार्यालय विद्यापति चोक शाखा कार्यालय, धनुषामा हकदाबी गर्न आउनु होला। सो म्यादभित्र हकदाबी गर्न नआएमा बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धि ऐन, २०७३ को दफा १११ बमोजिम निवेदकको नाममा हक कायम भै जानेछ र पछि कसैको कुनै उजुर लाग्ने छैन भनी सम्बन्धित सबैको जानकारीका लागि यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ।

Citizens Bank
मुख्य कार्यालयः
पो. ब. १९६८१, नारायणहिटी पथ, काठमाडौं, नेपाल
फोनः ९७७ १ ४५२७८४२/४३/२४ फ्याक्सः ९७७ १ ४५२७०४४
इमेलः info@ctznbank.com, SWIFT: CTZNNPKA
कल सेन्टरः support@ctznbank.com, ०१-५९७००६८
THE BANKER BANK OF THE YEAR 2024 NEPAL

मलेसियामा रोजगार
कम्पनी: Double Three Security Svs Sdn Bhd | शहर : Malaysia
पूर्व स्वीकृत मिति:२०८२/०४/०९ | चलानी नं.: ६०२४१६८१ | L.T. No.: 327875

सि. नं.	कामदारको पद	माग संख्या पुरुष	माग संख्या महिला	न्यूनतम योग्यता	मासिक तलब RM	मासिक तलब ने. रू.	ओभर टाईम सुविधा	प्रतिदिन काम गर्ने घण्टा	हप्तामा काम गर्ने दिन	वार्षिक बिदा	खाना सुविधा	बस्ने सुविधा	करार अवधि
1.	Security Guard	40	0	स. काममा दक्ष	1700	४३,६२०	क.नि. अनुसार	८ घण्टा	६ दिन	क.नि. अनुसार	छ		२ वर्ष

अन्तर्वार्ता मेनपावर कार्यालय काठमाडौंमा २०८२ साउन १८ गते (3 August 2025) मा हुनेछ।

स्वदेशमा गर्ने मेडिकलको शुल्क कस्ले व्यहोर्ने र कति लाग्ने	विदेशमा गर्ने मेडिकलको खर्च कस्ले व्यहोर्ने	स्वदेशमा गरिने म्यादे जीवन बिमा कस्ले व्यहोर्ने/कति लाग्ने	रोजगारमा बिमा हुने/नहुने र प्रिमियम कस्ले तिर्ने	कामदारलाई हवाइ टिकट कस्ले दिने र कति लाग्ने	सामाजिक सुरक्षा कोष (एसएसएफ)	भिषा शुल्क कस्ले व्यहोर्ने	भिषा स्टाम्पीङ शुल्क कस्ले व्यहोर्ने	अभिमुखीकरण शुल्क कति लाग्ने र कस्ले व्यहोर्ने	कल्याणकारी कोष सम्बन्धी व्यवस्था	सेवा शुल्क कति लाग्ने र कस्ले व्यहोर्ने
कामदारले तिर्ने	रोजगारदाताले	कामदारले तिर्ने	रोजगारदाताले	रोजगारदाताले	रु. २३०८ कामदारले	रोजगारदाताले	रोजगारदाताले	रु. ७०० कामदारले	रु. १,५०० कामदारले	निःशुल्क

बैदेशिक रोजगार विभागबाट गराइएको जानकारी :- १. आफ्नो नाममा भिसा प्राप्त भईजाने निश्चित भएपछि मात्र कम्पनीमा गई रकम बुझाउनु होला। बुझाएको रकमको भौचर अनिवार्य लिनु होला। २. आफु काम गर्न जाने मुलुकमा रहेको नेपाली कुटनैतिक नियोगको सम्पर्क ठेगाना र फोन नं: हरु साथमा राख्नु होला। आफु कठिनाईमा पर्दा सम्पर्क गर्न सजिलो हुन्छ। ३. यस विज्ञापन (सूचना) मा उल्लेख भएको भन्दा बढी रकम कसैलाई नदिनुहोला। ४. विदेश जानु अघि अभिमुखीकरण वा इन्डक्सन तालिम अनिवार्य लिनुपर्ने छ। ५. विदेश जानु अघि आफु जाने मुलुक, काम दिने कम्पनी, पाउने सेवा तथा सुविधा र अन्य शर्तबारे राम्रोसँग पढेर मात्र सम्झौता पत्रमा हस्ताक्षर गर्नु होला र सो को एक (१) प्रति आफुसँग राख्नु होला। ६. कामका लागि विदेश जाँदा नेपालकै विमानस्थल प्रयोग गर्नु होला, अन्यथा ठगिने सम्भावना हुन्छ। ७. यस विज्ञापन सम्बन्धमा थप केही बुझ्नुपरेमा वैदेशिक रोजगार विभाग, ताहाचलमा सम्पर्क गर्नु होला।

ALON OVERSEAS PVT. LTD.
Govt. Lic. No. 1464/074/075
Sinamangal-9, Kathmandu, Contact : 4482413, 4497053, 9851126604, 984-1595553, 9851013526
Email: alonoverseas2018@gmail.com | Website: www.alonoverseas.com

कुवेतमा रोजगार
कम्पनी: HOME AND GARDEN AGRICULTURE CONTRACTING COMPANY | शहर: KUWAIT
पूर्व स्वीकृत मिति: २०८१/०६/२२ | चलानी नं.: ६०२२६४४३ | LT. No.: 311975 | पुन विज्ञापन

सि. नं.	कामदारको पद	माग संख्या पुरुष	माग संख्या महिला	न्यूनतम योग्यता	मासिक तलब KD	मासिक तलब ने. रू.	ओभर टाईम सुविधा	प्रतिदिन काम गर्ने घण्टा	हप्तामा काम गर्ने दिन	वार्षिक बिदा	खाना सुविधा	बस्ने सुविधा	करार अवधि
1.	Helper	9	0	सम्बन्धित काममा दक्ष	120	५४,२८५	क.नि. अनुसार	८ घण्टा	६ दिन	क.नि. अनुसार	छ		२ वर्ष
2.	Sales Representative.	10	0		150	६७,८५७							

अन्तर्वार्ता मेनपावर कार्यालय काठमाडौंमा मिति २०८२ साउन १८ गते (3 August 2025) मा हुनेछ।

स्वदेशमा गर्ने मेडिकलको शुल्क कस्ले व्यहोर्ने र कति लाग्ने	विदेशमा गर्ने मेडिकलको खर्च कस्ले व्यहोर्ने	स्वदेशमा गरिने म्यादे जीवन बिमा कस्ले व्यहोर्ने/कति लाग्ने	रोजगारमा बिमा हुने/नहुने र प्रिमियम कस्ले तिर्ने	कामदारलाई हवाइ टिकट कस्ले दिने र कति लाग्ने	सामाजिक सुरक्षा कोष (एसएसएफ)	भिषा शुल्क कस्ले व्यहोर्ने	भिषा स्टाम्पीङ शुल्क कस्ले व्यहोर्ने	अभिमुखीकरण शुल्क कति लाग्ने र कस्ले व्यहोर्ने	कल्याणकारी कोष सम्बन्धी व्यवस्था	सेवा शुल्क कति लाग्ने र कस्ले व्यहोर्ने
कामदारले तिर्ने	रोजगारदाताले	कामदारले तिर्ने	रोजगारदाताले	रोजगारदाताले	रु. २३०८ कामदारले	रोजगारदाताले	रोजगारदाताले	रु. ७०० कामदारले	रु. १,५०० कामदारले	निःशुल्क

बैदेशिक रोजगार विभागबाट गराइएको जानकारी :- १. आफ्नो नाममा भिसा प्राप्त भईजाने निश्चित भएपछि मात्र कम्पनीमा गई रकम बुझाउनु होला। बुझाएको रकमको भौचर अनिवार्य लिनु होला। २. आफु काम गर्न जाने मुलुकमा रहेको नेपाली कुटनैतिक नियोगको सम्पर्क ठेगाना र फोन नं: हरु साथमा राख्नु होला। आफु कठिनाईमा पर्दा सम्पर्क गर्न सजिलो हुन्छ। ३. यस विज्ञापन (सूचना) मा उल्लेख भएको भन्दा बढी रकम कसैलाई नदिनुहोला। ४. विदेश जानु अघि अभिमुखीकरण वा इन्डक्सन तालिम अनिवार्य लिनुपर्ने छ। ५. विदेश जानु अघि आफु जाने मुलुक, काम दिने कम्पनी, पाउने सेवा तथा सुविधा र अन्य शर्तबारे राम्रोसँग पढेर मात्र सम्झौता पत्रमा हस्ताक्षर गर्नु होला र सो को एक (१) प्रति आफुसँग राख्नु होला। ६. कामका लागि विदेश जाँदा नेपालकै विमानस्थल प्रयोग गर्नु होला, अन्यथा ठगिने सम्भावना हुन्छ। ७. यस विज्ञापन सम्बन्धमा थप केही बुझ्नुपरेमा वैदेशिक रोजगार विभाग, ताहाचलमा सम्पर्क गर्नु होला।

Guideline Recruitment Service Pvt. Ltd.
Govt.Lic.No 1061/073/74
Basundhara Chauki, Kathmandu, Tel.: 4389497,982-2506451
Email: info.guideline2024@gmail.com, Web: www.guidelinerecruitment.com

युएईमा रोजगार
कम्पनी : DUSSMANN GULF- SOLE PROPRITORSHIP L.L.C. | शहर: DUBAI
पूर्व स्वीकृत मिति: २०८२/०४/०९ | चलानी नं.: ६०२४१६९३ | L.T. No.: 327717

सि. नं.	कामदारको पद	माग संख्या पुरुष	माग संख्या महिला	न्यूनतम योग्यता	मासिक तलब AED	मासिक तलब ने. रू.	ओभर टाईम सुविधा	प्रतिदिन काम गर्ने घण्टा	हप्तामा काम गर्ने दिन	वार्षिक बिदा	खाना सुविधा	बस्ने सुविधा	करार अवधि
1.	Cleaner General	50	0	स. काममा दक्ष	1000	३७,६१०	क.नि. अनुसार	८ घण्टा	६ दिन	क.नि. अनुसार	छ		२ वर्ष

अन्तर्वार्ता मेनपावर कार्यालय काठमाडौंमा २०८२ साउन १८ गते (3 August 2025) मा हुनेछ।

स्वदेशमा गर्ने मेडिकलको शुल्क कस्ले व्यहोर्ने र कति लाग्ने	विदेशमा गर्ने मेडिकलको खर्च कस्ले व्यहोर्ने	स्वदेशमा गरिने म्यादे जीवन बिमा कस्ले व्यहोर्ने/कति लाग्ने	रोजगारमा बिमा हुने/नहुने र प्रिमियम कस्ले तिर्ने	कामदारलाई हवाइ टिकट कस्ले दिने र कति लाग्ने	सामाजिक सुरक्षा कोष (एसएसएफ)	भिषा शुल्क कस्ले व्यहोर्ने	भिषा स्टाम्पीङ शुल्क कस्ले व्यहोर्ने	अभिमुखीकरण शुल्क कति लाग्ने र कस्ले व्यहोर्ने	कल्याणकारी कोष सम्बन्धी व्यवस्था	सेवा शुल्क कति लाग्ने र कस्ले व्यहोर्ने
कामदारले तिर्ने	रोजगारदाताले	कामदारले तिर्ने	रोजगारदाताले	रोजगारदाताले	रु. २३०८ कामदारले	रोजगारदाताले	रोजगारदाताले	रु. ७०० कामदारले	रु. १,५०० कामदारले	निःशुल्क

बैदेशिक रोजगार विभागबाट गराइएको जानकारी :- १. आफ्नो नाममा भिसा प्राप्त भईजाने निश्चित भएपछि मात्र कम्पनीमा गई रकम बुझाउनु होला। बुझाएको रकमको भौचर अनिवार्य लिनु होला। २. आफु काम गर्न जाने मुलुकमा रहेको नेपाली कुटनैतिक नियोगको सम्पर्क ठेगाना र फोन नं: हरु साथमा राख्नु होला। आफु कठिनाईमा पर्दा सम्पर्क गर्न सजिलो हुन्छ। ३. यस विज्ञापन (सूचना) मा उल्लेख भएको भन्दा बढी रकम कसैलाई नदिनुहोला। ४. विदेश जानु अघि अभिमुखीकरण वा इन्डक्सन तालिम अनिवार्य लिनुपर्ने छ। ५. विदेश जानु अघि आफु जाने मुलुक, काम दिने कम्पनी, पाउने सेवा तथा सुविधा र अन्य शर्तबारे राम्रोसँग पढेर मात्र सम्झौता पत्रमा हस्ताक्षर गर्नु होला र सो को एक (१) प्रति आफुसँग राख्नु होला। ६. कामका लागि विदेश जाँदा नेपालकै विमानस्थल प्रयोग गर्नु होला, अन्यथा ठगिने सम्भावना हुन्छ। ७. यस विज्ञापन सम्बन्धमा थप केही बुझ्नुपरेमा वैदेशिक रोजगार विभाग, ताहाचलमा सम्पर्क गर्नु होला।

मञ्जुश्री ओभरसिज सर्भिस प्रा. लि.
बालुवाटार, काठमाडौं, श्रम इजाजत पत्र नं. ४२३/०६०/०६१, फोन: ४४४६०४१
E-mail.: manjushreeoverseas@gmail.com, Web.: www.http://www.manjushree.com.np

साउदीमा रोजगार
कम्पनी: MAHARAH HUMAN RESOURCES COMPANY | शहर: RIYADH
पूर्व स्वीकृत मिति: २०८२/०४/०९ | चलानी नं.: ६०२४१६९७ | LT. No.: 327858

सि. नं.	कामदारको पद	माग संख्या पुरुष	माग संख्या महिला	न्यूनतम योग्यता	मासिक तलब SR	मासिक तलब ने. रू.	ओभर टाईम सुविधा	प्रतिदिन काम गर्ने घण्टा	हप्तामा काम गर्ने दिन	वार्षिक बिदा	खाना सुविधा	बस्ने सुविधा	करार अवधि
1.	Kitchen Worker	15	0	स. काममा दक्ष	1000	३६,८२०	क.नि. अनुसार	८ घण्टा	६ दिन	क.नि. अनुसार	छ		२ वर्ष

अन्तर्वार्ता मेनपावर कार्यालय ललितपुरमा २०८२ साउन १८ गते (3 August 2025) मा हुनेछ।

स्वदेशमा गर्ने मेडिकलको शुल्क कस्ले व्यहोर्ने र कति लाग्ने	विदेशमा गर्ने मेडिकलको खर्च कस्ले व्यहोर्ने	स्वदेशमा गरिने म्यादे जीवन बिमा कस्ले व्यहोर्ने/कति लाग्ने	रोजगारमा बिमा हुने/नहुने र प्रिमियम कस्ले तिर्ने	कामदारलाई हवाइ टिकट कस्ले दिने र कति लाग्ने	सामाजिक सुरक्षा कोष (एसएसएफ)	भिषा शुल्क कस्ले व्यहोर्ने	भिषा स्टाम्पीङ शुल्क कस्ले व्यहोर्ने	अभिमुखीकरण शुल्क कति लाग्ने र कस्ले व्यहोर्ने	कल्याणकारी कोष सम्बन्धी व्यवस्था	सेवा शुल्क कति लाग्ने र कस्ले व्यहोर्ने
कामदारले तिर्ने	रोजगारदाताले	कामदारले तिर्ने	रोजगारदाताले	रोजगारदाताले	रु. २३०८ कामदारले	रोजगारदाताले	रोजगारदाताले	रु. ७०० कामदारले	रु. १,५०० कामदारले	रु. १०,००० कामदारले

बैदेशिक रोजगार विभागबाट गराइएको जानकारी :- १. आफ्नो नाममा भिसा प्राप्त भईजाने निश्चित भएपछि मात्र कम्पनीमा गई रकम बुझाउनु होला। बुझाएको रकमको भौचर अनिवार्य लिनु होला। २. आफु काम गर्न जाने मुलुकमा रहेको नेपाली कुटनैतिक नियोगको सम्पर्क ठेगाना र फोन नं: हरु साथमा राख्नु होला। आफु कठिनाईमा पर्दा सम्पर्क गर्न सजिलो हुन्छ। ३. यस विज्ञापन (सूचना) मा उल्लेख भएको भन्दा बढी रकम कसैलाई नदिनुहोला। ४. विदेश जानु अघि अभिमुखीकरण वा इन्डक्सन तालिम अनिवार्य लिनुपर्ने छ। ५. विदेश जानु अघि आफु जाने मुलुक, काम दिने कम्पनी, पाउने सेवा तथा सुविधा र अन्य शर्तबारे राम्रोसँग पढेर मात्र सम्झौता पत्रमा हस्ताक्षर गर्नु होला र सो को एक (१) प्रति आफुसँग राख्नु होला। ६. कामका लागि विदेश जाँदा नेपालकै विमानस्थल प्रयोग गर्नु होला, अन्यथा ठगिने सम्भावना हुन्छ। ७. यस विज्ञापन सम्बन्धमा थप केही बुझ्नुपरेमा वैदेशिक रोजगार विभाग, ताहाचलमा सम्पर्क गर्नु होला।

न्यू वर्ल्ड ओभरसिज सर्भिस प्रा.लि.
श्रम इजाजत पत्र नं. ११३/०५५/०५६
चाकुपाट, ललितपुर, नेपाल, फोन : ५२६८२२४
Mobile: 9847275969, 9851008664, 9801232406, 9851071822, 9863775437, 9851190207, 9841622802

बहराइनमा रोजगार
कम्पनी : BONYAN LIMITLESS CONTRACTING W.L.L | शहर: BAHRAIN
पूर्व स्वीकृत मिति: २०८१/०६/०१ | चलानी नं.: ६०२२५४४४ | L.T. No.:310887 | पुन विज्ञापन

सि. नं.	कामदारको पद	माग संख्या पुरुष	माग संख्या महिला	न्यूनतम योग्यता	मासिक तलब BD	मासिक तलब ने. रू.	ओभर टाईम सुविधा	प्रतिदिन काम गर्ने घण्टा	हप्तामा काम गर्ने दिन	वार्षिक बिदा	खाना सुविधा	बस्ने सुविधा	करार अवधि
1.	BLDG Caretaker Charworker	0	2	सम्बन्धित काममा दक्ष	100	३६,६०३	क.नि. अनुसार	८ घण्टा	६ दिन	क.नि. अनुसार	छ		२ वर्ष
2.	Cleaner	0	2		100	३६,६०३							

अन्तर्वार्ता मेनपावर कार्यालय काठमाडौंमा २०८२ साउन १८ गते (3 August 2025) मा हुनेछ।

स्वदेशमा गर्ने मेडिकलको शुल्क कस्ले व्यहोर्ने र कति लाग्ने	विदेशमा गर्ने मेडिकलको खर्च कस्ले व्यहोर्ने	स्वदेशमा गरिने म्यादे जीवन बिमा कस्ले व्यहोर्ने/कति लाग्ने	रोजगारमा बिमा हुने/नहुने र प्रिमियम कस्ले तिर्ने	कामदारलाई हवाइ टिकट कस्ले दिने र कति लाग्ने	सामाजिक सुरक्षा कोष (एसएसएफ)	भिषा शुल्क कस्ले व्यहोर्ने	भिषा स्टाम्पीङ शुल्क कस्ले व्यहोर्ने	अभिमुखीकरण शुल्क कति लाग्ने र कस्ले व्यहोर्ने	कल्याणकारी कोष सम्बन्धी व्यवस्था	सेवा शुल्क कति लाग्ने र कस्ले व्यहोर्ने
कामदारले तिर्ने	रोजगारदाताले	कामदारले तिर्ने	रोजगारदाताले	रोजगारदाताले	रु. २३०८ कामदारले	रोजगारदाताले	रोजगारदाताले	रु. ७०० कामदारले	रु. १,५०० कामदारले	निःशुल्क

बैदेशिक रोजगार विभागबाट गराइएको जानकारी :- १. आफ्नो नाममा भिसा प्राप्त भईजाने निश्चित भएपछि मात्र कम्पनीमा गई रकम बुझाउनु होला। बुझाएको रकमको भौचर अनिवार्य लिनु होला। २. आफु काम गर्न जाने मुलुकमा रहेको नेपाली कुटनैतिक नियोगको सम्पर्क ठेगाना र फोन नं: हरु साथमा राख्नु होला। आफु कठिनाईमा पर्दा सम्पर्क गर्न सजिलो हुन्छ। ३. यस विज्ञापन (सूचना) मा उल्लेख भएको भन्दा बढी रकम कसैलाई नदिनुहोला। ४. विदेश जानु अघि अभिमुखीकरण वा इन्डक्सन तालिम अनिवार्य लिनुपर्ने छ। ५. विदेश जानु अघि आफु जाने मुलुक, काम दिने कम्पनी, पाउने सेवा तथा सुविधा र अन्य शर्तबारे राम्रोसँग पढेर मात्र सम्झौता पत्रमा हस्ताक्षर गर्नु होला र सो को एक (१) प्रति आफुसँग राख्नु होला। ६. कामका लागि विदेश जाँदा नेपालकै विमानस्थल प्रयोग गर्नु होला, अन्यथा ठगिने सम्भावना हुन्छ। ७. यस विज्ञापन सम्बन्धमा थप केही बुझ्नुपरेमा वैदेशिक रोजगार विभाग, ताहाचलमा सम्पर्क गर्नु होला।

सुगम ओभरसिज प्रा. लि.
इजाजत पत्र नं. ८३९/०६६/०६७
सामाखुसी (रिङ्गरोड), काठमाडौं, फोन: ४९८६१०६, ४९८७१८३, मो: ९८४१५९६५१३, ९८१३४९२७५५
Email: info.sugam1@gmail.com | Web: www.sugamoverseas.cm

एनपीएलको अक्सन साउन २४ गते, ४५८ खेलाडी दर्ता

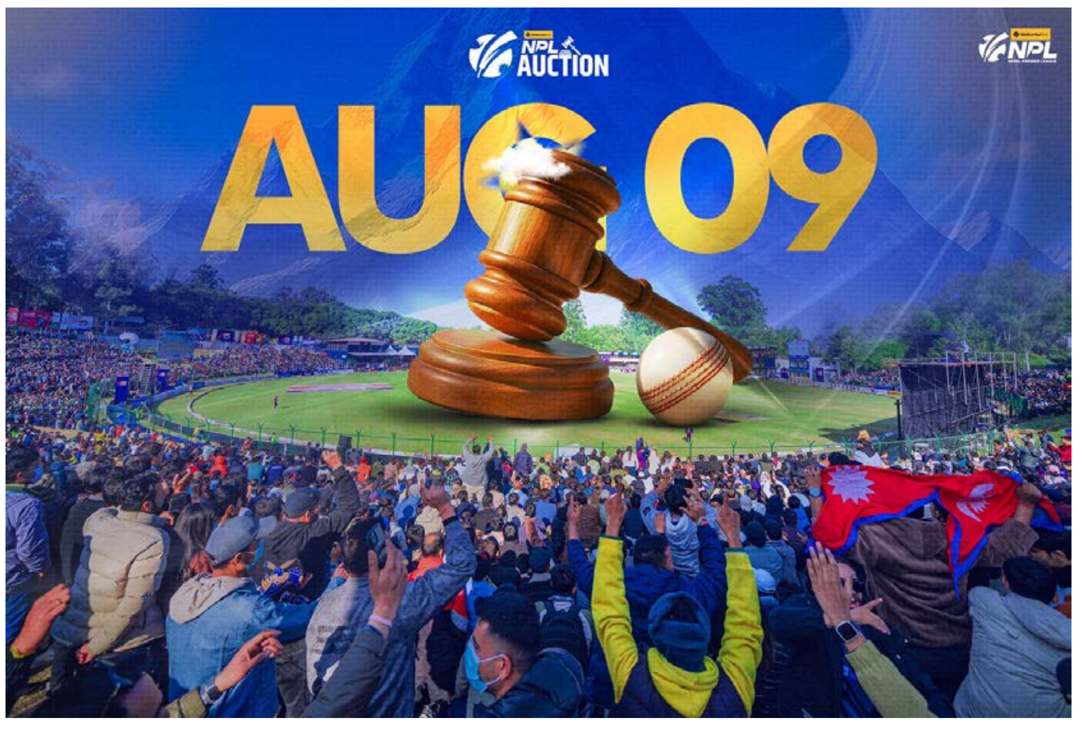

काठमाडौं ⁄ मस– नेपाल प्रिमियर लिग (एनपीएल)को दोस्रो संस्करणको खेलाडी अक्सन साउन २४ गते हुने भएको छ। नेपाल क्रिकेट संघ (क्यान) ले शनिबार विज्ञप्ति निकालेर एनपीएलको अक्सन साउन २४ गते हुने जानकारी दिएको हो।

क्यानका अनुसार खेलाडी दर्ता प्रक्रियामा कुल ४ सय ५८ जना नेपाली क्रिकेट खेलाडीहरूले नाम दर्ता गराएका छन्। दर्ता भएका सम्पूर्ण खेलाडीहरूको विवरण एनपीएलमा सहभागी ८ फ्रेन्चाइज टोलीहरूलाई उपलब्ध गराइ संघको प्राविधिक समितिले तयार गरेको मापदण्ड र फ्रेन्चाइज टोलीहरूले इच्छ्याएका खेलाडीहरूको सूचीबाट अक्सनमा सहभागी हुने खेलाडीहरूको अन्तिम नामावली प्रकाशन गरिने क्यानले जनाएको छ। यो सिजनको मिनिअक्सनमा सहभागी आठ टोलीले ५ देखि ६ खेलाडी टोलीमा आबद्ध गर्नेछन्। यसअघि टोलीहरुले ६ देखि ७ खेलाडी रिटेन गरेका थिए।

क्यानले दोस्रो संस्करणको एनपीएल आउँदो नोभेम्बर⁄डिसेम्बरमा आयोजना गर्ने तयारी गरेको छ। पहिलो संस्करणमा जनकपुर बोल्ट्सले उपाधि जितेको थियो।

अन्तरविद्यालय पौडी सुरु

काठमाडौं ⁄ मस– नेपाल पौडी संघको आयोजनामा प्रथम अन्तर विद्यालय उमेर समूह पौडी प्रतियोगिता शनिबारदेखि सुरु भएको छ। सातदोबाटोस्थित अन्तर्राष्ट्रिय खेलकुद परिसरमा जारी २ दिने प्रतियोगिताको प्रमुख अतिथि राष्ट्रिय खेलकुद परिषद्का सदस्य-सचिव टंकलाल घिसिङले उद्घाटन गरे।

कार्यक्रमलाई सम्बोधन गर्दै सदस्य-सचिव घिसिङले पौडीको विकास⁄विस्तारमा विद्यालय र अभिभावकको महत्वपूर्ण भूमिका रहेको बताए।

प्रतियागयतामा २ सय ५० खेलाडीको सहभागिता रहेको छ। प्रतियोगिताले विद्यालय तहमा पौडी खेलको विकासमा सहयोग पुग्ने विश्वास रहेको संघका सदस्य एवं प्रतियोगिता संयोजक मुखिया लामाले बताए।

पहिलो दिन २६ स्पर्धाको फाइनल भयो। पहिलो दिन भएका स्पर्धाका विजयी खेलाडीलाई नेपाल पौडी संघका अध्यक्ष जगतमान श्रेष्ठ, प्रतियोगिता संयोजक मुखिया लामा र मातृका अस्पतालका प्रबन्ध निर्देशक सोना प्रधानलगायतले पुरस्कार प्रदान गरे।

Jayaprithvi Municipality
Office of The Municipal Executive
Chainpur, Bajhang

Invitation for Sealed Quotation

Method of Procurement: Sealed Quotation
Date of publication: 2082/04/11

1. J*ayaprithvi Municipality, Bajhang* invites sealed quotations from registered suppliers for Supply and Delivery of goods from Nepalese eligible bidders for following works under Sealed Quotation procedures. The Summary of Contract is given below.

S. N.	Contract Identification No:	Description of Work	Bid Security amount (Nrs)	Bid Security Validity Period	Cost of Bid Document (NRs.)
1.	JPM-SQ-03-2082/083	Supply and Delivery of Furniture and Fixture for Jayaprithvi Municipality	40000	75 days	1000/-
2.	JPM-SQ-04-2082/083	Supply and Delivery of Dekstop, Laptop and Printers for Jayaprithvi Municipality	45000	75 days	1000/-

2. Eligible Bidders may obtain further information and inspect the Bidding Documents at the ***Jayaprithvi Municipality, Office of the Municipal Executive, Chainpur, Bajhang, Email Address: jpmunicipality2014@gmail.com, Contact No: 092421064, 092421508, 9868861828, 9858490254*** or may visit PPMO website www.bolpatra.gov.np.

Cash Deposit for Purchase of Bid Document		Cash Deposit for Bid Security	
Bank	Jayaprithivi Na.Pa.(Ga-1-1)-Aantari	Bank	Rastriya Banijya Bank, Bajhang
Account Number	4110100301010004	Account Number(Dharauti Khata)	4110100303000004

3. Purchase, Submission and Opening of sealed quotation:

Last date of Bid Purchase		Last Date of Submission		Bid Opening	
Date	Time	Date	Time	Date	Time
2082/04/26	12:00 Noon	2082/04/26	12:00 Noon	2082/04/26	14:00

Chief Administrative Officer

एसियाली पारा तेक्वान्दो टोलीको बिदाइ

टोलीलाई नेपाल च्याम्बर अफ कमर्सअन्तर्गत शिक्षा तथा खेलकुद समितिका अध्यक्ष रुपक राजवंशी र उपाध्यक्ष सुनिता सिंह, काठमाडौं जिल्ला तेक्वान्दो संघका अध्यक्ष विक्रम खड्गीलगायतले ठमेलमा आयोजित एक कार्यक्रमबीच बिदाइ गरे। अध्यक्ष राजवंशीले टोलीलाई प्रोत्साहन स्वरुप ५० हजार नगद प्रदान गर्ने घोषणा गरे। सोही अवसरमा लायन्स क्लब अफ काठमाडौं तेक्वान्दो नेपाल र लायन्स क्लब अफ काठमाडौं मेरिगोल्डको पहलमा अमेरिकामा बस्दै आएकी पूर्व तेक्वान्दो खेलाडी सुमि परियारले उपलब्ध गराएको ट्र्याकसुट हस्तान्तरण गरिएको थियो।

काठमाडौं ⁄ मस– काठमाडौं जिल्ला तेक्वान्दो संघले १० औं एसियाली पारा तेक्वान्दो च्याम्पियनसिप (जि ४) मा सहभागी हुने ५ खेलाडीसहित ७ सदस्यीय नेपाली टोलीलाई शनिबार बिदाइ गरेको छ। मलेसियाको कुचिङमा हुने प्रतियोगितामा पाँचै नेपाली खेलाडीले साउन १६ गते प्रतिस्पर्धा गर्नेछन्। टोली साउन १३ गते मलेसिया जाने छ।

पाँचै खेलाडीले के-४४ क्याटगोरीअन्तर्गत विभिन्न तौलसमूहमा नेपालको चुनौती प्रस्तुत गर्ने छन्। पुरुष ५८ केजीमुनि ओलम्पियन भरतसिंह महता तथा ६३ केजीमुनि अमिर भ्लोनले प्रतिस्पर्धा गर्ने छन्। महिला ५७ केजीमुनि पेरिस पारालिम्पिक तथा चौथो एसियाली पारा खेलकुदकी ऐतिहासिक कांस्य विजेता पलेशा गोबर्धन तथा ४७ केजीमुनि कामना प्रसाईं र रेणु तामाङले खेल्ने छन्। चीनको सांघाईमा अध्ययन गरिरहेकी पलेशा त्यत्तैबाट मलेसिया जाने छिन्।

पारा तेक्वान्दोका सफल प्रशिक्षक कविराज नेगी लामा यो प्रतियोगितामा पनि प्रशिक्षकको भूमिकामा छन्। व्यवस्थापकमा रामचन्द्र श्रेष्ठ रहेका छन्। प्रशिक्षक लामाले वरीयता सुधार गर्न प्रतियोगता महत्वपूर्ण भएको बताए। नेपालले सुरुको संस्करणदेखि निरन्तर प्रतियोगितामा सहभागिता जनाउदै आएको छ। हालसम्म नेपालले १ रजत र ५ गरी ६ पदक जितेको प्रशिक्षक लामाले जनाएका छन्। रञ्जना धामीले रजत र कांस्य जितेकी छन्। पलेशा, अरुण शाक्य, सीता भण्डारी र रोहितहाङ राईले कांस्य प्राप्त गरेका छन्।

बोलपत्रद्वारा काठ लिलाम बिक्रीको सूचना

प्रथम पटक प्रकाशित मिति :- २०८२/०४/११

यस समूहको वन क्षेत्रबाट आ.व. २०७९⁄२०८० को स्वीकृत वन कार्ययोजना अनुसार कटान मुछान घाटगद्दी गरिएको लटहरूको साल तथा कुकाठ गोलिया थान २६४ को २२७४.१२ क्यू. फिट काठ जे जस्तो अवस्थामा छ सोही अवस्थामा आफ्नै खर्चमा उठाई लैजानुपर्ने गरी लिलाम बिक्री गर्नुपर्ने भएकोले यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ। भ्याटमा दर्ता भएका नविकरण तथा कर चुक्ता भएका ईच्छुक काठ व्यवसायिकहरूले यो सूचना प्रथम पटक प्रकाशित भएको मितिले २१ दिन भित्र लट वाईज छुटाछुटै सिलबन्दी बोलपत्र खरिद गरी २२ औं दिनका दिन रितपूर्वको सिलबन्दी बोलपत्र दाखिला गर्नुहुन यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ। पूर्ण व्यहोराको विस्तृत सूचना यस सा.व.उ.स. को कार्यालयमा टाँस गरिएको छ।

गढन्ता खोला सामुदायिक वन उपभोक्ता समूह, बर्दिवास न.पा.-५, महोत्तरी

निक्षेप उपर हकदाबी गर्ने सम्बन्धी ३५ दिने सूचना

कमान सिंह बस्नेतको बुहारी, इन्द्र बहादुर बस्नेतको पत्नी, सिन्धुपाल्चोक जिल्ला, ज्यामीरे गा.पा. वडा नं. ५ बस्ने, यस बैंकको चावहिल शाखा कार्यालयको खातावाला शारदा बस्नेतको मिति २०८२⁄०१⁄१७ मा मृत्यु भएकाले मृतकको खाताको रकम भुक्तानी पाउँ भनी मृतकको छोरी लिला कुमारी बस्नेतले यस बैंकमा आवश्यक कागजात सहित निवेदन दिनु भएको हुँदा उक्त रकममा कसैको हक लाग्ने भएमा बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०७३ को दफा १११ बमोजिम निज निवेदक बाहेक अग्र-प्राथमिकतामा अन्य कुनै हकदार भएमा त्यस्ता हकदारले यो सूचना प्रकाशित भएका ३५ दिनभित्र स-प्रमाण यस बैंकमा हकदाबी गर्न यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ। सो म्यादभित्र हकदाबी गर्न नआएमा निवेदकको निवेदन बमोजिम भईजाने व्यहोरा यसै सूचना मार्फत जानकारी गराईन्छ।

लक्ष्मी सन्राइज बैंक लिमिटेड
Laxmi Sunrise Bank Limited
लक्ष्मी कम्प्लेक्स, हात्तीसार, काठमाडौं
फोन नं.: ५९७०६८४, ४२१७०७०
Email: info@laxmisunrise.com
URL : www.laxmisunrise.com

काठ लिलाम बिक्री सम्बन्धी सूचना

दोस्रो पटक सूचना प्रकाशन मिति : २०८२/०४/११

श्री परिवन सामुदायिक वन उपभोक्ता समूह, अमरगढी न.पा.-३, डडेल्धुराको वनबाट उत्पादन भई समूहको घाटगद्धीमा राखिएको लट नं. १ को सल्ला जातको ए ग्रेड गोलिया काठ ५९ थानको ९८५.३ क्यूफिट, बी ग्रेड ४८ थानको ५०६.९ क्यूफिट गरि जम्मा १०७ थानको १४९२.२ क्यूफिट काठ जे जस्तो अवस्थामा छ सोही अवस्थामा आफ्नै खर्चमा घाटगद्धीबाट उठाई लैजानुपर्ने गरी लिलाम विक्रि गर्नुपर्ने भएकोले यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ। इच्छुक सुचिकृत व्यवसाय, फर्म वा कम्पनीले यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले ७ (सात) दिनभित्र शिलबन्दी बोलपत्र दाखिला गर्न आब्हान गरिन्छ। यस सम्बन्धी विस्तृत जानकारीको लागि यस सामुदायिक वन उपभोक्ता समुहको कार्यालयमा सम्पर्क राख्न सकिनेछ। पूर्ण व्यहोराका सूचना यस श्री परिवन सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहको कार्यालय सव-डिभिजन वन कार्यालय, अमरगढी न.पा.-३, डडेल्धुराको सूचना पार्टीमा टाँस गरिएको छ।

श्री परिवन सामुदायिक वन उपभोक्ता समूह,
अमरगढी न.पा.-३, डडेल्धुरा

Local Government

Aathbiskot Municipality

Office of the Municipal Executive

Aathbiskot, Rukum (West)

Karnali Province, Nepal

Invitation For Bids

Contract Identification No: Mentioned in a table below

Date of publication: 2082/04/11 B.S. (27th July, 2025)

1. Aathbiskot Municipality Office invites electronic bids from eligible bidders for the following work under National competitive Bidding (NCB) procedure. Some of the qualification criteria are mentioned below, through the details are:

S. N.	Contract No.	Description of work	Bid Document Fee (NRs.)	Bid Security Amount (NRs.)	Bid Submission Deadline	Bid Opening Date	Estimate Amount (Exclu. VAT) NRs.
1.	AMO/NCB/ G-1/2082/083	Supply and delivery of Medicine at Aathbiskot Municipal Hospital Yard.	3000.00 (Non-Refundable)	3,20,000.00	26 August 2025 12:00 Noon	26 August 2025 02:00 PM	1,09,87,813.58
2.	AMO/NCB/ G-2/2082/083	Supply and delivery of Free Medicine at Aathbiskot Municipality Office,Rukum (Western Part) Yard.	3000.00 (Non-Refundable)	2,00,000.00	26 August 2025 12:00 Noon	26 August 2025 02:00 PM	72,27,707.33
3.	AMO/NCB/ G-3/2082/083	Supply and delivery of Lab Reagent at Aathbiskot Municipal Hospital,Rukum (Western Part) Yard.	3000.00 (Non-Refundable)	90,000.00	26 August 2025 12:00 Noon	26 August 2025 02:00 PM	30,58,740.00
4.	AMO/NCB/ G-4/2082/083	Supply and delivery of Agriculture Biological and Chemical Pesticide at Aathbiskot Municipality Office,Rukum (Western Part) Yard.	1000.00 (Non-Refundable)	15,000.00	26 August 2025 12:00 Noon	26 August 2025 02:00 PM	5,11,997.67
5.	AMO/NCB/ G-5/2082/083	Supply and delivery of veterinary Medicine at Aathbiskot Municipality Office,Rukum (Western Part) Yard.	1000.00 (Non-Refundable)	32,000.00	26 August 2025 12:00 Noon	26 August 2025 02:00 PM	11,49,380.00

Place to Purchase & Submit the Bid Document	PPMO'S website: www.bolpatra.gov.np/egp
Account details for the payment of non-refundable bid document fee	Bank Name: Prabhu Bank Ltd. Bank Address: Aathbiskot Municipality 09, Rukum (west) Account holder's Name: Aathbiskot Municipality Office Account Number: 2607089815000178 (Revenue Account)
Account details to furnish the bid security amount	Bank Name: Prabhu Bank Ltd. Bank Address: Aathbiskot Municipality 09, Rukum (west) Account holder's Name: Aathbiskot Municipality Office Account Number: 2607089815000048 (Dharauti/Retention Account)

2. Eligible Bidders may obtain further information and inspect the Bidding Documents at PPMO website: www.bolpatra.gov.np/egp

Chief Administrative Officer

धादिङदेखि विदेशका पाँचतारे होटलसम्मको यात्रा

सरोज थापा, एक्जिक्युटिभ पेस्ट्री सेफ

धादिङ जिल्ला, त्रिपुरासुन्दरी गाउँपालिका-३ का सरोज थापा हाल साउदी अरेबियाको प्रतिष्ठित पाँचतारे होटल केम्पेन्स्कीमा एग्जुकेटिभ पेस्ट्री सेफको जिम्मेवारी सम्हालिरहेका छन् । लाखौँको मासिक कमाइ, अन्तर्राष्ट्रिय अनुभव र ख्यातिप्राप्त व्यावसायिक हैसियतसँगै उनी आजको पुस्ताका एक प्रेरणादायी व्यक्तित्व बनेका छन् । तर, उनका लागि यो सफलता सहज थिएन । संघर्ष, धैर्यता, सिप, र समर्पणको गहिरो कथाले भरिएका छन् सरोज थापाको यात्रा

अन्जान गुभाजु/मध्यान्ह
साउदी, १० साउन

करिब तीन दशक अगाडि एसएलसी परीक्षा सकेपछि सरोज थापा भविष्यको खोजीमा राजधानी काठमाडौं छिरे । त्यतिबेला 'एसएलसी सकेर कमाउन जानुपर्छ' भन्ने धारणा प्रचलित थियो । उनले पनि कालीमाटीस्थित एक आइसक्रिम पसलमा आठ सय रुपैयाँ मासिक तलबमा काम गर्दै आफ्नो आर्जनको यात्रा सुरु गरे । सुरुवाती अवस्थामा रोजगारीले गुजारा गर्न कठिन थियो, तर थापाको सपना भने ठूलो थियो ।

कामसँगै उनले सरस्वती क्याम्पस, सोह्रखुट्टेमा रात्रीकालीन कक्षा लिएर आइ.कम. अध्ययन गर्न थाले । बिहानदेखि साँझसम्म पसल, राति पढ्दै उनी अगाडि बढे । त्यसैबेला उनले नेपाल पर्यटन तथा होटल व्यवस्थापन प्रतिष्ठान (नाथम)मा तालिमको अवसर पाए । पसल मालिककै सहयोगमा तलबबाट किस्ताबन्दी कटाएर शुल्क तिरेर तालिम लिन सिकेका थिए थापाले ।

संघर्षको मोडबाट चुमिएको पहिलो सफलता

बिहान १० देखि बेलुका ४ बजेसम्म तालिमको लागि कक्षा र त्यसपछि फेरि पसलमा काम गर्ने गर्थे उनले । त्यसपछि नौ महिनाको तालिमपछि उनले साङ्ग्रिला होटलमा इन्टर्नको रूपमा ६ सय रुपैयाँमा काम सुरु गरे । एक साँझ लोडसेडिङ हुँदा सिलिन्डर ग्यासको बत्ती बालेर पाहुनालाई सेवा पुऱ्याएको सानो बुद्धिमत्ताले व्यवस्थापनको ध्यान खिचेको थियो उनको । त्यसपछि उनी स्थायी कर्मचारीमा नियुक्त भए । जतिबेला तलब २६ सय रुपैयाँ भएको थियो ।

अन्तर्राष्ट्रिय करिअरको सुरुवात

सन् २००१ मा आफन्तको सहयोगमा युएईको अबुधाबीस्थित होलिडे इन थापा पुगेका थिए, सो सँगै उनको अन्तर्राष्ट्रिय करिअरको यात्रा सुरु भयो । सुरुमा सर्भिस विभागमा रहे पनि उनको ध्यान सधैँ बेकरी र पेस्ट्रीतर्फ नै थियो । उनले चुपचाप उक्त क्षेत्रमा सिप विकास गर्दै गए । कतार, कुवेत, ओमान, युएई हुँदै साउदी अरेबियासम्मका पाँचतारे होटलहरूमा उनले अनुभव बटुल्दै गए । अहिले उनी एक्जक्युटिभ पेस्ट्री सेफका रूपमा स्थापित छन्, जहाँ उनले मासिक करिब ३४ हजार साउदी रियाल तलब बुझ्ने गरेका छन् । जुन नेपाली रुपैयाँमा लाखौं हुन्छ ।

'बेक जुजु धौ केक'– नेपाली स्वाद र मौलिकताको प्रयोग

अन्तर्राष्ट्रिय पृष्ठभूमिमा सफलता पाएपछि पनि सरोज थापा मातृभूमिप्रति समर्पित छन् । काठमाडौंस्थित आफ्नै घरबाट उनले सुरु गरेका छन् 'बेक जुजु धौ केक' नामक अनौठो प्रयोग । परम्परागत नेवारी दही जुजु धौ मिसाएर बनाइने यस्ता केकहरूमा नेपाली मौलिकता र आधुनिक स्वाद मिसाइएको हुन्छ । यी केकहरूमा यार्सागुम्बा, सिस्नो, मोरिंगा, जटामसी, शिलाजीत, नीम, टिमुर, सालधूप, पाँचऔंले, जिम्बु, जस्ता औषधीय जडिबुटीको प्रयोग हुने गर्छ । उत्पादनहरू अर्गानिक हुने र ग्राहकको माग अनुसार अर्डरमा तयार पारिने थापाले बताएका छन् ।

नेपालमै बेकरी र चकलेटको अन्तर्राष्ट्रियस्तरको फ्याक्ट्री

सरोज थापा अब नेपालमै युरोपियन र अमेरिकन मापदण्डअनुसारको बेकरी र चकलेट फ्याक्ट्री खोल्ने तयारीमा छन् । उनी विदेशमा बटुलेको दुई दशकभन्दा लामो अनुभवलाई नेपालमै लगानी गर्दै हजारौँ युवालाई सिप सिकाएर रोजगारी दिने योजनामा छन् । अब 'बेक जुजु धौ केक'लाई ब्रान्डिङ गर्दै व्यावसायिक रूपमा सुरु गर्ने उनको लक्ष्य छ ।

उत्कृष्टताको उदाहरण प्रेरणाको शिखर

जीवनयात्रा केवल व्यक्तिगत सफलताको कथा होइन, यो नेपालका सम्भावनाहरू, युवाको आत्मबल र मेहनतको सम्मानको प्रतिबिम्ब पनि हो । सात सय रुपैयाँबाट सुरु भएको थापाको यात्रा लाखौं कमाइमा परिणत हुनुमा उनको निरन्तर प्रयास, आत्मविश्वास, र नवीन सोचको ठूलो भूमिका छ । आज सरोज थापा जो युवा पुस्तालाई सपना देख्न, संघर्ष गर्न र सफलतासम्म पुग्न प्रेरणा दिने व्यक्ति बनेका छन् ।

धितोपत्र बोर्डको कार्ययोजना

अटोमेटेड मार्केट सर्भिलेन्स सिस्टमदेखि नेप्सेको संरचनात्मक सुधारसम्म

तारा पौडेल/मध्यान्ह
काठमाडौं, १० साउन ।

नेपाल धितोपत्र बोर्डले लगानीकर्ताहरूको हक हित संरक्षणका लागि धितोपत्र कारोबारको सुपरीवेक्षण कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन अटोमेटेड मार्केट सभिलेन्स सिस्टम विकास गर्नेदेखि नेपाल स्टक एक्सचेञ्ज (नेप्से) र सीडीएस एण्ड क्लियरिङको संरचनात्मक सुधारको लक्ष्य राखेर चालु आर्थिक वर्षको कार्यक्रम अगाडि सारेको छ । बोर्डले 'नेपाल धितोपत्र बोर्डको आर्थिक वर्ष ०८२/८३ का लागि धितोपत्र बजार तथा वस्तु विनिमय बजार सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रमहरू' अगाडि सार्दै धितोपत्र बजारमा सुधार गर्ने दर्जनौं लक्ष्य तय गरेको हो ।

बोर्डले सरकारको आर्थिक सुधार कार्यान्वयन कार्ययोजना, २०८२ मा समाविष्ट पुँजी बजार सम्बन्धी कार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्ने विषयलाई आफ्नो लक्ष्यको प्राथमिकतामा राखेको छ । सरकारले गठन गरेको उच्चस्तरीय आर्थिक सुधार सुझाव आयोगले दिएको सुझावको आधारमा सरकारले आर्थिक सुधार कार्यान्वयन कार्ययोजना, २०८२ अगाडि बढाइसकेको छ । जसमा सरकारको तर्फबाट पुँजी बजारको सुधार र विस्तारको विषयमा दर्जनौं कार्यक्रम तय भएका छन् ।

संस्थागत सुदृढीकरण गर्दै बोर्डका कामलाई उच्च प्रविधियुक्त तथा सूचना प्रविधिमैत्री बनाउने, धितोपत्र बजारमा लगानी गर्ने लगानीकर्ताहरूको हक हित संरक्षणका लागि धितोपत्र बजारमा गलत गतिविधि गर्ने संस्था तथा व्यक्तिलाई कारवाहीको दायरामा ल्याउने र धितोपत्र कारोबारको सुपरीवेक्षण कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन अटोमेटेड मार्केट सर्भिलेन्स सिस्टम-एएमएसएस विकास/खरिद गर्ने लक्ष्य बोर्डले लिएको छ ।

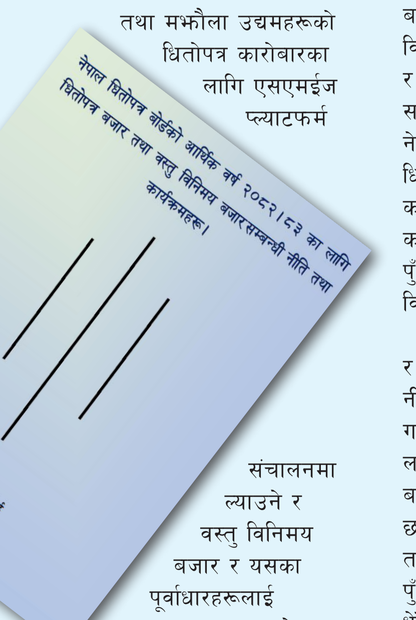

त्यस्तै, बोर्डले बुक बिल्डिङ प्रणालीलाई थप विश्वसनीय एवं पारदर्शी बनाउने विषयलाई लक्ष्यमा समावेश गरेको छ भने साना तथा मझौला उद्यमहरूको धितोपत्र कारोबारका लागि एसएमईज प्ल्याटफर्म संचालनमा ल्याउने र वस्तु विनिमय बजार र यसका पूर्वाधारहरूलाई सञ्चालनमा ल्याउने जनाएको छ । साथै, बोर्डले चालु आर्थिक वर्षको कार्यक्रममा धितोपत्रको दोस्रो बजारको सुदृढ व्यवस्था गर्न नेप्से र सीडीएस एण्ड क्लियरिङको शेयर स्वामित्वमा परिर्वतन गरी संरचनात्मक सुधार गर्ने लक्ष्य अगाडि सारेको छ । तर, नेप्से र सीडीएसको स्वामित्व कसरी परिवर्तन गर्ने भन्ने विषयमा भने बोर्डले कार्यक्रममा स्पष्ट उल्लेख गरेको छैन ।

बोर्डले धितोपत्र बजार तथा वस्तु विनिमय बजार सम्बन्धी कानुनी व्यवस्थालाई अन्तर्राष्ट्रिय सिद्धान्त तथा मापदण्ड अनुरूप बनाउने नीति अन्तर्गत विभिन्न विनियमावली, निर्देशिका संशोधन गर्ने र नयाँ जारी गर्ने कार्यक्रम अगाडि सारेको छ । बोर्डले गैरआवासीय नेपालीलाई नागरिकताको आधारमा धितोपत्र कारोबार गर्न पाउने नयाँ कार्यक्रम अगाडि सारेको छ । जुन कार्यक्रम कार्यान्वयन भएमा नेपालको पुँजीबजारले फड्को मार्नसक्ने धेरैले विश्लेषण गरेका छन् ।

त्यस्तै, बोर्डले इन्ट्रा डे कारोबार र अक्सन मार्केट लगायतको विषयमा नीतिगत व्यवस्था गर्ने र सहजीकरण गर्ने कार्यक्रम चालु आर्थिक वर्षका लागि अगाडि सारेको छ, जसले बजारलाई थप गतिशील बनाउने छन् । बोर्डले अगाडि सारेको नीति तथा कार्यक्रम लागू भएमा नेपालको पुँजीबजारले नयाँ स्वरूप प्राप्त गर्ने धेरैको विश्लेषण छ ।

पोखरा–मुग्लिन सडक पश्चिम खण्डको भौतिक प्रगति ५५ प्रतिशत

गण्डकी/मस – पोखरा-मुग्लिन सडकको पश्चिम खण्ड (पोखरा-जामुने)को भौतिक प्रगति ५५.१० र वित्तीय प्रगति ४२.५० प्रतिशत पुगेको छ । कुल ३८.८८ किमी दूरीको उक्त खण्डमा हालसम्म ३७.७० किमीमा एकतर्फी पहिलो तहको कालोपत्र भइसकेको आयोजना कार्यालयले जनाएको छ। उक्त खण्डका प्रमुख इन्जिनियर कृष्णबहादुर कुँवरका अनुसार २६.३८ किमीमा दुईतर्फी (चार लेन) र १०.३२ किमी सडकमा एकतर्फी (दुई लेन) कालोपत्र भइसकेको छ ।

२०७८ साल भदौदेखि निर्माण सुरु गरिएको उक्त खण्डको ठेक्का म्याद आगामी पुससम्म रहेको छ। निर्माण कम्पनीले समयमा काम नगरेपछि यसअघि दुईपटकसम्म म्याद थप भएको इन्जिनियर कुँवरले बताए । चिनियाँ निर्माण कम्पनी यनहुई काइयुयान हाइवे एन्ड ब्रिज कन्स्ट्रक्सनले उक्त खण्डमा सडक विस्तार एवं स्तरोन्नतिको काम गरिरहेको हो ।

तनहुँको जामुनेदेखि पोखराको सेती पुलसम्मको आधा सडक छ लेन र आधाजति चार लेनको बन्ने इन्जिनियर कुँवरले बताए। पश्चिम खण्डमा पर्ने १३ वटा पुलमध्ये ११ पुल बनिसकेको र दुई पुल निर्माणाधीन अवस्थामा रहेको उनले जानकारी दिए । एक सय पाँच वटा कल्भर्टमध्ये एक सय तीन वटा निर्माण भइसकेका छन् ।

तनहुँको म्याग्देखोला, कुम्लेखोला, ठाडेखोला, सम्धीखोला, मूलखोला, फेदीखोला-१, फेदीखोला-२, रुदीखोला, हलेदीखोला, कालीखोला र कास्कीको कोत्रेखोलामा पुल निर्माण सकिएको हो । सडक ठेक्काअन्तर्गत कास्कीको विजयपुर र पुल ठेक्काअन्तर्गत सेती पुल निर्माणको चरणमा छ । विजयपुर खोला पुलको भौतिक प्रगति ६० प्रतिशत पुगेको छ भने सेती पुलको भौतिक प्रगति ४८ प्रतिशत पुगेको छ । विजयपुर पुल बन्न अझै पाँचदेखि छ महिनासम्म लाग्ने इन्जिनियर कुँवरले बताए ।

आगामी भदौमा तीनवर्षे ठेक्का अवधि सकिन लागेको सेती पुलको भौतिक प्रगति पनि न्यून देखिएको छ। २०७९ साल साउनमा निर्माण कम्पनी रसुवा कन्स्ट्रक्सनले पुल निर्माणको जिम्मा लिएको थियो ।

नेपाली व्यवसायी लिम्बू मलेसियामा सम्मानित

तिलोचन गौतम/मध्यान्ह
मलेसिया, १० साउन ।

लामो समयदेखि मलेसियामा व्यवसाय, तथा सेवाक्षेत्रमा सक्रिय रहँदै आएका नेपाली व्यवसायी बाल्ध्वज लिम्बू सम्मानित भएका छन्। लिम्बु टप बिजनेस इन्टरपेनर्स इन्डियन कम्युनिटीद्वारा सम्मानित भएका छन् ।

मलेसियाको अर्थतन्त्रमा महत्वपूर्ण योगदान पुऱ्याएका व्यवसायीहरूलाई प्रत्येक वर्ष प्रदान गरिने उक्त सम्मान यसपटक लिम्बूलाई प्रदान गरिएको हो । मलेसियामा बसेर निरन्तर व्यावसायिक सफलता हासिल गर्दै आएका लिम्बूले नेपाली समुदायको प्रतिष्ठा समेत उच्च बनाएका छन्।

सम्मान कार्यक्रममा विभिन्न देशका व्यवसायी, कूटनीतिज्ञ तथा समाजसेवीहरूको उपस्थिति रहेको थियो । लिम्बूले यो सम्मानले आफूलाई अझ ठूलो जिम्मेवारी थपेको थपेको अनुभव भएको बताएका छन् ।